

bONUM PUBLICUM

06

„A KOMMUNIKÁCIÓ
A POLITIKA EGYIK
LEGFONTOSABB ELEME”
Interjú Kovács Zoltán volt
kormányzóvivővel

29

A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA
KATONAI ALKALMAZÁSOKBAN
Egyre sokrétűbb a mesterséges
intelligencia használata katonai
területen is

49

NÍVÓDÍJAT KAPOTT
A LUDOVIKA CAMPUS
Az NKE Ludovika Campusa több
kategóriában is elnyerte a Magyar
Ingatlanfejlesztési Nívódíjat

Találkozzunk az NKE nyílt napjain!

A közszolgálat itt kezdődik!

NKE VTK KARI NYÍLT NAP

2019. JANUÁR 17. 11:00

Bajai Campus
(6500 Baja, Bajcsy-Zsilinszky utca 12-14.)

NKE KÖZPONTI NYÍLT NAP

2019. JANUÁR 26. 10:00

NKE Ludovika Campus, Oktatási Központ
(1083 Budapest, Üllői út 82.)

#legyélteisNKEs

További információ: felveteli.uni-nke.hu

facebook.com/uni.nke

youtube.com/nkeuni

instagram.com/uni.nke

twitter.com/uni_nke

35

Az Európai Parlament ez év októberi döntésével megkezdődött a hagyományos műanyagok használatának korlátozása az Európai Unióban is. Az új jogszabály igazi paradigmaváltást jelent az unióban, hiszen a gazdasági versenyképesség eddigi abszolút értelemben vett dominanciája mellett a környezetvédelem és a fenntarthatóság hasonló szintre emelését jelenti. Az új szabályozás messzemenő következményekkel bír majd életünk számos területén, az ipartól a kereskedelmen át a hulladékmenedzsmentig.

06

„A kommunikáció a politika egyik legfontosabb eleme”
– Interjú Kovács Zoltán volt kormányzóvivővel

29

A mesterséges intelligencia katonai alkalmazásokban

40

Győztesek és vesztesek az amerikai időközi választásokon

49

Nívódíjat kapott a Ludovika Campus

TARTALOM 2018. DECEMBER

02	MOZAIK	22	ÜNNEPI SZENÁTUSI ÜLÉS AZ NKE-N	40	GYŐZTESEK ÉS VESZTESEK AZ AMERIKAI IDŐKÖZI VÁLASZTÁSOKON
06	„A KOMMUNIKÁCIÓ A POLITIKA EGYIK LEGFONTOSABB ELEME”	24	EURÓPA ALKONYA?	43	HATÁRTALAN TUDOMÁNY - HATÁRTALAN KÖNYVTÁR
11	REKORDSZÁMÚ RÉSZTVEVŐ AZ NKE NYÍLT NAPJÁN	26	A MIGRÁCIÓS KIHÍVÁSOK NAPJAINKBAN	45	AKIT A KIHÍVÁSOK ÉLTETNEK
14	A MAGYAR HONVÉDSÉG 170 ÉVE	29	A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA KATONAI ALKALMAZÁSOKBAN	49	NÍVÓDÍJAT KAPOTT A LUDOVIKA CAMPUS
16	HATÉKONY TANULÁS ÉS DIGITALIZÁCIÓ A KÖZIGAZGATÁSBAN	32	A MAGYAR DIPLOMÁCIA NAPJA	51	BUDAPEST 145
19	BIZTONSÁG, SZOLGÁLTATÁS, FEJLESZTÉS - AVAGY ÚJ IRÁNYOK A BEVÉTELI HATÓSÁGOK MŰKÖDÉSÉBEN	35	MŰANYAGOK ÉS FENNTARTHATÓSÁG - PARADIGMAVÁLTÁS EURÓPÁBAN?	53	A LUDOVIKA EGYKOR ÉS MOST
		38	ALFONZZAL KÖNNYEBB A SZEMÉLYLEÍRÁS	56	AJÁNLÓ

Kereskedelmi háborúban Kína és az Egyesült Államok

A 2018-as amerikai nemzetbiztonsági stratégiában Oroszország mellett Kínát jelölték meg Amerika politikai, gazdasági, katonai hatalmának és érdekeinek fenyegetéseként. Donald Trump elnök nyilatkozata szerint ez a kereskedelmi háború már évek óta zajlik – hangzott el az Amerika Tanulmányok Kutató Központ által szervezett kerekasztal-beszélgetésen a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A kutatóközpont stratégiai igazgatója, Fellegi Tamás elmondta, hogy „2040-re az erővonalak az ázsiai tengely és a Csendes-óceán irányába tolnak el”. Véleménye szerint az Egyesült Államok is lassan ázsiai országgá fog válni, köszönhetően az ázsiai etnikumok egyre nagyobb arányú jelenlétének. P. Szabó Sándor, a Kínai Közigazgatás-, Gazdaság- és Társadalomkutató Központ vezetője felhívta a figyelmet arra, hogy „Kína számára régóta dédelgetett álom a nagyhatalmi státusz visszaszerzése”. A hangsúly kimondottan az újbóli megszerzésen van, hisz az 1800-as években minden szempontból annak számított az ország. Sokáig nem volt lehetőség e törekvések valóra váltására, ám az 1990-es évek vége és a 2000-es évek eleje drasztikus változást hozott. „Kína ma már a világ második legnagyobb gazdasága” – fejtette ki a Kínaszakértő. A rendezvényen elhangzott, hogy előbb-utóbb megegyezés fog születni a két ország között a kereskedelem terén, hiszen Trumpnak gondolnia kell a 2020-as elnökválasztásra, valamint figyelembe kell vennie a magas kínai importot, amelynek hiánya hátrányosan érintené az amerikai gazdaságot.

A 2018-as amerikai nemzetbiztonsági stratégiában Oroszország mellett Kínát jelölték meg Amerika politikai, gazdasági, katonai hatalmának és érdekeinek fenyegetéseként. Donald Trump elnök nyilatkozata szerint ez a kereskedelmi háború már évek óta zajlik – hangzott el az Amerika Tanulmányok Kutató Központ által szervezett kerekasztal-beszélgetésen a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A kutatóközpont stratégiai igazgatója, Fellegi Tamás elmondta, hogy „2040-re az erővonalak az ázsiai tengely és a Csendes-óceán irányába tolnak el”. Véleménye szerint az Egyesült Államok is lassan ázsiai országgá fog válni, köszönhetően az ázsiai etnikumok egyre nagyobb arányú jelenlétének. P. Szabó Sándor, a Kínai Közigazgatás-, Gazdaság- és Társadalomkutató Központ vezetője felhívta a figyelmet arra, hogy „Kína számára régóta dédelgetett álom a nagyhatalmi státusz visszaszerzése”. A hangsúly kimondottan az újbóli megszerzésen van, hisz az 1800-as években minden szempontból annak számított az ország. Sokáig nem volt lehetőség e törekvések valóra váltására, ám az 1990-es évek vége és a 2000-es évek eleje drasztikus változást hozott. „Kína ma már a világ második legnagyobb gazdasága” – fejtette ki a Kínaszakértő. A rendezvényen elhangzott, hogy előbb-utóbb megegyezés fog születni a két ország között a kereskedelem terén, hiszen Trumpnak gondolnia kell a 2020-as elnökválasztásra, valamint figyelembe kell vennie a magas kínai importot, amelynek hiánya hátrányosan érintené az amerikai gazdaságot.

Egyetemi bajnok az NKE

Ismét egyetemi bajnoki címet szerzett az NKE csapata a 29. alkalommal megrendezett Magyar Egyetemi és Főiskolai Cselgáncs Országos Bajnokságon. Idén a 208 fős mezőnyben az NKE 80 hallgatója vett részt. A profi kategóriában 5, az amatőr kategóriában 75 versenyző három karról képviselte az intézményt. Az NKE hallgatói összesen 2 arany, 11 ezüst és 8 bronzérem mellett 2 negyedik, 12 ötödik és 6 hetedik helyet szereztek meg, aminek köszönhetően a 16 magyar felsőoktatási intézmény között folyó csapatversenyben három év után sikerült újra diadalmaskodnia a csapatnak. A Testnevelési Egyetemet minimális, 2 pontos különbséggel, a dobogó harmadik helyén végző Pécsi Tudományegyetemet jelentős pontelőnyrel sikerült maga mögé utasítani az NKE csapatának.

Az értékteremtés szolgálatában

„A graduális képzés során magunknak tanulunk, doktoranduszként viszont már a társadalom számára akarunk valami új és értékkel bíró dolgot létrehozni” – fogalmazott Pató Viktória Lilla *A haza szolgálatában* című konferencián a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A tudomány napja alkalmából idén hetedik alkalommal, a Doktorandusz Önkormányzat szervezésében megvalósuló rendezvény hét szekciójában száz egyetemi és társegyetemi hallgató adott elő. „Az, hogy száz prezentáció kerül az asztalra, a rendezvény életrevalóságát bizonyítja” – jelentette ki Padányi József mk. vezérőrnagy. Az NKE tudományos rektorhelyetese elmondta, hogy az eseményen doktoranduszok és feltörekvő hallgatók adnak elő tizenegy társegyetem képviselőjében. „Ők jelentik az utánpótlást, amely az NKE számára rendkívüli fontossággal bír.” Büszkeséggel tekintett vissza arra, hogy az elmúlt év doktoranduszai közül sokan már révbé érve megszerzték a PhD-fokozatot. „Van közülük, aki már az NKE tudományos gárdáját erősíti” – hívta fel rá a figyelmet. Kiemelte, nincs olyan kutatási ág, amelynek ne lenne kapcsolódási pontja más kutatási területtel. „Ebben az ehhez hasonló rendezvények új dimenziót nyitnak meg előttünk” – hangsúlyozta. „Akit kiválasztottunk, hogy ma előadjon, nagy reményekkel indul vagy folytathatja tudományos pályáját” – fejtette ki Pató Viktória Lilla. Az NKE Doktorandusz Önkormányzat elnöke szerint az eseményre beérkezett absztraktok tudományosan nagyon megalapozottak. „Bízom benne, hogy a rekordszámú jelentkezés a DÖK egyre nagyobb láthatóságának is köszönhető” – jegyezte meg.

A vízhez való jog egyetemes emberi jog – hangzott el az NKE ÁKK Alkotmányjogi Intézet és a VTK Fenntartható Fejlődés Tanulmányok Intézet közös szervezésében megvalósuló konferencián a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A *Víz és alkotmány – vizsgálódások a víz alkotmányjogi aspektusai felől* című rendezvényen az előadók a víz és a vízkormányzás egyes témaköreit alapjogi és összehasonító jogi szempontból járták körül. „Ez a konferencia egy kooperáció eredménye” – hangsúlyozta megnyitóbeszédében Halász Iván professzor.

Víz és alkotmány

Az Alkotmányjogi Intézet vezetője szerint a nagy kérdés az, hogy különleges jogrend idején a veszélybe került állam

bármilyen áron való megmentése vagy az alkotmányos eszmék védelme a fontosabb. Kiemelte: arról lehet vitatkozni, hogy állam nélkül van-e alkotmányos rend, de víz nélkül biztosan nincs élet. „A víz mint közös örökség kiindulási pontja a vízhez való jog” – fejtette ki Bándi Gyula. A jövő nemzedékek szószólója szerint az emberi jogok katalógusa a környezethez való jogot nehezen akarja befogadni, miközben különböző szakterületek virágzásnak indultak. „A környezethez való jog önmagában utakat próbál, egyes részterületei pedig önállósodni látszanak” – jegyezte meg.

NKE a világ körül

A ciprusi tengerparton készült alkotásával nyerte el az NKE a világ körül egyetemi fotópályázat első díját Temesvári Klaudia, az intézmény munkatársa. A legjobb pályaművekért járó díjakat az Oktatási Központban adta át az egyetem tudományos rektorhelyetese. A pályázóknak a Nemzeti Közszolgálati Egyetem emblémáját kellett fotón megörökíteni nem hagyományos beállításban, közismert vagy különleges külföldi helyszínen. A felhívásra bármelyik egyetemi polgár jelentkezhetett, közülük összesen 35-en pályáztak több mint 100 alkotással. A zsűri olyan szempontokat vett figyelembe a döntésnél, mint például a nem szokványos helyszín, a különleges téma és beállítás, valamint a művészi igényesség. Padányi József tudományos rektorhelyettes a díjátadón elmondta, hogy a különböző mobilitási programoknak köszönhetően az egyetemi polgárok egyre több országba jutnak el utazásaik során. A zsűri elnöke hozzátette, hogy jelentősen nőtt a pályázók száma a tavalyi kiíráshoz képest, és egyre kreatívabb alkotások születnek. „Ezen a versenyen mindenki nyert, és méltán lehetnek büszkéek azokra a fotókra, amelyeken az egyetem logóját is megörökítették” – fogalmazott Padányi József. Az első díjat Temesvári Klaudia kutatási referens kapta meg, aki a ciprusi Larnacán készítette el a nyertes pályaművet. A második helyezést Kovács Milán, az ÁKK Dékáni Hivatal munkatársa Londonban készült fotója érdemelte ki, míg a képzeletbeli dobogó harmadik fokára Pryma Attila, az RTK hallgatója állhatott fel tengerparti alkotásával. A zsűri különdíját Gelencsér Zsófia, a NETK hallgatója vehette át a lengyelországi Wrocławban készült fotójával. A zsűri által díjazott és legjobbnak ítélt műveket az Oktatási Központ aulájában meg is tekinthetik az érdeklődők.

Elismerés az egyetemi sport támogatásáért

Horváth József, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem főtitkára és Patyi András, az intézmény volt rektora is elnöki elismerő oklevelet vehetett át a Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség rendezvényén. A Testnevelési Egyetemen tartott, *Az év egyetemi sportolója* díjátadó gálán az egyetemi sportért végzett kiemelkedő tevékenységükért, különösen az első egyetemi öttusa-világbajnokság sikeres megrendezésében való közreműködésükért kapták meg az elismerést a díjazottak. A 2012-ben létrejött NKE ma már az egyik legspor-

tosabb felsőoktatási intézmény az országban. Az intézményben az egyenruhás hallgatók számára szinte alapvárás a rendszeres sportolás, de a civil hallgatók és a többi egyetemi polgár is egyre gyakrabban választja kikapcsolódásnak a különböző mozgásformákat. Az NKE és a Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség között évek óta szoros együttműködés van. Az egyetem a szövetség tagjaként rendszeresen vesz részt a különböző egyetemi-főiskolai országos bajnokságokon, amelyekről rendszerint érmeikkel térnek haza az NKE hallgatói. Az intézmény nemrég átadott modern sportközpontjával házigazdája is a hazai és nemzetközi versenyeknek. Az egyetem idén nyáron a sportszövetséggel együtt rendezte meg az első egyetemi öttusa-világbajnokságot, amelyen 17 ország mintegy 100 sportolója vett részt. Ősszel pedig a Ludovika Campuson tartották az egyetemi sport nemzetközi napja alkalmából a Budapesti Egyetemi Sportfesztivált. A rendezvények megszervezésében és az elért eredményekben fontos szerepe volt a Borók György igazgató által irányított Egyetemi Sportigazgatóságnak is.

Önkormányzatiság napjainkban

„A rendszerváltó fejlődés közép-európai győztese Magyarország volt, hiszen például hazánk volt az első, amely 1990-ben megalkotta az önkormányzati kódexet” – hangzott el az *Önkormányzatiság napjainkban* című nemzetközi konferencián a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A rendezvényen az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar Önkormányzati Kutatóintézete Tudományos Tanácsának kutatói és szakértői nyolc alprogramban, külföldi kutatók bevonásával mutatták be az önkormányzatiság dimenzióit. Pogácsás Tibor, a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára elmondta, a jelenleg átalakulás alatt álló önkormányzatoknak nagy szükségük van a tudományos kutatásokra, mivel ezek mutatják az utat a politika számára, hogy milyen fejlesztési lehetőségek adóttak az önkormányzatok

területén. Padányi József vezérőrnagy, az NKE tudományos rektorhelyettese szerint a KÖFOP-program az egész közigazgatás modernizációjának tudományos kutatási alátámasztását célozta meg. Kiemelte, hogy ennek meghatározó része az önkormányzatok működésének, kommunikációjának kutatása. „Az itt született kutatási eredmények nagyban hozzájárulnak a KÖFOP egészének teljesítményéhez” – hangsúlyozta a rektorhelyettes. „A kutatás feladata és célja, hogy tekintsünk vissza az elmúlt harminc évre azokkal az emberekkel, akik szakmai oldalról részt vettek az 1989-1990-es rendszer kialakításában” – fejtette ki Verebélyi Imre. Az Önkormányzati Kutatóintézet Tudományos Tanácsának elnöke hozzátette, a '90-es évek rendszeréből a bevált és a nem bevált elemeket vizsgálták.

Kiberbiztonság és robothadviselés

A robothadviseléssel kapcsolatos legújabb kutatásokról és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Kiberbiztonsági Kiemelt Kutatóműhelyének munkájáról is szó volt az intézmény Hungária körúti campusán rendezett tudományos-szakmai konferencián. A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, valamint a Magyar Hadtudományi Társaság immáron 18. alkalommal megtartott közös konferenciáján Ványa László ezredes, egyetemi tanár emlékeztetett, hogy 18 évvel ezelőtt még arról beszéltek a szakemberek, hogyan kellene a levegőben maradniuk a pilóta nélküli repülőgépeknek, ma pedig már arról szólnak a híradások, hogy a brit hadsereg robothadgyakorlatot tart. Elhangzott, hogy az elmúlt időszakban a robothadviselés témában a HHK több mint tíz doktorandusza vált doktorrá, és habilitált is. A rendezvényen a Magyar Hadtudományi Társaság elismeréseinek átadására is sor került. A Tanárky Sándor-díjat Makkay Imre professzor, az Elektronikai Hadviselés Tanácsék volt vezetője, míg a Korponay János-díjat Szabó András százados,

kiberszakértő vehette át. A konferencia délutáni szekciójában a kiberbiztonságról tanácskoztak a szakemberek. Az NKE-n két éve jött létre a Kiberbiztonsági Kiemelt Kutatóműhely, amelynek egyik fő célja az volt, hogy összefogja az egyetemen addig széttagoltan zajló kiberkutatásokat. Kovács László ezredes, egyetemi tanár elmondta, hogy munkájukkal szerettek volna hozzájárulni a magyar közigazgatás információbiztonságának emeléséhez. A kutatóműhely vezetője rámutatott, hogy ezt a kibertudatosság növelésével, oktatással, képzéssel, stratégiai kutatásokkal és a speciális infrastruktúra fejlesztésével kívánták elérni.

Közös V4+ felsőoktatási együttműködési megállapodás

Oktatási együttműködési megállapodást írt alá a V4-országok katonai felsőfokú oktatási intézményeinek képviselőivel Pohl Árpád dandártábornok, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja Varsóban november közepén. A megállapodás célja a NATO által támogatott együttműködési képesség erősítése. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem, a szlovák Milan Rastislav Štefánik Fegyveres Erők Akadémia, a lengyel Haborús Tanulmányok Egyetem, valamint a cseh Védelmi Egyetem együttműködése a hadműveleti szintű tervezés folyamatának oktatását jelenti, amely később egy hadműveleti szintű MSc képzést támogató együttműködéssé alakulhat át. A hamburgi Vezetési Akadémia szellemi támogatásával megvalósult kezdeményezés olyan regionális képesség kialakítását tűzi ki célul, amely lehetővé teszi V4 vagy V4+ együttműködés keretében egyetemi oktatók továbbképzését. A kezdeményezés olyan ismeretanyag megszerzését teszi lehetővé, amely megfelelő keretet biztosít a hadműveleti szintű tervezőtevékenységben való eredményes részvételre, azon belül a főbb folyamatok és feladatok megértésére. A megszerzett ismeretek segítik az MSc szinten oktatott tananyagok modernizálását, valamint a hadműveleti szintű tervezési munka általános eljárásrendjének a V4- és nemzeti sajátosságokhoz való illesztését.

„A kommunikáció a politika egyik legfontosabb eleme”

SZÖVEG: SZŐÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A tapasztalat mellett a kreativitást és a szervezettséget tartja a jól működő politikai kommunikáció legfontosabb ismérveinek Kovács Zoltán volt kormányzóvivő. A Miniszterelnöki Kabinetiroda nemrég kinevezett államtitkára az elmúlt nyolc évben különböző pozíciókban, de mindig aktívan vett részt a kormányzati munka kommunikációs támogatásában.

○ Ha valaki csak az elmúlt hónapok történéseit követte figyelemmel, az is láthatta, hogy nem sok megállás van a kormányzati kommunikációs munkában. Mondhatjuk, hogy ez egy 0–24 órás tevékenység?

Kovács Zoltán: Igen, ez egy állandó készenlétet igénylő szakma, hiszen a politika, az ország vezetése egy folyamatos üzem, amelyben mindig történik valami. Ebben vannak előre kiszámítható, de sokszor kiszámíthatatlan történések is. A politikának ma már talán a legfontosabb eleme a kommunikáció. Ez egy olyan képesség és tevékenység, amelyet tudatosan kell tervezni és megvalósítani. Aki ennek az eszközrendszernek nincs a birtokában, az ma már nem tud sikeres politikai tevékenységet folytatni. A politikában mindig történhetnek váratlan, előre nem kalkulálható események, ezáltal sok esetben a mi munkánk is kiszámíthatatlan, de a választók objektív tájékoztatásának prioritást kell élveznie. A nagyon aktív időszakok mellett, például nyáron, amikor a politika és a közigazgatás is szabadságra vonul, a kommunikáció is kapcsolhat alacsonyabb fokozatra egy rövid időre. Az viszont mindent elárul a munka folyamatosságáról, hogy nyolc év alatt idén nyáron tudtam először elmenni két hét szabadságra.

○ Az idealistább megközelítés szerint a politikai kommunikáció célja a választók hiteles tájékoztatása annak érdekében, hogy minél realisabb döntést tudjanak hozni a választásokon. A pragmatista megközelítés szerint viszont a hatalom megszerzése és megtartása a legfőbb cél. A magyar kormány kommunikációját hol lehet elhelyezni ezen a spektrumon?

K. Z. A két cél nem létezik egymás nélkül, hiszen egy politikus létének fontos eleme, hogy szeretne a közösség érdekében tenni, az erre történő felhatalmazás pedig a választóktól jön. Én nem feltétlenül egy spektrumnak gondolnám a két végletet, hanem két fontos adottságnak, amelyeknek meg kell tudni felelni. Rövid ideig lehet csak olyan politikai kommunikációt folytatni, amely mögött nincs tartalom, amelyet az emberek többsége nem támogat. Nyugodtan kijelenthetem, hogy mi az elmúlt nyolc évben minőségi kormányzást végeztünk, és ez a minőség volt a meghatározó a kommunikációban is. A három egymást követő kétharmados győzelem nemzetközi szinten is egyedülálló teljesítmény, amely egyszerre dicséret a politikának és a politikai kommunikációnak.

○ Mi ennek a sikeres kommunikációnak a receptje? Mennyire magyar jellegzetesség ez?

K. Z. November közepén éppen Rómában jártam, és találkozhattam az olasz kormányzati kommunikáció képviselőivel. Az ott szerzett tapasztalatokból is látható, hogy az elérhető eszközök téra ma a világban szinte mindenhol azonos. Az viszont mindig a helyi sajátosságoktól függ, hogy ki milyen eszközöket használ a munkája során. A hagyományos nyomtatott és az elektronikus sajtó mellett az online közösségi médiafelületek egyre nagyobb szerepet kapnak a kormányzati kommunikációban is. A hatékony kommunikációhoz a rutin és a tapasztalat mellett a kreativitás és a szervezetség is nagyon fontos. Ebből a szempontból a magyar kormányzati kommunikáció nemzetközi összehasonlításban is megállja a helyét. A kommunikációs képesség, a hatékonyság nem feltétlenül az ország méretétől

Kovács Zoltán

Kedvenc könyv • *Egri csillagok*
Kedvenc zene • *Sonny Rollins, Nick Cave*
Kedvenc film • *Szemtől szemben*
Hobbi • *drótszórú magyar vízsló, vadászat*

függ, annak ellenére, hogy a nagyobb országok általában nagyobb befolyással bírnak. A hatékonyságot nagyban befolyásolja emellett az is, hogy mennyire következetes egy politika, mennyire vannak mögötte eredmények, és milyen a kommunikáció szervezettsége.

○ **Szakemberek azt mondják, hogy az a jó politikai kommunikáció, amely nem követi, hanem inkább irányítja, formálja az eseményeket.**

K. Z. A politika ma azt kívánja meg, hogy a célok elérése érdekében a politikai víziót egy kommunikációs stratégia támassza alá és segítse, azzal teljes összhangban. A tervezés, az előre gondolkodás legalább olyan fontos, mint maga a tartalom. Clauzewitz, a neves hadtörténész szerint minden haditerv addig érvényes, amíg az ember nem találkozik az ellenféllel. A politikai kommunikációt mi is tervezzük, hatásait mérjük, hiszen annak meghatározott szándéka, iránya van. De az, hogy aztán abból végül mi valósul meg, sok tényezőtől függ.

○ **Van, hogy sokat kell rögtönözni is?**

K. Z. Rögtönzés természetesen előfordul a munkánkban, de minél kevesebbszer kerül rá sor, annál jobb. A tervezésnél természetesen nem rögtönzünk, hanem teljes egészében a célokhoz és az elképzelésekhez igazítjuk magunkat. De egy adott szituációban általában mindig szükség van improvizációra, így a rögtönzés képessége rendkívül fontos egy politikus vagy egy politikai kommunikációval foglalkozó szakember számára.

○ **Korábban a szervezettség fontosságát hangsúlyozta.**

A magyar kormányzati kommunikáció hogyan épül fel ebből a szempontból?

K. Z. A kormányzás nem pusztán szakpolitikák összességét jelenti, hanem a politikacsinalás képességét is. A kormányzati munkának alapvetően két fő központja van: az adminisztratív, menedzsertípusú Miniszterelnökség, illetve a politikai koordináció központja, a Miniszterelnöki Kabinetiroda, amelynek vezetője felelős a politikai stratégiaalkotásért és a kommunikációért. A kormányzóvivő és az egyes minisztériumok kommunikációs stábjai feszes rendben működnek. Ez a világon mindenhol így van, ez egy kipróbált, jól működő rendszer. A kormányzat számára elemi érdek, hogy a saját magáról közvetített információkat szervezetten, ha úgy tetszik, szűrten tegye közzé a nyilvánosság számára. Nem azért, mert nem akar átláthatóan működni, hanem amit láttatni akar, az alapvetően politikai célzatú. A politikának mindig van iránya és célja, ennek megfelelően kell az üzeneteket, a mondanivalót előállítani és aztán ezt a lehető leghatékonyabban elmondani a választóknak. A fessesség és a fegyelem legalább akkora kívánalma a politikai kommunikációnak, mint a szervezettség és a rend. Az egy tévképzet, miszerint az a jó kommunikáció, amelyben mindig van valamilyen újdonság, innováció. Szükség van ezekre is, de ezt is tervezetten, rendezetten kell megvalósítani. Ha egy témáról

gyakran, de következetesen beszélünk, akkor az sokszor hatékonyabb kommunikációt eredményez. Idő kell ugyanis, amíg a kommunikációs üzenetek megjelennek az emberek fejében, és meg is értik annak lényegét.

○ **Az elmúlt években gyakran kellett nemzetközi térben is kommunikálnia a kormánynak. Ez természetes, vagy inkább rá voltunk kényszerülve erre?**

K. Z. Minden kormány számára fontos terület a nemzetközi kommunikáció. Magyarország esetében a fokozottabb kommunikáció a politikai tartalomtól ered, a nyugati világ egy részében ugyanis láthatóan nem értenek egyet a kormányzati célkitűzéseinkkel. Sokszor évszázados meghatározottságokkal kell küzdenünk a mindennapokban, és gyakran az ellenséges politikai közeg mellett egy számunkra nem kedvező kulturális közeg is nehezíti a helyzetünket. A nyugati társadalmak, amikor a saját politikai vagy társadalmi berendezkedésükkel kapcsolatban fogalmazznak meg álláspontot, mindig Kelet- és Közép-Európát találják meg ellenpontként. Ebben a közegben nem kevés konfliktusos üggyel is találkozunk.

○ **Ilyenkor nem mi megyünk az események után, azaz „magyarazzuk a bizonyítványt”?**

K. Z. Szerintem mi diktáljuk az eseményeket, hiszen a mi intézkedéseink kapcsán fogalmazódnak meg a kritikák. Az pedig, hogy hogyan tudjuk megvédeni az álláspontunkat, nem csak rajtunk múlik. Az igazi tartalmi vitákat ez a közeg nemhogy nem preferálja, hanem tulajdonképpen nem is engedi. Folyamatosan küzdünk a politikai érdekekkel, vádakkal és sztereotípiákkal.

○ **Egy kormányzóvivőnek milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie? Mennyire kell például értenie ahhoz a témához, amelyről beszél?**

K. Z. Minden szempontból érteni kell hozzá, mert ezt a műfajt nem lehet papírról felolvasva művelni. Itt különösen fontos a hitelenség, amely azt jelzi, hogy a kormányzóvivő mennyire tudja képviselni, magáénak vallani azt, amiről beszél. Az elmúlt nyolc évben számomra is számos tesztje volt annak, hogy mennyire tudom képviselni azt az értékrendet, tartalmat, amelyről beszélnem kellett. Ha valaki nem tud ezekkel teljes mértékben azonosulni, akkor nem is tudja hatékonyan, eredményesen végezni ezt a munkát. Ez azonnal kiderül, főleg nemzetközi közegben. A teljes azonosulás azonban nem azt jelenti, hogy az embernek fel kell adnia saját személyiségét. Államtitkárként politikus is vagyok, és teljes mértékben egyetértek a kormányzati cselekvéssel, értékrenddel.

○ **Nem volt rá példa nyolc év alatt, hogy valamivel nem tudott teljesen azonosulni?**

K. Z. Nem volt ilyen. Ha néha mégis lenne, akkor a rendszer működésének egészét nézve belátja és megéri az ember, hogy most miért is kell így cselekednie.

○ **A kormányzati kommunikációban milyen szerepe van a sajtóval való kapcsolatnak?**

K. Z. A sajtóhoz való viszonya a kormánynak olyan, amelyet a körülmények lehetővé tesznek. A világban a szemünk látára bomlik le a sajtó működésével kapcsolatos mítosz. Ha kicsit erősebben fogalmazzunk, akkor azt mondhatjuk, hogy lassan „ki lehet dobni” azokat a könyveket, amelyekből például a közvélemény történetét, a sajtótörténetet tanították nekünk. A sajtó ugyanis soha nem működött úgy, ahogy azt próbálták velünk elfogadtatni, bár voltak olyan korszakai a sajtótörténetnek, amikor az objektivitásra, tényfeltárással való törekvés azt a látszatot keltette, hogy független a sajtó. Én személy szerint azonban nem hiszek a teljesen független sajtó mítoszában. A tulajdonosi és a politikai érdekek miatt sincs erre valós lehetőség.

○ **Akkor ez egy teljesen idealisztikus elképzelés, hogy lehet független egy sajtóorgánus?**

K. Z. A teljes függetlenség mindenképpen illúzió és ábránd. Történészként azt mondom, hogy ez olyan, mint az objektivitás

kérdése. Nincs teljes objektivitás, mert minden történész a saját szubjektumából indul ki, és bármennyire törekszik a semlegesességre, az soha nem fog megvalósulni. De ez így a jó, hiszen akkor kilúgoznánk az egésznek az értelmét. Szerintem a szakmaiság alapelveinek a betartásával lehet leginkább bizonyítani, hogy jól működik egy sajtóorgánus. De azt is fel kell vállalni, ha valamilyen irányban elfogult az adott médium. A kormány azokkal a sajtóorgánusokkal korrekt kapcsolatot tart fenn, akik velünk szemben is így viselkednek, de az ellenséges médiumok esetében más a helyzet.

○ **Nem kellene mindenkivel kapcsolatot tartani, függetlenül attól, hogy barátinak vagy ellenségesnek gondolják?**

K. Z. Elméletileg mindenkivel kell, és én elsősorban a nemzetközi sajtókapcsolatokban ezt így is csinálom. De ott is vannak vörös vonalak, amelyeket az ember nem lép át. Egyre több a példa arra itthon és külföldön egyaránt, hogy valaki magát újságírónak tartja, de közben politikai aktivista is. A kettőt nem lehet szétválasztani egymástól. Nem gondolom, hogy azt, aki politikai aktivista, nekem újságíróként kell kezelnem.

○ Az elmúlt években a sajtóval való kormányzati kapcsolattartás egyik kifejezetten sikeresnek mondható felülete az úgynevezett Kormányinfó. Mitől lehet ez egy sikeres eszköz?

K. Z. Az ötlet az volt, hogy egy olyan unikális műfajt hozunk létre, amely nem pusztán egy kormányzóvivői vagy miniszteri tájékoztató, hanem ezeknek egy sajátos ötvözete. Egyrészt egy olyan élő műfaj, amelyben egy felelősséggel bíró ember áll bármilyen kérdés elé, és válaszol is rá. Másrészt ez egy kiváló lehetőség arra, hogy megmagyarázzuk a kormányzati döntések mögötti logikát is. Végül ez egy kompetenciateszt és imázs-kialakítás is egyben. A Kormányinfó sokat segít nekünk abban, hogy rámutassunk, következetes kormányzati politika zajlik az országban. Minden jel arra mutat, hogy ez egy sikeres műfaj, érdemes hosszabb távon is megtartani.

○ Ha a kormányzóvivő hazamegy a munkából, akkor még végig kell olvasnia a híreket, és meg kell néznie a hírműsorokat is, vagy elengedheti magát egy kicsit?

K. Z. Egész nap olvasok, hiszen naponta 250-300 e-mail érkezik a postaládámba, nem beszélve a felkészítő anyagokról. Az utóbbi időben törekszem arra, hogy hazaérve már csak akkor kelljen ezekkel foglalkoznom, ha az elkerülhetetlen. Muszáj néha

regenerálódni, máshogy nem megy ez a munka sem. Számomra például egy jó kikapcsolódás a kutyáimmal való foglalkozás.

○ Úgy tudjuk, hogy kormányzati emberként Ön is részt vett a Nemzeti Közzolgálati Egyetem létrehozásával kapcsolatos elméleti munkában. Milyennek látja ma az intézményt?

K. Z. Az alapötlet és gondolat megfogalmazásánál én is ott voltam az akkori Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkáráként. Abból indultunk ki, hogy számos nyugati példával ellentétben a magyar államnak nincs egy olyan felsőoktatási intézménye, amely életpályaszerűen készíti fel a fiatalokat a közzolgálat különböző hivatásainak betöltésére. Szerencsére ez az intézmény azóta már egyre hatékonyabban működik. Szükség van ugyanis egy modern, az állam új feladatait is figyelembe vevő intézményre, amely kellő rugalmassággal is képezi a hallgatókat. Annak idején vita volt például arról is, hogy a honvédtisztképzést érdemes-e csatolni ehhez a rendszerhez. Azt gondolom, hogy az azóta eltelt idő is igazolja ennek létjogosultságát. De jó ötlet volt a diplomataképzés becsatornázása is, hiszen ez is egy speciális szakterület az állam működésén belül. Véleményem szerint a Nemzeti Közzolgálati Egyetem legfőbb feladata és missziója, hogy nemzeti érdekérvényesítésre is képes szakembereket neveljen ki az állam szolgálatára. ●

Rekordszámú résztvevő az NKE nyílt napján

SZÖVEG: JUHÁSZ KATALIN
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Zsúfolásig megtelt az NKE Oktatási Központja november végén, amikor az egyetem megnyitotta kapuit a felvételiző középiskolás diákok előtt. A központi nyílt napon bemutatkoztak az egyetem karai, és a résztvevők tájékoztatást kaptak a képzésekről, a felvételi rendszerről és az egyetemi életről. Az eseményen több mint kétezren vettek részt.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a rektori köszöntőt és a karok bemutatását a jelenlévők nemcsak egy 500 fős előadóból, hanem kivetítőn keresztül több teremből is figyelemmel kísérhették. Koltay András beszédében az egyetem egyedülállóságát emelte ki. „Minden egyetemnek küldetése van, a mi egyetemünké pedig igencsak sajátos. Nekünk a közjó megóvása, az államérdek szolgálata és képviselése a feladatunk” – hangsúlyozta a rektor. Elmondta, hogy nemcsak a szakmai ismeretek miatt érdemes az NKE-t választani, hanem azért is, mert az intézményben tanulva egy szemléletmódot és értékrendet is elsajátíthatnak a hallgatók. A modern Oktatási Központ egy éve képezi az NKE tulajdonát, és az Orczy-park másik oldalán álló Ludovika Főépülettel együttesen szimbolizálják a hagyományt és az innovációt. Koltay András szólt az egyetem elmúlt éveiről is. Az NKE létrejöttekor még csak három karral rendelkezett, de a nemzetközi képzéseket összefogó Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar létrehozása és a bajai Víz tudományi Kar befogadása után már ötre bővült ez a szám. Hozátette, hogy az NKE egy sokszínű egyetemi közösség, ahol a civil és az egyenruhás hallgatók egy nagy családot alkotnak. „A mi egyetemünk az egyik legjobb és legszebb

a magyarországi állami egyetemek közül, ahol nemcsak az oktatás minőségére, a vizsgákra és a sikeres előmenetelre, hanem az emberi kapcsolatokra is komoly hangsúlyt fektetünk” – fogalmazott. Kis Norbert, az Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánja a középiskolás diákok előtt álló döntés jelentőségére hívta fel a figyelmet. Ez nemcsak a következő három vagy négy évet határozza meg, hanem az egész életüket, karrierpályájukat és akár boldogságukat is. Elhangzott, hogy az ÁKK a kormányzati közigazgatási karrierre készíti fel a hallgatókat. A dékán elmondása szerint ez a kar rendelkezik a legnagyobb közösséggel, köszönhetően a hallgatók magas számának. Ezek egy része már közzolgálati tisztviselő, akiknek a továbbképzéséért az NKE felel. Több mint százezerre tehető a közigazgatási dolgozók száma, ezért a folyamatos utánpótlás biztosítása az állami szervek részére az NKE egyik fő feladata. „Ez a karrier elhivatottságot követel, s megmutatja, hogy érték másokért dolgozni” – fogalmazott a dékán. Kis Norbert szólt arról is, hogy a választást a diákoknak saját érzéseik, belátásuk alapján kell meghozni. „Senki nem tehetséges mindenben, de mindenki tehetséges valamiben. Az NKE pedig segít megmutatni a helyes utat a tehetségük hasznosításában.”

Koller Boglárka, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar dékánja arról beszélt, hogy milyen sok tényezőtől függ az egyetemválasztás. A presztízs, az oktatás színvonala, az ismerősök, tanárok véleménye vagy akár különböző fórumokról szerzett ismeretek is befolyásolhatják a felvételizőket. Ez egy kettős döntés, mivel nemcsak a leendő egyetemistáknak kell az NKE-t választaniuk, hanem az NKE-nek is ki kell választania azokat, akik megfelelnek az egyetem és a karok elvárásainak. Koller Boglárka szerint nincs nagyszerűbb, mint a világpolitikával foglalkozni, ráadásul folyamatosan változtatnunk kell optikánkon, hogy megértsük a folyamatokat és a kihívásokat egy adott pillanatban. Az itt végzettek magas szintű tudást sajátítanak el, és képesek lesznek önálló véleményt alkotni olyan témákban, mint például a Közel-Keleten zajló konfliktusok, az amerikai időközi választások vagy akár Kína gazdasági folyamatai. Ezáltal alakulnak át az ismeretek saját tudássá. A NETK-n számos különböző szemszögből kutatják és oktatják a nemzetközi folyamatokat, mivel a kar oktatói palettája kimondottan színes: vannak köztük jogászok, közgazdászok, politológusok és történészek egyaránt.

„Az universitas megteremtése rendkívül csodálatos, de benne lenni, illetve részesének lenni még csodálatosabb” – jegyezte meg Ruzsonyi Péter bv. dandártábornok. A Rendészet-tudományi Kar dékánja hangsúlyozta, hogy nem elég a felvételin kiemelkedő teljesítményt nyújtani, azt a képzés alatt és a képzés után, a való életben is megköveteli ez a hivatás. Az RTK által nyújtott képzések olyanok, ahol a hallgatók beleilleszkednek a rendőrségi hierarchiába, elsajátítják az önálló döntéshozás képességét, ugyanakkor megtanulnak parancsot adni, elfogadni és követni is. Talán ez a hivatás egyik legnehezebb része a dékán szerint. A felvételi eljárás során alapos pszichológiai és fizikai szűréssel válogatnak a jelentkezők közül, hogy csak a legjobbak folytathassák tanulmányaikat Magyarország egyetlen felsőoktatási rendészeti képzésén. „Tisztjelöltté válni felelősséggel és jogokkal is jár egyben” – fogalmazott Ruzsonyi Péter.

Pohl Árpád dékán szerint a Hadtudományi és Honvédtiszt-képző Kar feladata olyan tisztek képzése, akik képesek értelmezni a 21. századi bonyolult műveleteket, valamint magabiztosan és professzionálisan tudják kezelni a pusztításra alkalmas fegyvereket. A dandártábornok kiemelte, hogy az Erasmus-program a honvédtisztjelöltek számára is nyitva áll, ezáltal a hallgatók külföldi nemzetvédelmi egyetemen is folytathatják tanulmányaikat, így megismerve más országok gondolkodásmódját és tapasztalatait. A HHK-n a hallgatók kettős jogállással rendelkeznek: egyrészt egyetemi polgárok, másrészt pedig a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóalj katonái, hisz a képzés kezdetétől katonai szolgálatot

is végeznek. „A katonai pálya kiszámítható, ezért érdemes a mi karunkat választani” – fogalmazott a dandártábornok.

A Víz-tudományi Kart Bíró Tibor dékán mutatta be, aki hangsúlyozta, hogy az NKE képzési területe nemcsak Budapestet, hanem Baját is magában foglalja. A vízűgyimérnök-képzés népszerű, köszönhetően a szakma keresettségének. Az utóbbi néhány év szélsőséges vízgazdálkodási helyzetei és a növekvő vízhiány a szakma jelentőségét emelik. „A nálunk végzettek a közszektorban és a magánszektorban is el tudnak helyezkedni” – emelte ki.

Az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat is bemutatkozott a leendő hallgatóknak. Kosztrihán Dávid elnök kiemelte, hogy a hallgatói élet sokszínűsége mellett az NKE olyan lehetőségeket kínál, amelyekkel nemcsak szakmailag, hanem emberileg is lehet fejlődni.

A megnyitót követően a karok külön-külön bővebben is bemutatták képzéseiket, a külföldi tanulmányi lehetőségeket, a szakkollégiumokat, valamint a tudományos diákköri csoportokat. Az ÁKK előadásában szerepet kaptak a kibervédelem és a karrierbeszámolók mellett az Erasmus-élménybeszámolók. A NETK előadásából minden információ kiderült az alap-, illetve a mesterszakokról, ráadásul a Kínai Közigazgatás-, Gazdaság- és Társadalomkutató Központ és a Stratégiai Védelmi Kutatóközpont munkájával is megismerkedhettek a résztvevők. Az RTK szakirányonként tartott ismertetőjében szó esett az alapfelkészítésről, a kollégiumi férőhelyekről és egyéni konzultációkra is volt alkalom. A kari vezetést és a tanulmányi osztályokat a kari hallgatói önkormányzatok támogatták. A rendezvényen részt vettek a Katasztrófavédelmi Intézet képviselői is, akik a felvételi eljárás tudnivalóiról, a tisztjelölti jogviszonyról, a bevonulásról és az alkalmassági vizsgáról tájékoztatták a középiskolásokat. A Dialóg Campus Kiadó standjánál az egyetem kiadásában megjelent könyveket és NKE-logóval ellátott ajándéktárgyakat lehetett megvásárolni.

A nyílt nap résztvevői bejárhatták a Ludovika Campus épületeit, például a Ludovika Főépületet, a Rendészet-tudományi Kar speciális épületét, a Ludovika Arénát, a sportpályákat, az Orczy Úti Kollégiumot, a Ludovika Huszár Lovardát, valamint az Orczy-parkot. A Campus téren a látogatók megtekinthették a rendőrségi eszközöket és járműveket, valamint az RTK-ra való felvétel feltételét jelentő fizikai alkalmassági vizsga teljesítésére is lehetőségük nyílt. A sportcsarnokban intézkedéstaktikai és tonfabemutatókkal, a HHK pedig a JetFly szimulátorral vonzotta az érdeklődőket.

A HHK és a VTK saját otthonába is várja a látogatókat, akiknek külön bemutatókkal készülnek majd. A január 26-ai ismételt egyetemi nyílt napon kívül az egyetemről és a karokról bővebb információt szerezhetnek az érdeklődők január 10-12. között az Educatio Kiállításon is. ●

A Magyar Honvédség 170 éve

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Jelentős szervezeti átalakulás előtt áll a Magyar Honvédség, amelynek humán- és technikai fejlesztése is zajlik a Zrínyi 2026 programban. Ezekről beszélt előadásában Benkő Tibor honvédelmi miniszter a Magyar Hadtudományi Társaság, az MTA Hadtudományi Bizottsága és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem közös szakmai rendezvényén a Ludovika Főépületben.

A honvédelmi tárca vezetője szerint a nagyon gyorsan változó világ új biztonsági kihívásokat is magával hozott, ezekre pedig hazánknak is tudnia kell időben és hatékonyan reagálni. Ebben nagy szerepe lehet a tudományos életnek, amely elemzésekkel, értékelésekkel segítheti a megváltozott feltételekhez való alkalmazkodást. Benkő Tibor elmondta, hogy a NATO jelenleg két

veszélyeztetettségi irányt fogalmazott meg: a keleti fenyegetettség elsősorban Oroszországot jelenti, míg a déli a tömeges migráció által teremtett helyzetre utal. Magyarországnak azonban ezek mellett más kihívásoknak is meg kell felelnie, ezért is kezdeményezték egy olyan NATO-parancsnokság létrehozását, amely a közép-európai országok biztonsági helyzetét tudja kezelni. „Ha van Közép-Európára vonatkozóan egy védelmi terv, akkor legyen annak egy felelős szervezete is” – fogalmazott Benkő Tibor. Magyarország kormánya azt a célt tűzte ki, hogy egy modern, ütőképes, a hazája iránt elkötelezett hadsereget kell létrehozni. Elsődleges szempont az ország stabilitásának és a magyar emberek biztonságának garantálása, amelynek érdekében az elmúlt években el is indult egy nagy ívű honvédelmi és haderőfejlesztési program. A Zrínyi 2026 kapcsán a saktárca vezetője hangsúlyozta, nem elég a modern eszközök beszerzése, szükség van az azokat működtető, képzett szakemberállományra is. A miniszter kiemelte az életpályamodell fontosságát, amelynek része az illetményfejlesztés és az előmenetel, a lakhatási támogatás és az egészségkárosodási biztosítás. Ezeket azonban folyamatosan aktualizálni és fejleszteni kell ahhoz, hogy a Magyar Honvédség

hosszabb távon is versenyképes maradjon a munkaerőpiacon. Emellett elengedhetetlen a minőségi oktatás és képzés, valamint egyre nagyobb szerepet kaphat a honvédelmi nevelés is. Az elmúlt években elindult az önkéntes tartalékos rendszer megújulása, amelynek eredményeként jelenleg már mintegy nyolcezer önkéntes tartalékos katonát tartanak számon. A miniszter itt jegyezte meg, hogy javasolják a hadkötelezettség korhatárának emelését 40-ről 50 éves korra. A Zrínyi 2026 program másik fontos része a haderőfejlesztés, amely a Magyar Honvédség valamennyi elemét érinti majd a jövőben. Már megkezdődött a helikopter- és merevszárnyú-képesség fejlesztése, amely tovább folytatódik majd a következő években. Korszerűsödnek a Gripen vadászpilóták, és növelik a kiképző repülőgépek számát is. Emellett megújul a vezetési rendszer, és beindul a digitális katona program is. Fontos eleme ennek a folyamatnak, hogy kiemelt helyen kezelje a hazai hadiipart, így amit csak lehet, magyar gyártásban állítanak majd elő. Kiskunfélegyháza fegyvergyár létesült, amelyben egyelőre csak fegyverek összeszerelését végzik, de tervezik egy lőszer- és lőporgyártó üzem létrehozását is. A jövőbeni haderőfejlesztési tervek között szerepel a légvédelmirakéta-képesség növelése, telepíthető katonai radarrendszer fejlesztése és új páncélozott járművek beszerzése is. A fejlesztésekhez szükséges pénzügyi feltételek adottak, a hazai költségvetésnek egyre nagyobb hányadát szánják a honvédelmi kiadásokra. Benkő Tibor szerint már 2024-re elérhetik a 2 százalékos értéket.

Benkő Tibor szövege a Magyar Honvédség nemzetközi és azon belül a regionális partnerségi kapcsolatairól is. Utóbbi kapcsán példaként hozta fel a Többnemzeti Szárazföldi Kötélképet (MLF), amelyben Olaszország, Szlovénia és Magyarország egy közös készenléti erőt tart fenn. A Magyar Honvédség életében továbbra is meghatározók a külföldi missziós tevékenységek. Jelenleg négy földrészben, tizennégy országban mintegy ezer magyar katona teljesít békefenntartói szolgálatot. „A fő prioritás hazánk számára a Nyugat-Balkán stabilitása, ezért az itt állomásozó magyar erők létszámát szeretnénk tovább növelni a jövőben” – hangsúlyozta a miniszter. Emellett továbbra is meghatározó marad az iraki és afganisztáni szerepvállalásunk is. A honvédelmi miniszter beszélt a honvédség előtt álló szervezeti változásokról. Eszerint a jövőben szétválna a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség irányítása. „Egy erős minisztériumra van szükség, amely képes a Magyar Honvédség irányítására, de a vezetés a katonák feladata lesz” – hangsúlyozta a tárca vezetője. A parlament előtt lévő javaslat szerint a Magyar Honvédség katonai vezetése kiválna az HM-ből, és önálló honvédségi szervezetként létrejönne a Magyar Honvédség Parancsnoksága. A rendezvényen Benkő Tibor előadását követően történelmi áttekintést kaphattak az érdeklődők a Magyar Honvédség történetéről, fejlődésének fontosabb állomásairól. Az eseményen adták át a Magyar Hadtudományi Társaság által meghirdetett, A hadtudomány ifjú tudósa elnevezésű pályázat díjait is. ●

Hatékony tanulás és digitalizáció a közigazgatásban

SZÖVEG: **FECSEK ZSUZSANNA**
FOTÓ: **SZILÁGYI DÉNES**

„A 21. századi közigazgatási tudás az, amit fejlesztenünk kell” – mondta Kis Norbert dékán, az idén negyvenéves közigazgatási felsőoktatás évfordulója alkalmából rendezett egész éves eseménysorozat zárórendezvényén. A Magyar Tudomány Ünnepe programsorozat részeként megvalósuló konferencián a nemzeti közigazgatás fejlődéséről és kihívásairól tanácskoztak a szakemberek.

„A magyar közigazgatás helyzete egyfajta indikátorként jelzi, milyen állapotban van a magyar állam” – fogalmazott Mernyei Ákos Péter. A Miniszterelnökség kabinetfőnöke beszédében a megrázó történelmi eseményekből felépülni képes államot olyan értéknek nevezte, amelyet kevés nemzet mondhat magáénak. „Ez az, amire a jövőben is alapozhatunk” – mutatott rá. Megállapította, hogy a korábbi válságos éveken túljutva Magyarország ma már sikeres országnak mondható, így a régió egyik meghatározó szereplőjévé válhat a jövőben.

A szakember elmondta, hogy a 2010 utáni kormányzás egyik legfontosabb célja volt, hogy a közszféra hatékonyabban működve, jobban megfeleljen az állampolgárok igényeinek. Kifejtette, hogy a változás mozgatórugója egy új államelméleti szemlélet bevezetése volt, amely

a jó kormányzás keretrendszerét követi. „Ez a szemlélet egyszerre jelentette az állam szerepének újraértelmezését, az állami szervek megerősítését és a közigazgatás megújítását” – jegyezte meg. Elhangzott, hogy a kormány nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a közigazgatásban ne csak megfelelő, hanem a legjobb emberek dolgozzanak. „Ezt a célt szolgálta az NKE létrehozása és fejlesztése is” – emelte ki. Kis Norbert, az Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánja az idén negyvenéves közigazgatási felsőoktatás emlékére emléklapettet adományozott, amelyet a hallgatók nevében Schmidt Martin, a kari hallgatói önkormányzat elnöke vett át. A professzor beszédében a Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Operatív Programot (KÖFOP) értékelt. „Az elmúlt három évben a Nemzeti Közszolgálati Egység szoros együttműködésben létezett a közigazgatással” – mondta, majd hozzátette, hogy az eddig elért eredmények alapján azt vizsgálják, honnan hova jutottak, továbbá felméri azt is, hogy mire kell felkészíteni a jövő közigazgatását. Kis Norbert kiemelte az információs technológia, az emberek és a politika szerepét

mint a közigazgatásra formálisan ható erők jelentőségét. „Jelenleg a közigazgatás fut a gyorsuló technológia után” – állapította meg a dékán, aki szerint egyre hangsúlyosabb az ügyfeleknek való megfelelés igénye. „A politika és a közigazgatás viszonya napjainkban komoly átalakuláson megy keresztül” – jegyezte meg. A konferencia délelőtti részében Hazafi Zoltán Lőrincz Lajos gondolatait felidézve a közigazgatás változásaihoz való hozzáállásáról kérdezte a panelbeszélgetés résztvevőit. „Ma egy olyan újfajta politikai kormányzás van, amelyhez alkalmazkodnia kell a közigazgatásnak” – fejtette ki Palich Etelka. A Magyar Kormánytisztviselői és Állami Tisztviselői Kar elnöke szerint a közigazgatás folyamatosan változik. „A közigazgatásnak a technikai változások és a politikai intézkedések miatt van dinamikája” – hangsúlyozta. „A közigazgatás olyan érték, amely stabilitást ad” – fogalmazott Kállai Mária. Az országgyűlési képviselő, korábbi kormány megbízott szerint a magyar közigazgatásban felelősségteljes fejlesztésre és új típusú vezetési módra van szükség. A közigazgatásra jellemző

mozdulatlanságot Klotz Balázs inkább stabilitásként jelölte meg. „A jogszerűség és az ügyfél-centrikusság adja a közigazgatási stabilitás alapját” – magyarázta az ÁKK Vezető és Továbbképzési Központ igazgatója. Palich Etelka szerint a központi közigazgatásban még mindig a tekintélyelvűség a hangsúlyosabb tényező, míg területi szinten a tudásmegosztás a jellemző. „Azok a vezetők, akik a területi szinten dolgoznak, sokat köszönhetnek az NKE képzéseinek” – jelentette ki. Szakmai tudásuk és kompetenciájuk sokat fejlődött. „A változások az emberi lét dimenzióit teljesen új pályára helyezik, az államot és a közigazgatást pedig megreformálják” – fogalmazott pohárköszöntőjében Imre Miklós intézetvezető. A kar korábbi dékánja elmondta, hogy volt szerencséje a nyugat-európai mintára négy évtizeddel ezelőtt létrehozott Államigazgatási Főiskola első évfolyamát is tanítani. „Ez a közösség négy évtizede működik, és közös felelősségünk a megőrzése és a fejlesztése” – hangsúlyozta. „Hazánknak markáns jövőképe van” – mondta László András. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium miniszteri biztosa elmondta, az ország miniszterelnöke ambiciózus célt határozott meg, mégpedig azt, hogy Magyarország 2030-ra legyen az öt legelhetőbb és legversenyképesebb uniós ország egyike. Az előadó úgy vélte, ehhez stabil növekedési pályán kell tartani a gazdaságot, növelni kell a magyar tulajdonú kis- és középvállalkozások hatékonyságát, folytatni kell a bérek emelését, valamint hatékonyra és emberközpontúvá kell tenni a közszolgáltatásokat. „Versenyképes országhoz versenyképes gazdaság és közszféra kell” – fogalmazott. A versenyképes közszférához felkészült közigazgatási szakemberek és fejlett infrastruktúra kell, felkészült szakemberekhez pedig hatékony képzésekre, tanfolyamokra van szükség. Így foglalta össze a kapcsolatot a konferencia és a kormány hosszú távú céljai között. „A gazdaság folyamatosan

erősödik, az idei harmadik negyedében 5 százalékkal nőtt a GDP” – jelentette ki. Ez tízéves rekord, és az uniós átlag kétszeresét is meghaladja, sőt a V4-országok között is nagyon jó teljesítménynek számít. Kiemelte, a gazdasági feltételek adottak, van mire építeni. Ebből következik, hogy Magyarországnak előnyt jelent a politikai stabilitása. A közigazgatás és közszolgáltatás elemzésénél visszatekintett arra, hogy egy évtizede még csak tervezték az elektronikus közszolgálat fejlesztését és az internetelérés bővítését.

„A fejlesztések megkezdése előtt stratégiaalkotással kezdtük meg a munkát” – mondta Lakos István a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen végbement digitális korszakváltásról tartott előadásában. Az NKE Informatikai Igazgatóság igazgatója kifejtette, a munkát egy általános felméréssel kezdték, hogy megtudják, hol tart az egyetem informatikája, és milyen technológiai kihívásoknak kell megfelelniük. Tehát számukra nem a célok meghatározása volt az első, hanem az, hogy a kihívásoknak hogyan tudnának megfelelni. A tervezés során prioritásként azt tűzték ki, hogy akkor építik és fejlesztik az informatikát, ha elérhető és működő infrastruktúra van mögötte. „Digitális adatvagyont jelenítünk meg, de ez csak akkor lehetséges, ha biztos alapokon álló rendszerünk van” – jegyezte meg. Véleménye szerint az informatikai rendszerek megvalósításának főbb vonulatai a szabványosításra, a rendelkezésre állásra, a biztonságra törekednek. A 2020-ig kijelölt stratégia megvalósításának a kétharmadát sikerrel befejezték. Ahhoz, hogy az alkalmazásokat fejleszteni tudják, egy magas rendelkezésre állású környezetet építettek ki, teljes eléréssel, virtualizált szerverkörnyezettel, nagy mennyiségű adat kezelésére alkalmas tárolókapacitással, komoly biztonsági előírásokat figyelembe véve, a nemzetközi szabványoknak és ajánlásoknak megfelelően. Idetartozik az is, hogy a szolgáltatásokat nagy létszámra optimalizálva tudják biztosítani,

valamint az egyetem minden campusán bevezették a wifielérést. Lakatos István szerint csak a szabályok betartásával lehet jó informatikát kiépíteni. Azonban az informatikának magának is meg kell változnia ahhoz, hogy ez elérhető legyen és használni is tudják. „Komoly szervezeti átalakításba kezdtünk: az eddigi reaktív, hibakezelő jellegű szervezetből egy szolgáltatásorientált informatikát építettünk ki, amihez párosult a dolgozók oktatása, kompetenciájának fejlesztése is” – hívta fel rá a figyelmet.

Koltányi Gergely a közszolgálati továbbképzésben bevezetett új generációs digitális oktatási rendszerről tartott előadást. Az NKE Apertus Nonprofit Kft. ügyvezetője elmondta, a Pro Bono-rendszer eddigi és megújult változatának üzemeltetése közös produktum az Apertus Kft. és az Informatikai Igazgatóság között. „Az, hogy ilyen jól tudunk együttműködni, kritikus a szolgáltatás minőségének szempontjából” – jelentette ki. Mint mondta, a jelenleg is használatban levő Pro Bono mellett, hogy stabil, és mindenki tudja használni, már megszokottá is vált. Egyfajta etalonként hivatkoznak rá a közszolgálaton belül. A fejlesztések előzményeit felidézve elmondta, fél évig a világ felnőtt képzési és digitális oktatási rendszereinek részletes elemzését végezték. Ebből egy tudásanyag került a birtokukba, amely alapján megszervezték a KÖFOP-projekt megvalósíthatósági tanulmányát. „Ebben nincs olyan elem, amelyet ne készítettünk volna el, és ne lennének vele elégedettek” – hívta fel rá a figyelmet. Az új generációs továbbképzési rendszer sajátossága, hogy új megközelítést jelent, mert új értéket tettek a középpontba. Ez nem a stabilitás vagy a kiszámítható működés, hiszen mindezek már megvannak. „Az új érték maga az élmény, a tanulás élménye” – emelte ki. Az új generációs rendszer mögött álló új technológiák elemzésénél kitért az e-learning-rendszerre, amely közel húsz éve indult hódító körútjára, és tizenkét éve használ változatlan

technológiát és szabványokat. „A továbbképzési rendszer 2012-es megszületése óta folyamatosan építette ki azt a kultúrát a közigazgatásban, hogy a tanulás egy folyamatos kötelezettség, amely beépül a szervezeti kultúrába” – mondta.

A konferencia délutáni szekciójának panelbeszélgetésén Koltányi Gergely felvetette, vajon a közigazgatást érő digitalizáció miatt szükséges-e a tisztviselők kompetenciáinak átalakítása is, és hogyha igen, akkor ezt milyen tempóban kell végrehajtani. Budai Balázs szerint országon belül és nemzetközi szinten is két sebességről beszélhetünk. „Országonként és országon belül is eltérés jellemző a digitalizáció szempontjából” – fejtette ki az NKE egyetemi docense. Lakos István kiemelte, az alkalmazások bevezetésének ideje az alkalmazás és a felhasználó függvénye. Elmondása szerint a hangsúlyt arra fektetné, hogy az alkalmazás felépítése a felhasználói kör igényei szerint történjen. Ez esetben a bevezetési és a használati idő extrém mértékben lecsökken. „A felhasználói kör kompetenciája széles spektrumon mozog, de semmiképpen sem homogén” – hangsúlyozta. A személyre szabott alkalmazások bevezetésére törekedne, a hangsúlyt pedig a fejlesztésben látja. Molnár Szilárd kitért a digitális oktatási stratégia jelentőségére, amelynek értelmében ma Magyarországon az oktatási rendszerből senki sem kerülhet ki megfelelő szintű digitális kompetencia nélkül a munkaerőpiacra. A Digitális Pedagógiai Módszertani Központ szakértőjének véleménye szerint ez igaz a közigazgatásra is. 2018-ban különösen jelentős törvények léptek életbe, példaként az elektronikus ügyintézési törvényt említette, amely általánossá teszi az elektronikus ügyintézés elterjedését. Megtudhattuk, hogy 4500 olyan közszolgáltatást nyújtó intézmény működik, amely kötelezett elektronikus közszolgáltatás nyújtására. Fontosságuk miatt tehát ezen kérdésekről jelen időben kell értekezni. ●

Biztonság, szolgáltatás, fejlesztés – avagy új irányok a bevételi hatóságok működésében

SZÖVEG: DR. SUBA LÁSZLÓ
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Biztonság, szolgáltatás, fejlesztés – ezzel a címmel rendezték meg a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen november 21-22-én azt a nemzetközi konferenciát, amelyen az adó- és vámhatóságok előtt álló 21. századi adatkezelési és biztonsági kihívások és a megoldási lehetőségek kerültek terítékre.

Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Karának dékánja megnyitójában azt mondta, hogy az infotechnológia egyszerre jelent lehetőségeket és biztonsági kockázatokat. Kis Norbert szerint az embereknek igényük van arra, hogy digitális szolgáltatásokat kapjanak. Az igazán szűk keresztmetszetet ezen igény kielégítésekor a tisztviselők digitális kompetenciája jelenti. Az NKE célja, hogy hatékony segítséget nyújtson. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal tanszéket működtet, emellett adószakmai és adóigazgatási képzések folynak az egyetemen. A Kiberbiztonsági Akadémia a kiberbiztonság, a kiberbűnözés elleni harc és a kiberhadviselés tudásközpontjaként működik 2016 óta, és az egyetem képezi az állami szervek információbiztonsági vezetőit is. Kis Norbert bejelentette, hogy az Államtudományi és Közigazgatási Karon jövőre elindul a kiberbiztonsági mesterszak, amelynek létrehozása során együttműködtek számos közigazgatási szervvel, így a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (NAV) is. Sors László államtitkár, az NKE címzetes egyetemi docense, a NAV vezetője hangsúlyozta, hogy a magyar adó- és vámhatóság a kezdetektől előkelő helyen tartja számon nemzetközi kapcsolatait. Mint mondta, a kétoldalú és a regionális kapcsolatok mellett a NAV aktívan részt vesz a Vám Világszervezet (VVSZ), a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) és az Adóigazgatások Európai Szervezete (IOTA) munkájában. Sors László emlékeztetett arra, hogy az adó- és vámhatóság egy szervezetben való működtetése európai

tendencia; Magyarországon 2011-ben egyesítette a kormányzat az addig külön működő adó- és vámhatóságot, ezzel egy szervezetbe tömörítve az állami adóhatósági, vámhatósági, valamint a pénzügyi nyomozói tevékenységet. „Ahogy más országokban, hazánkban is az állami bevételek beszedésének hatékonyabbá tétele, az adminisztrációs költségek csökkentése és a világgazdaság modern kori tendenciái motiválják az adó- és vámszakmai szakterület, valamint a pénzügyi büncselekmények ellen küzdő szervek integrációját” – hangsúlyozta az államtitkár. Hozzátette, hogy az átszervezés eredményeként egyszerűbb és átláthatóbb hivatali struktúra jött létre, jelentős mértékben bővült az adózóknak nyújtott szolgáltatások köre. A NAV vezetője elmondta, hogy az adó- és vámhatóságok világszerte egyre szélesebb körben alkalmaznak elektronizált eljárásokat, ez a tendencia pedig hasznára válik a hatóságoknak és az üzleti szféra szereplőinek egyaránt, mivel mindkét oldalon költség- és bürokráciacsökkentést, valamint időmegtakarítást eredményez. Az elektronikus csatornákon gyűjtött adatok azonban csak akkor válhatnak értékes vagyonná, ha képesek vagyunk e hatalmas mennyiségű információt értékelni, elemezni. Ennek érdekében szükséges, hogy az összegyűjtött adatvagyon sérthetlenségét, integritását, használhatóságát és bizalmasságát lehetővé tevő technológiák és szervezési módszerek összessége is rendelkezésre álljon. „Meggyőződésem, hogy ez a tudományos alapokon nyugvó szakmai fórum elősegítheti az együttműködéssel kapcsolatos

problémák beazonosítását, és megoldási javaslatokkal is szolgálhat azok hatékony kezeléséhez” – zárta gondolatait Sors László.

A huszonkét éve hét tag által Budapesten alapított Adóigazgatóság Európai Szervezete (IOTA) főtítkára, Miguel Silva Pinto elmondta, hogy a szervezet ma már negyvennégy tagot számlál, s köztük nem csupán európai, hanem közép-ázsiai adóigazgatóságok is vannak. Mint a főtítkár fogalmazott, a konferencia címéül választott három szó mindegyike releváns témát jelöl, hiszen az adóhatóságoknak rendre új bevételeket kell realizálniuk az állam számára. Ezen elvárásnak az adóhatóságok csak úgy tudnak megfelelni, ha az összegyűjtött adatok révén jobban ki tudják válogatni azokat az adózókat, akik nem felelnek meg az előírásoknak, ugyanakkor meg tudják könnyíteni a jogkövető adózók dolgát. Az IOTA főtítkára felhívta a figyelmet arra, hogy az adatok ilyen nagy mértékű összegyűjtése a felelősség új szintjét kívánja meg az adóhatóságoktól, mert ezt az adatmenyiséget biztonságosan és átláthatóan kell kezelni. „Az ügyfelek elvárják az adóhatóságoktól, hogy szolgáltatást nyújtsanak az adófizetőknek úgy, hogy az könnyen, egy gombnyomásra hozzáférhető legyen” – fogalmazott Miguel Silva Pinto. Hozzátette, hogy az adóhatóságoknak fontos a valós idejű (real-time)

adatgyűjtés, a NAV élen jár ebben. Ugyanakkor hatalmas kihívásokkal kell szembenézni, ami az emberi erőforrásokat illeti: az összes adóhivatalnoknak igazodnia kell az új technikai környezethez, és ennek az előmozdítására kiváló helyszín az egyetem – mondta végül az IOTA főtítkára.

James Sweeney, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) Vám- és Kereskedelmi Csalási Egységének vezetője röviden ismertette a szervezet tevékenységét, szólva többek között arról, hogy a mintegy 400 fős hivatal apparátusát jórészt korábbi vizsgálóbírók, továbbá jogászok, rendőrtisztek, vámtisztek alkotják. James Sweeney kiemelte, hogy az általa vezetett egységnek fontos vizsgálati témaköre például az importált áruk alulértékelése, az áruk származásának valótlán feltüntetése vagy a félrevezető termékleírás – mindezek több tízmilliárd eurós kárt okoznak az Európai Unió és a tagállamok költségvetésének.

„Manapság az adat az új olaj, ez az a termék, amellyel a legnagyobb mértékű kereskedelmet bonyolítják le a jövőben” – fogalmazott Sinkáné Csendes Ágnes, a NAV adóügyi szakfőigazgatója. Hozzátette, hogy az adóhatóságok adatainak hasznosítása egyre többféle célt szolgál: kezdetben az adóhatósági ellenőrzéshez használták ezeket, majd más (például a nyugdíj- és a társadalombiztosítási) hatóságokat is kiszolgáltak adatokkal; ezt követte a kockázatelemzési célú adathasznosítás. Napjainkban az adózók rendelkezésére áll az adatlekérdezés lehetősége mint a törvény szerint a NAV által nyújtott szolgáltatás. A szakfőigazgató említést tett az ügyfelek jobb kiszolgálásáról, egyúttal a valós idejű adatgyűjtést szolgáló fejlesztésekről (e-szja, online pénztárgép, e-számla), hozzátéve, hogy az adatbiztonság garantálása fontos szempont, hiszen

ezek keretében az adóhatóság a gazdasági folyamatok egészére rálát. Az e-számla-projektet a piaci szereplők pozitív visszhangja kísérte, mert sok szolgáltatást építettek be a rendszerbe. A rendszer fejlesztéséről szólva a szakfőigazgató elmondta, hogy hasonló szisztéma működik már Portugáliában, Lengyelországban, Szlovákiában, Szlovéniában, Horvátországban, illetve Spanyolországban.

A rendszer létrehozás-

sakor fontos szempont volt és a működtetés során is az, hogy meg kell felelni az információbiztonsági jogszabályoknak, illetve biztosítani kell a 0–24 óráig tartó rendelkezésre állást (ráadásul külföldről is, ez utóbbi volt a legnagyobb kihívás). A NAV által kezelt adattömeg nagysága idén októberben több mint 4,2 petabyte volt, ilyen mértékű információ áll rendelkezésre ahhoz, hogy – a tervek szerint – az adóhatóság bevezethesse az e-áfabevallás kiajánlását (hasonlóan a személyi jövedelemadózás már működő rendszeréhez), illetve adózási elszámolási kalkulációt végezhesen, azaz matematikai, statisztikai automatizmusokat alakítson ki a csalárd adózók magatartásjegyeinek automatikus felismerésére. Összegzőként a szakfőigazgató elmondta, hogy az ügyfelek az adatszolgáltatási kötelezettséget egyre inkább a szolgáltatások bővülő körének lehetőségeként értékelik.

Az új európai adatvédelmi rendszerről és ennek elemeiről, így például az általános adatvédelmi rendeletről (GDPR) vagy a bünyügyi adatkezelési irányelvről szolt Péterfalvi Attila. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke többek között kiemelte, hogy az adatkezelő ma már elszámoltatható a tekintetben, hogy a személyes adatok kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon végezte-e. Budai Balázs, az NKE ÁKK intézetvezető egyetemi docense az „okossá” válás veszélyeiről szólva többek között elmondta, hogy Európa fejlettebb részein az emberek automatizációs kitettsége csökken, ugyanakkor hazánkban egyre több olyan munkahely van, amely automatizálással helyettesíthető. „Az okosváros egyik veszélye a túlságosan nagy technológiai kitettség” – mondta az intézetvezető.

A konferencia tizennégy ország adó- és vámhatóságaitól érkezett résztvevői számos innovatív megoldást, jó gyakorlatot mutattak be, illetve megoldást kívánó új jelenségekre világítottak rá. A portugál adó- és vámhatóság munkatársa, Luis Otero elmondta, hogy hazájában nagy hagyománya van a lottónak, így az adózók által kibocsátott összes e-számla sorsoláson vesz részt, ahol a heti nyertesnek 35 ezer eurót fizetnek

ki az államháztartási megtakarításokból. Az OLAF szektorvezetője, James Creed felhívta a figyelmet arra, hogy elsősorban a Kínából importált textiltermékek, lábbelik esetében bizonyos kereskedői körök általában a valós érték 10 százalékát tüntetik csak fel vámértékként, jelentős kárt okozva ezzel az Európai Unió költségvetésének. Az Ernst and Young németországi egységének vezető tanácsadója, Zsitnyánszky Lilla többek között arról beszélt, hogy néhány USA-beli cég az ottani vámhatóságtól kapott adatokat értékesíti, sokszor az érintettek versenytársai részére – ez ott megengedett. Czinege Attila, a NAV ellenőrzési szakfőigazgatója a valós idejű (real-time) kockázatelemzés adóbevételekre gyakorolt hatásáról szólva elmondta, hogy az online pénztárgép, illetve az elektronikus közúti áruforgalom-ellenőrző rendszer (EKÁER) bevezetése eddig mintegy 420 milliárd forint többlet adóbevételt eredményezett; ez

az összeg a bruttó nemzeti termék (GDP) 1 százaléka. Bakai Kristóf Péter pénzügyőr ezredes, vámszakmai szakfőigazgató kiemelte, hogy a vám eljárások gyorsítása érdekében az ügyfelek és a vámhatóság közötti kommunikáció kölcsönös javítása különösen fontos.

Szabó Andrea pénzügyőr ezredes, az NKE Rendészettudományi Kar Vám- és Pénzügyőri Tanszékének vezetője hangsúlyozta, hogy a tanszék 1991-es megalapítása óta számtalan változás történt, a szakma részéről tapasztalt támogatás viszont változatlan. A jogelőd Vám- és Pénzügyőrség, illetve napjainkban a NAV minden segítséget megad ahhoz, hogy a pénzügyőr hallgatók naprakész tudást kaphassanak. Mint a tanszék-

vezető fogalmazott, a Vám- és Pénzügyőri Tanszék is része az egyetemen zajló nemzetköziesítésnek, jó példa erre ez a konferencia, az Erasmus+-programban való hallgatói aktivitás vagy az azeri nemzetközi hallgatói konferencián való rendszeres részvétel. Yevgen Garmash, az ukrainai Vám- és Pénzügyőri Egyetem rektorhelyettese elmondta, hogy egyetemükön a versenyszféra részére is képeznek szakembereket, például vámügynököket, illetve képzéseik között szerepel a kis- és középvállalkozások indítását, vezetését tárgyaló kur-

zus. Nemzetközi kapcsolataik között említette a rektorhelyettes az EU moldovai és ukrainai határőrizeti segítségnyújtó missziójával (EUBAM) való együttműködést, és szolt arról, hogy több mint 15 ország hallgatói tanulnak az egyetemen.

Egy, az egész földgolyón átívelő, Kolumbiától Magyarországon és Kínán keresztül Kolumbiába visszacapcsolódó szervezett bűnözői csoport kapcsolati hálójának felvillantásával indította előadását Zámbo Péter pénzügyőr dandártábornok. A NAV bünyügyi főigazgató-helyettese elmondta, hogy a bünyügyi munkában is egyre nagyobb teret kap az adatelemzés, mint fogalmazott, egyre többször kell titkosított adatbázist visszafejteniük. A dandártábornok végül Charles Darwin gondolatát idézte, amely talán a kétnapos eszmecsere mottója is lehetne: „Nem a legerősebb marad életben, nem is a legokosabb, hanem az, aki a legfogékonyabb a változásokra.” ●

Ünnepi szenátusi ülés az NKE-n

SZÖVEG: FECSER ZSUZSANNA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

„Olyan munkatársak és elkötelezett támogatók munkáját ismerjük el a tudomány ünnepe alkalmából, akik rendkívül magas színvonalon végzik munkájukat, és önzetlen elkötelezettséget mutatnak a Nemzeti Közszolgálati Egyetem felé” – mondta Koltay András rektor a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett ünnepi szenátusi ülésen. Az eseményen hat habilitált doktor és tíz PhD doktor avatására, valamint egyetemi címek, elismerések és Publikációs Nívódíjak átadására került sor.

„November elején a szenátus, az egyetem legfőbb döntéshozó testülete évente egy pillanatra megáll: számot vetünk az elévült munkáról, és felmérjük az előttünk álló teendőket” – mondta az NKE rektora. Koltay András hozzátette, a számvetés része azok méltó megünneplése is, akik ezt az elmúlt időszakban munkájukkal kiérdemelték. „A Magyar Tudomány Ünnepét a Magyar Tudományos Akadémia kezdeményezésére minden évben megüljük” – hangsúlyozta. A Szenátus elnöke beszédében megemlékezett Széchenyi István grófról, akinek 1825. november 3-i nevezetes felajánlása nyomán jött létre az első tudós társaság. „Így tette meg felajánlását Buttler János gróf is, aki a korszak legnagyobb magánalapítványával 126 ezer forinttal támogatta a Ludovika Akadémia megalapítását” – tekintett vissza. Kifejtette, hogy a PhD doktorok és a habilitáltak avatása az egyetem nagy ünnepe. A habilitációs és doktori oklevelek átadása mellett ezen az ünnepi ülésen adják át az egyetemi elismeréseket is. „A díjak, kitüntetések lényege annak kifejezése, hogy a díjazott szakmai teljesítménye, emberi tartása és önzetlenül az egyetem rendelkezésére bocsátott építőereje által erősödött maga az egyetem” – hívta fel rá a figyelmet.

Az NKE habilitált doktorainak sorába léphetett és habilitációs oklevelet vehetett át Bottyán Zsolt őrnagy, Haller

József, Hazafi Zoltán, Hornyacsek Júlia alezredes, Remek Éva, valamint Ujházi Lóránd.

PhD doktorra avatták Antal Őrs Balázst, Catherine Enoredia Odorige-t, Hegedűs Hajnalkát, Horváth Ferenc nb. alezredest, Kátai-Urbán Irina Szergejevna tú. őrnagyot, Molnár Ákos r.

őrnagyot, Noskó Zsolt c. r. őrnagyot, Paiman Ramazan Ahmadot, Pusztai Ágnes Margitot, valamint Szalkai Iván ny. o. ezredest.

Az ünnepi ülésen professor emeritus címet adományoztak Bukovics István ny. t. mk. vezérőrnagynak, aki áldozatos munkájával meghatározó szerepet játszott az egyetem Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájának kiépítésében, valamint Munk Sándor ny. ezredesnek, akinek aktív katonai, oktatói, témavezetői, tudományos kutatói és tudományos közéleti munkássága sikeresen járult hozzá az egyetem szakmai, tudományos eredményeihez.

Címzetes egyetemi tanári címmel tüntették ki Harald Pöcher dandártábornokot, aki hatékony munkájával sokat tett az NKE küldetésének nemzetközi elismeréséért; Halászné Tóth Alexandra ezredest, aki jelentős oktatási tapasztalattal rendelkezik az állami légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati felkészítéséhez szükséges elméleti tanfolyamok területén; Kling Zoltánt, az ország egyik kiemelkedő vízügyi szaktekintélyét, valamint Román Pált, aki több éve támogatja a Víz tudományi Kar oktatói munkáját.

Egyetemért Emlékérem elismerésben részesült Baráth István dandártábornok, aki a Magyar Honvédség Logisztikai Központ parancsnokaként jelentősen hozzájárult a logisztikai tisztképzés minőségének fejlesztéséhez; Góra Zoltán tú. vezérőrnagy, aki a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatójaként jelentősen támogatja a Katasztrófavédelmi Intézet szervezeti fejlődését, valamint Keller Éva professzor, akinek elvülhetetlen érdemei vannak a Rendészettudományi Kar és a Semmelweis Egyetem közös kutatásának elkészítésében.

Rektori Kitüntető Oklevelet vehetett át Bodó Pál, aki technikusként több évtizedes munkájával jelentősen hozzájárult a színvonalas oktatás megvalósításához; Györgyfalviné Berki Gyöngyi Mária, aki fontos szerepet töltött be a könyvtár infokommunikációs és integrált könyvtári rendszereinek bevezetésében; Temesvári Klaudia, aki számos nagy sikerű rendezvény előkészületi munkáit hajtotta végre, valamint Vég Róbert alezredes, aki oktatói és kutatói munkássága során a rá bízott feladatokat az egyetem érdekeit szem előtt tartva látja el.

Az NKE Publikációs Nívódíj elismerésében részesült magyar nyelvű cikk kategóriában Papp Tekla és Téglási András; idegen nyelvű cikk kategóriában Bottyán Zsolt őrnagy és Tuba Zoltán. Monográfia kategóriában Kovács László ezredest; könyv, könyvrészlet kategóriában pedig Halász Ivánt, Illés Pál Attilát és Mészáros Andort díjazták. Tankönyv kategóriában az Alkotmányjog című tudományos műért Halász Ivánt tüntették ki, jegyzet kategóriában pedig A repülésirányítás alapjai című tudományos műért Palik Máttyás ezredest. ●

Európa alkonya?

SZÖVEG: JUHÁSZ KATALIN
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Magyar Tudomány Ünnepe programsorozat részeként szervezett konferenciát az Államtudományi és Közigazgatási Kar és a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar november 15-én a Ludovika dísztermében. A rendezvényen bemutatták Gyurgyák János Európa alkonya? című könyvét.

A konferenciát Koltay András rektor köszöntője nyitotta meg, amely áttekintést adott az Európa-vita főbb történeti és érték-tani kérdéseiről. „Nem sokan mertek eddig ilyen nagy feladatra vállalkozni, hogy e témában ilyen tudományos munkát készítsenek” – hangzott el a rektortól. A könyv igazán lényeges problémákat feszeget, s meghatározó kiindulópontja lesz az Európai Unió jövőjét boncolgató diskurzusoknak. Koltay András szerint „Európa egy fikció, ott van a szívünkben, a fejünkben”, a kérdés csak az, hogy van-e összekötő kapocs a területek között. Milyen napszakban van az Európai Unió? Az alkonymetafora rendkívül sokatmondó jelentéssel bír. A tartalom olyan vitákat indít el, amelyekre a legkiválóbb szakértők fogják keresni a válaszokat. A konferencia vitaindító előadását Gyurgyák János író, történész tartotta az *Európa alkonya?* címmel 2018-ban megjelent könyve alapján. A szerző elmondta, hogy nem könnyű egy ilyen komplex témát precízen megírni. „A legégetőbb társadalmi problémákat öleli fel a kötet, amelyektől a sorsunk függ, a orosz politikai döntéseknek pedig beláthatatlan következményei lehetnek.” Bevezetőjében olyan kérdéseket érintett, mint az európai identitás problémája, a Nyugat mint civilizáció és kultúra hanyatlásával kapcsolatos történeti víziók (Oswald Spengler), az európai történelem mozgórugói és különösen az európai integráció jelenkori válságának okai. Mint mondta, sokakban illúzióként még mindig ott van a 70 éves béke ígérete, de napjainkban már inkább a „béke kódéról” beszélhetünk, hisz nem világos, melyik hatalom pontosan mekkora erővel rendelkezik, ki az ellenség, illetve hol húzódnak meg a politikai befolyás határai. Alapvetően három kérdés köré épül a könyv tartalma. Az első ilyen kérdés, hogy mit jelent pontosan Európa. Meg lehet-e határozni, és ha igen, hogyan? A szerző az első fejezetekben az európai identitást keresi. Második kérdésként azt fogalmazta meg Gyurgyák János, hogy ebben a formában érdemes-e megtartani az EU-t? Az előadó megkérdőjelezte a Jean Monnet által programozott „egyre szorosabb unió” modelljének fenntarthatóságát, mivel a föderációs működés mint cél nem tartható. Reálisan egy konföderációs modell teremthet egyensúlyt a nemzeti szuverenitás iránti igények és az eredeti közösségi célok között. A harmadik kérdés pedig arra reflektál, hogy mit

lehet mondani az Európai Unió jövőjéről. Az alkony után ugyan is a hajnal előtt az éjszaka következik.

A vitaindítót követően Kis Norbert dékán vezetésével panelvita-ra került sor, amelyben részt vett Takács Szabolcs Ferenc európai uniós politikák kialakításáért és koordinációjáért felelős államtitkár, Koller Boglárka, a NETK dékánja, Gazdag Ferenc professzor emeritus, Halász Iván intézetvezető és Egedy Gergely egyetemi tanár. A vita témája a könyv tartalma és az európai integráció válsága volt.

Koller Boglárka egyetért a szerzővel több pontban is. Mint mondta, más-más Európával találják szembe magukat a történészek, politológusok, földrajztudósok. A könyv minden aspektusból megtekinti Európa fogalmát, akár egy festmény egyes pontjait. „Az identitás szempontjából finom szövekként érezzük magunkon Európát” – fogalmazott a dékán. Az európai identitás meghatározását ahhoz hasonlította, mint amikor a festő lefesti az addigi tudását, áttetsző rétegeket is képezve, s nem minden réteg látszik át ugyanannyira, mint a másik. Az alkony kifejezés arra utal, hogy egyre több problémával néz szembe az integráció. „A legfontosabb az identitásválság. Mint egy házasság utolsó stádiuma, dobálóznak a felek, de még élnek, még lehet kiút” – fogalmazott Koller Boglárka. Az integrációtörténet egyben a válságok történelme is. A bizalmi válság rendkívül fontos, az emberek kezdik elveszíteni hitüket, egyre többen fordulnak az euroszepticismus felé. Ez a folyamat a pártok és a polgárok részéről is tapasztalható.

Takács Szabolcs Ferenc államtitkár az integrációtörténetet sikerként jellemezte, hisz 70 éve nincs háború, az életünket átszövi az európai uniós jogrend, tehát van identitás, csak nehezen meghatározható. „Varsóban magyarnak, Brüsszelben közép-európainak, Amerikában pedig európainak számítunk” – hangsúlyozta ki. Nem biztos, hogy az integráció alkonyában élünk, lehet, hogy egyszerűen csak a föderáció alkonyát tapasztaljuk.

Azokat a kérdéseket, problémákat, amelyekre az EU jelenleg nem tud választ adni, Gazdag Ferenc, a Nemzetközi Biztonsági Tanulmányok Tanszék tanára fejtette ki. Elsőként a demográfia problémáját említette, hisz az európai jólét arra ösztönzi a fiatalokat, hogy várjanak a gyermekvállalással. Sokakban felmerül

a kérdés, hogy egyáltalán legyen-e gyermekük. Minimum 2,1 gyermeknek kellene születnie a demográfia szinten tartásához, ezt az értéket pedig jelenleg egy ország sem tudja produkálni. Az ökológiai lábnyom szintén kihívás, mivel a nagy mennyiségű erőforrás-elvonás negatív hatást gyakorol a természetre. Halász Iván kiemelte a könyv magas színvonalát. Az intézetvezető szerint tél és nyár egyaránt elkülöníthető az európai integrációban. Több mint száz éve komoly problémákkal foglalkozik a kontinensünk, kétszer majdnem öngyilkos lett – utalva az első és a második világháború viszontagságaira. „Elérkezett az idő, amikor el kell döntenünk, merre tovább” – fogalmazott. Halász Iván egyetért a szerzővel abban, hogy a konföderáció lenne a legmegfelelőbb a jövőre nézve, de felmerülnek aggályok ezzel kapcsolatban.

Egedy Gergely arról fejtette ki a véleményét, hogy milyen nehéz megfogalmazni, hol húzódnak Európa határai. Gyurgyák János állításával egyetértve ő is azt a nézetet vallja, hogy Európa alapja a kereszténység. A címben megjelenő alkonymetaforát a már említett demográfiai válság jellemzi a legpontosabban. Ha a civilizációnk nem tudja reprodukálni magát, akkor a gazdasági problémák is háttérbe szorulnak.

A vendégek kifejtették azt az Európa-fogalmat és -eszmét, amelyet alapnak tekintenek a vitában. Felvetődött a vita során,

hogy az *Európa alkonya* vízió más válságkontextusok európai következményének vagy kivételének is tekinthető. Ilyenek a civilizációs válsággal, a fejlődés korlátaival, a klímaváltozással, a modern ember életválságával (individualizmus) összefüggő kontextusok. „Európa addig lesz Európa, amíg keresztény”, illetve a nemzeti sokszínűség megtartása mint európai alapérték is felmerült. Európa biztonsága és az itt élők demográfiai jövőképe az a két problémahalmaz, amely a válságot erősíti. Egyetértés volt abban, hogy a jelenlegi EU integrációs modell van válságban. Az EU intézményi kultúrája és döntéshozatala nem tudja kezelni a jelenkorban halmozódó kríziseket. Az EU nem tud a továbbiakban globális szereplő lenni. Az egyre szorosabb unió helyébe az egyre szorosabb együttműködések új modellje léphet. Sok kérdésre azonban ez sem ad választ: így az európai polgárok hitének és bizalmának megerősítésére az európai politikában vagy a kulturális közösség erősítésére. A panelbeszélgetés résztvevői kulcskérdésnek tekintették az európai jövőjét is.

Végül egyetértés volt abban, hogy Európa nem hanyatlik, de az európai integráció és a válságok, különösen a demográfiai és a biztonsági válságok kezelése egy megújult Európát és egy új integrációs modellt kíván. Az európai állampolgárok pedig biztonságot, jólétet és nem utolsósorban békét akarnak. ●

Gyurgyák János az ELTE történelem-néprajz szakán végzett 1981-ben. Ezt követően szociológiát, majd 1986–1987-ben Soros-ösztöndíjasként politológiát tanult Oxfordban. 1985-ben alapító főszerkesztője volt a *Századvég* című folyóiratnak, majd 1989 és 1995 között a Századvég Kiadót vezette. 1994-től az Osiris Kiadó igazgatója.

Az *Európa alkonya?* című könyvét a 2018-as könyvhéten mutatták be. A megírását ötéves kutatómunka előzte meg, amelynek során a szerző bonyolult és nehezen megválaszolható kérdéseket tett föl magának: vannak-e jól körülhatárolható ismertetőjegyei az európaiságnak? Vannak-e az európai nemzeteknek közös gyökerei, tradíciói és értékei? Lehet-e föderációt alkotni közös európai identitás nélkül? Azonosak-e az európai polgárok, népek, nemzetek, régiók jövőre vonatkozó céljai és törekvései? Mit jelent az egyre szorosabb európai egység koncepciója? Mi a különbség a nemzetek Európája, az európai konföderáció és föderáció között? Lehetséges-e dé-

mosz nélküli demokrácia? Mi Németország helye és szerepe Európában? Mit gondolnak az oroszok Európáról? Ezek a kérdések csak látszólag széttartók, összetartja őket a két fő kérdés, amely a szerzőt leginkább izgatta: mit jelent Európa, és merre tart a földrészünk?

Gyurgyák János a *Heti Válasznak* adott júniusi interjújában kifejtette, hogy a könyve fő mondanivalója az, hogy Európa csapdába esett. „Hátra, a nemzetállami lét »restaurációjá« felé nem vezet út, a föderációhoz, vagyis az »Európai Egyesült Államokhoz« pedig hiányoznak az alapok. Az európai szintéren a baloldali-jobboldali törésvonalnak vége, ma már a föderalista-antiföderalista vonalak a meghatározók. [...] az unió állandó reformra, állandó továbblépésre kényszerül a föderáció irányába, ez a rendszer logikája, de közben nincsenek meg az alapok, s a rendszerben ennek következtében állandóan újratermelődik az ezt megakadályozni akaró ellenállás. Az Európai Tanácsban a nemzetállami érdekek harca zajlik, a Bizottság, a Parlament és az Európai Bíróság pedig föderációs logika alapján működik. A föderalista illuzionisták makacsul hisznek a közös európai identitás megteremthetőségében. Én ebben erőteljesen kételkedem. Közös európai identitás nélkül pedig nincs európai politikai közösség, s nélkül az egész terv veszélyes kaland.” A szerző szerint Európa gazdasági-társadalmi-kulturális-nemzeti sokszínűsége meghaladhatatlan. „Mélyen megosztott földrész ez, és az is marad.”

A migrációs kihívások napjainkban

SZÖVEG: JUHÁSZ KATALIN
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, MTI

„A fő probléma az Európai Unióban abban gyökerezett, hogy kezdetektől nem született egységes álláspont vagy egyetértés a migrációt illetően, pedig határozott koordinációra lett volna szükség” – mondta a Migrációkutató Intézet igazgatója az NKE-n. Janik Szabolcs a migráció biztonsági tényezőiről szervezett konferencián tartott előadást az NKE-n. Az eseményen részt vett Orbán Balázs államtitkár is.

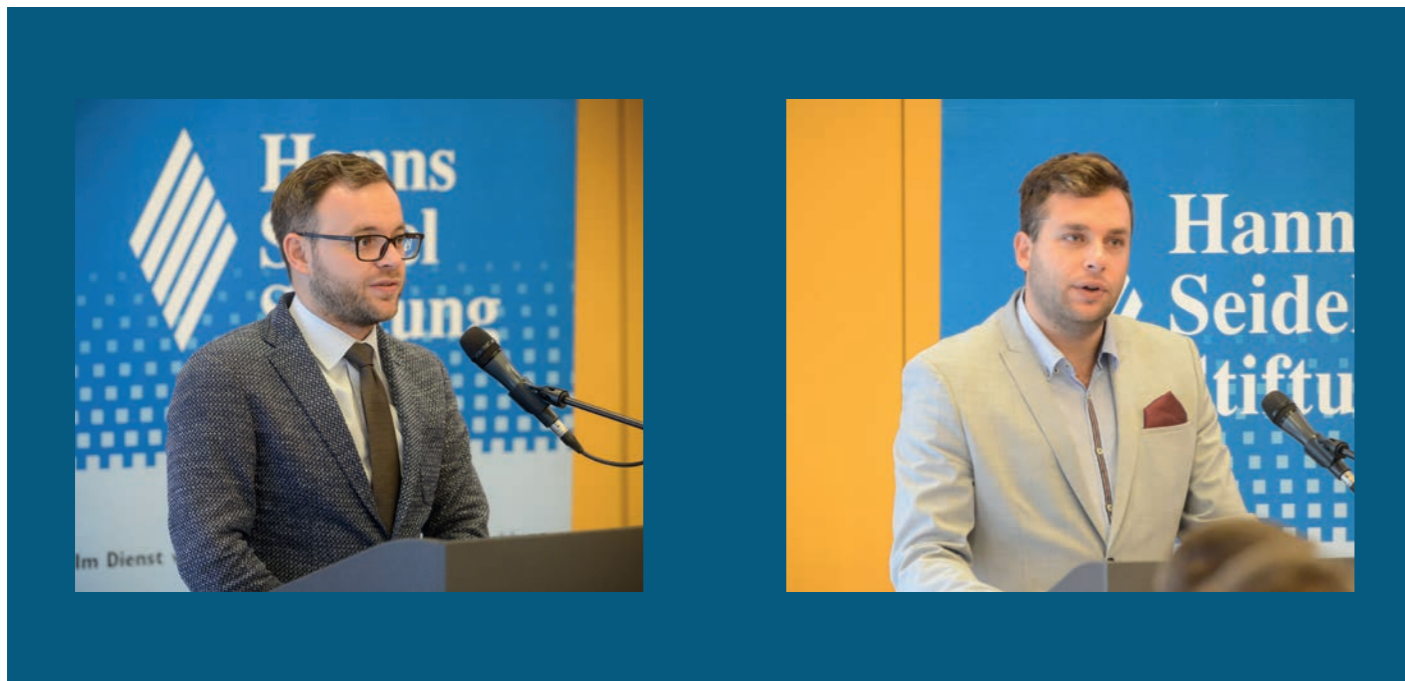

„A mai rendezvény középpontjában a migráció következményeinek ismertetése és a negatív hatások bemutatása áll” – emelte ki Ruzsonyi Péter bv. dandártábornok köszöntőjében. A Rendészet-tudományi Kar dékánja felhívta a figyelmet arra, hogy a téma kulcsfontosságú, amely az állami, a társadalmi és a gazdasági szektorra is egyaránt hatást gyakorol. A konferencia a Szent György Szakkollégium, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészet-tudományi Kar és a Hanns Seidel Alapítvány együttműködésében valósult meg. Célja a migrációs kihívások változásainak bemutatása volt az elmúlt három év tapasztalatainak tükrében.

Janik Szabolcs, a Migrációkutató Intézet igazgatóhelyettese egy általános képet vázolt fel arról, hogy mi a helyzet napjainkban. A globális migráció összetett okokra vezethető vissza, mint például a demográfiai robbanás, a klímaváltozás, fegyveres konfliktusok, a globalizáció negatív következményeként megjelenő növekvő egyenlőtlenségek, valamint politikai és/vagy gazdasági instabilitás. E folyamatok fő katalizátorát a technológiai fejlettség jelenti, de egyre komolyabb kihívások jelennek meg a biztonsági, gazdasági, politikai, vallási és kulturális dimenziók mentén is. A szíriai háborút tekintve közel 13 millió szír menekültből 6 millió az országán kívül keresett menedéket. Európa már a 20. századtól kezdve migrációs központ volt, főleg a gazdasági célú vándorlások miatt. „Jelentősen hozzájárult ehhez a gyarmati múlt és különböző vendégmunkásprogramok” – tette hozzá a szakértő. A nemzetközi migrációt kiváltó okokat push és pull típusúakra lehet felosztani. A push azokra a tényezőkre utal, amelyek vándorlásra készítetik az embereket, vagyis azokat az előnyöket foglalja magában, amelyeket más országok kínálnak, ellentétben a pullfaktorrall, amely a hazában tapasztalható, kivándorlásra ösztönző tényezőket jelenti, illetve azokat, amelyek a célszámot az anyaországnál vonzóbbá teszik, okot adva így az elvándorlásra. Taszító tényezőnek számít a rossz egészségügyi helyzet, az országban zajló katonai konfliktusok, az emberi jogok sorozatos megsértése, ezzel szemben pedig vonzó szempontnak minősül a magasabb életszínvonal, a magasabb jövedelem ígérete, az emberi jogok tiszteletben tartása, a nagyobb biztonság, a színvonalas oktatás, az élelmiszerbőség, a demokrácia stb. A migráció volumenét és irányát alapvetően ezekkel a tényezőkkel határozhatjuk meg. A népvándorlást segítik különböző NGO-k és civil szervezetek. A probléma ott kezdődik, ha a nagyszámú érkező és a helyi lakosok között vallási és kulturális téren nagy különbségek vannak. „A fő probléma az Európai Unióban abban gyökerezett, hogy kezdetektől nem született egységes álláspont vagy egyetértés a migrációt illetően, pedig határozott koordinációra lett volna szükség” – fejtette ki Janik Szabolcs. Ez pedig egyértelműen meg is látszik az unió közös menekültügyi politikáján. A tagállamok tulajdonképpen 2015 óta ugyanazokat az eredménytelen

köröket futják. Az azóta eltelt három év alatt számtalan módon próbáltak megegyezésre jutni a migrációs válságot illetően, ez azonban újra és újra teljes kudarcba fulladt, miközben a helyzet megoldása továbbra is várat magára.

Az aktuális migrációs trendekről Orbán Balázs beszélt. „A témában rengeteg statisztikai adatot találhatunk, amelyekből a folyamatokat ki lehet olvasni. Ezek viszont egyenként nem képesek lefedni a teljes valóságot, mivel olyan komplex kihívásról van szó, amelyet muszáj több szempontból megközelíteni” – fogalmazott a Miniszterelnökség parlamenti és stratégiai államtitkára. Fontosnak tartotta elmondani azt is, hogy a migrációnak egy szűkített, speciális aspektusára, az irreguláris migrációra gondolunk, amikor ezt a szót használjuk. A téma azért lett ennyire aktuális, mert 2015 óta exponenciális növekedés mutatható ki a menedékkérők tekintetében. „Magának a migrációnak mint komplex jelenségnek a megerősödése tapasztalható-e az elmúlt években?” – tette fel a kérdést Orbán Balázs. Véleménye szerint az igen és a nem egyaránt helyes válasz. Nem erősödött meg a migráció az elmúlt években, mert az össznépeséghez viszonyítva még mindig elég alacsony arányban vándorolnak el hazájukból az emberek. Közel 250 millió migrációs háttérű ember él a Földön, a következő években viszont ez a szám akár 300-400 millióra is növekedhet. Ezzel szemben elmondható, hogy képletesen fogalmazva üvegplafont tört át a migráció, olyan mértékű, amely az emberiség történelmében korábban nem volt tapasztalható, talán csak a honfoglalás kori népvándorlás hasonlítható hozzá. Nem csak a számadatokból kell kiindulni, de egyértelmű, hogy olyan mintázat alakul ki, amelyre korábban nem volt példa. A menedékkérelmezők magas száma Európában egy olyan adat, amely pont ezt bizonyítja. „A 2000-es évektől mérve komoly, állandósulni látszó emelkedés zajlik az irreguláris migrációt nézve” – jelentette ki Orbán Balázs. Ez az érték 2010-től kezdve nőtt meg, 2015-2016 között bő egymillióan nyújtották be menekültkérelmüket. Olyan személyek érkeznek az országunkba illegálisan, akik utólag próbálják legalizálni tevékenységüket. A magyar hatóságok és állami szervek azzal az akadállyal szembesülnek, hogy nem tudják az ideérkezőkről, hogy jogosultak-e a menekültstátuszra. Ennek legfőbb oka az, hogy az érkezők sok esetben nem rendelkeznek megfelelő, hivatalos dokumentumokkal, így már a beazonosításuk során jelentős problémákkal találják szembe magukat a hatóságok. Ez is egy olyan tényező, amelyre az Európai Unió migrációs politikájának választ kell adnia, elősegítve a gördülékeny azonosítást, és ezáltal a menekültügyi eljárás gyors lefolytatását. Enélkül ugyanis nemcsak gyorsan nem tudják elbírálni a menedékkérelmeket, hanem egyáltalán sehogy sem. Az államtitkár szerint az Európai Unió folyamatos irreguláris migrációs nyomás alatt áll. „Ha az emberek nagy tömege rövid idő alatt érkezik egy gazdaságilag, társadalmilag és politikailag

stabil területre, az destabilizáló hatást eredményez" – fejtette ki Orbán Balázs. Az EU és a nemzetállamok szép lassan rájönnek, hogy e folyamat nem szolgálja az európai integráció jövőjét. A migrációs válság csillapítása hosszú távon a kiváltó okok minimalizálásával, illetve azok helyben történő kezelésével lehetséges. Erre viszont olyan komplex indokok szolgálnak, amelyekkel nehéz egyszerre foglalkozni. Líbiát példaként említve, a Kadhafi óta zajló polgárháború, a gazdasági és szociális problémák miatt egyre többen gondolkoznak az elvándorlásról. Az EU-nak ez egy olyan kihívást jelent, amelyben koherenciára és együttműködésre lenne szükség. Bár a negatív hatást illetően kezd kialakulni egyfajta egyetértés, a megoldás kapcsán nincs egységes álláspont. Az elmúlt éveket tekintve tulajdonképpen már az is előrelépésnek tekinthető, hogy az uniós vezetők meg tudtak állapodni egyrészt abban, hogy az illegális bevándorlásnak negatív hatásai vannak minden szereplőre nézve, így azt nem szabad bátorítani, másrészt pedig abban is, hogy az uniót 2015 óta sújtó válságot a leghatékonyabban talán a helyben történő segítségnyújtással lehet kezelni. Ez persze nem elegendő az egész konfliktus feloldására, ugyanakkor jelentős hatással lehet a jövőbeli migrációs trendekre is, így azokra a problémákra, amelyekkel még csak ezután kell majd szembenéznünk.

Az aktuális migrációs trendekről szólva, csupán a fő migrációs útvonalakat tekintve elmondható, hogy azok rendkívül változékony, dinamikus képet mutatnak. A Szerbián keresztül haladó nyugat-balkáni útvonalon például, amely hazánkat

is jelentős mértékben érintette, csökkenő migrációs nyomás figyelhető meg. Az útvonal mentén található országok fokozott együttműködésének köszönhetően az idei évben 63 százalékkal sikerült csökkenteni az illegális határátlépések számát. A korábban szintén problémás, és legfőbb útvonalnak számító középmediterrán útvonalon – Olaszország irányába – is sokkal alacsonyabb a határt illegálisan átlépők száma, mint a 2017-es év hasonló időszakában, ami pedig legnagyobb mértékben a Líbiai parti őrség aktívabb és sikeresebb bevonásának, és a Líbia és Olaszország közötti együttműködésnek köszönhető. Ezzel szemben azonban a keletmediterrán – a Görögország és Törökország közötti határszakaszon –, illetve a nyugatmediterrán útvonalon – Marokkó felől Spanyolország irányába – eddig nem látott méreteket öltött a migrációs nyomás, és megsokszorozódott számokról beszélhetünk a megelőző időszakokhoz képest. Mindezek az adatok sok mindenre engednek következtetni, ugyanakkor önmagukban valóban nem elegendők ahhoz, hogy teljes képet kapjunk a migrációs válságról. A jövőt illetően Orbán Balázs elmondta, hogy „*éppen egy kegyelmi állapotban vagyunk, mikor a napi tűzoltás nem köti le teljesen a figyelmünket, ezért van idő stratégiai megoldásokon gondolkodni, amelyeket a jövőben hasznosíthatunk*”. A stratégiai felkészültséget is fejleszteni kell, a szomszédos országoknak újra kellene gondolniuk a külpolitikájukat. Az államtitkár szerint nem azokat kellene jutalmazni, akik embercsempész segítségével illegálisan érkeznek az országba, hanem azokat, akik nem teszik ezt meg. ●

A mesterséges intelligencia katonai alkalmazásokban

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM

Egyre sokrétűbb a mesterséges intelligencia használata a civil és a katonai területen is. A fejlesztések terén ma az Egyesült Államok és Kína a legaktívabb, de az európai országok, így hazánk is igyekszik minél jobban kihasználni a gépi tanulás nyújtotta előnyöket. A katonai fejlesztések területén azonban komoly aggályokat is felvet például az autonóm fegyverek fejlesztése, amelyek ma már akár önálló harci döntések meghozatalára is képesek.

Szakértői előrejelzések szerint a mesterséges intelligencia (MI) az évszázad közepére meghaladja majd az emberi agy teljesítményét is. Erre már ma is van példa, hiszen a képalkotó orvosi eljárásokban az MI által elemzett felvételek pontosabbak, mint a radiológusok diagnózisai. A mesterséges intelligencia gondolata még az 50-es évek közepén született meg, amikor John McCarthy megalkotta a kifejezést a témának szentelt első konferencián. Bár a következő évtizedekben is születtek előrejelző elképzelések az MI kapcsán, az igazi áttörést a 90-es évek hozták, amikor több mesterséges intelligencián alapuló alkalmazást is bemutatott. Ilyen volt a Deep Blue nevű sakkszámítógép, amely 1997-ben hat játszmában legyőzte a történelem legerősebbnek tartott sakknagyimesterét, Garri Kaszparovot. Az első öbölháborúban számos olyan logisztikai műveletet hajtottak végre mesterséges intelligenciái módszerekkel, amelyekkel jelentősen csökkentették a katonai kiadásokat. Az ezredfordulót követően kezdődött el és a mai napig tart

az önvezető járművek fejlesztése, és egyre jobban elterjedtek az úgynevezett mély neurális hálózatok, amelyek nagyban elősegítették a gépi tanulást. Ma már a legújabb mobiltelefonok is mesterséges intelligenciás megoldásokkal támogatva készítenek például egyre valóságosabb fotókat, vagy optimalizálják – az eddiginél jóval hatékonyabban – az akkumulátorok működését. Vadász Pál, a MONTANA Tudásmenedzsment Kft. ügyvezetője a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen tartott szakmai konferencián elmondta, hogy az elmúlt évtizedekben exponenciálisan nőtt az elérhető adattömeg és a számítógépek teljesítménye is, amivel párhuzamosan lehetővé vált a mesterséges intelligencia fejlesztése is. Manapság az MI egyre nagyobb szerepet játszik a civil és a katonai alkalmazásokban is. Előbbire jó példák a különböző kép- vagy hangfeldolgozó eljárások és a szöveges alkalmazások. Az orvosi és biológiai területen alkalmazott, az MI-vel meg támogatott képalkotó eljárások akár a nanométeres tartományban is hűen képezik le a látható

tulajdonságokat, és megfelelő kivitelezéssel pontos információt adnak az idő- és térbeli változásaikról. A mikroszkópia, az automatizálás és az informatika drámai fejlődésének köszönhetően ma már olyan mennyiségű képi információval rendelkezünk, amelynek feldolgozása csak intelligens számítógépes algoritmusokkal lehetséges. A mesterséges intelligencia ma már nélkülözhetlenné vált a különböző robotok fejlesztésénél is. Ez már át is vezet bennünket a katonai alkalmazásokra, amelyek esetében egyre inkább az autonóm, azaz az önálló döntésre is képes fegyverek fejlesztésére helyeződik a hangsúly a szakemberek szerint. Nemrég jelent meg a hír, hogy az amerikai védelmi minisztérium minden korábbinál nagyobb összeget fordít a mesterséges intelligencia katonai alkalmazásának kutatására. A különböző hadseregekben a gépek egyelőre még viszonylag békés feladatokat látnak el: tárgyakat azonosítanak és drónokat irányítanak. A Pentagon egyik augusztusi jelentése szerint ugyanakkor a technológia lassan lehetővé teszi, hogy a mesterséges intelligencia autonóm módon hajtson végre támadásokat. Egyes rendszerek ugyanis már képesek kiválasztani a célpontot, egyelőre mégsem használják élesben ezeket az eszközöket. Ennek egyik magyarázata lehet, hogy a gépek még mindig nem tudják minden helyzetben megindokolni a döntéseik mögött megbúvó okokat. Ezzel szemben az emberek döntéseik meghozatalakor nemcsak a szabályokra, hanem tapasztalatukra, erkölcsi érzékükre és józan belátásukra is hagyatkoznak.

Az egyik ilyen autonóm fegyverrendszer a LAWS (lethal autonomous weapons system), amely egy olyan típusa a katonai robotoknak, amely képes önállóan, mesterséges intelligenciát alkalmazva megkeresni, felismerni és megtámadni a célpontokat, emberi beavatkozás nélkül. Először 2014-ben állt

hadrendbe a USS Ponce hadihajó fedélzetére szerelve, miután négy évet dolgoztak a fejlesztésén. Az általa „kilőtt” lézersugár erőssége állítható, gyengébb fokozaton képes megbénítani célpontja elektromos rendszereit, erősebb fokozaton pedig akár kisebb hajókat, drónokat, rakétákat is meg tud semmisíteni. De meg kell említeni az autonóm fegyverek között az Egyesült Államok tengerészete által használt Aegis ballisztikusrakéta-elhárító egységet is. Ez a rendszer képes

arra, hogy a hajót megközelítő rakétákat emberi beavatkozás nélkül célba vegye, és a levegőben hatástalanítsa. Hasonló az izraeli Harpy drón is, amely őráratokon repülve radarjelek után kutat, és amint ilyet észlel, azonnal bombákkal semlegesíti, figyelmeztetés nélkül. A fejlesztések hívei úgy vélik, hogy az ilyen eszközök használatával a fegyveres konfliktusok során kevesebb lenne a civil veszteség, mivel a robotok pontosabban meg tudnák különböztetni a civileket a katonáktól. A téma érdekes vonatkozása, hogy a világ egyik legnagyobb informatikai cége, a Google nemrég kiszállt a Project Maven nevű programból, amelynek az volt a feladata, hogy olyan gépeket fejlesszen, amelyek képesek felismerni a harcászati célra használt objektumokat. A projektet eredetileg a Google vezette, sok alkalmazott azonban nem volt hajlandó részt venni olyan mesterséges intelligencia létrehozásában, amely segíthet emberek megölésében. Bár a nevezett programból kiszállt, a keresőóriás továbbra is részt vesz más jellegű katonai fejlesztésekben. Hasonlóan ellenzi az autonóm katonai gépek fejlesztését több száz MI-kutatóval és szakértővel karöltve Elon Musk, és a nemrég elhunyt Stephen Hawking is. Véleményük szerint a katonai robotok ugyanis olyan forradalmat robbanthatnak ki a fegyverkezésben, mint a puszkapor és az atomfegyverek. A drónokkal ellentétben – amelyek távirányítással repülnek – az autonóm fegyverek önmaguk keresik és támadják meg a célpontokat. Az önrendelkezésű fegyverek ugyanakkor csökkenthetik a katonai áldozatokat azáltal, hogy nem kell embereket vezényelni a harcterekre. Ez viszont egy újabb, globális fegyverkezési versenyt is elindíthat.

Nemzetközi tilalmat kért az autonóm fegyverekre az Európai Parlament is néhány hónappal ezelőtt. Egyes képviselők ugyanakkor úgy vélekedtek, hogy érdemes lenne megvizsgálni

az autonóm fegyverek bevetésével járó előnyöket. Voltak olyanok, akik azzal érveltek, hogy a tiltó jogszabályok korlátozhatják a kutatókat a mesterséges intelligencia kifejlesztésében. Mások szerint viszont védelmi problémákat is okozhat, ha egyes országok betiltják a fejlesztést, míg mások tovább folytatják az autonóm robotok kutatását.

A mesterséges intelligencia katonai felhasználási lehetőségeiről írt cikket tavaly Négyesi Imre, az NKE

oktatója. A HHK Informatikai Tanszékének vezetője a *Hadtudományi Szemlé*ben megjelenő írásában szól többek között a Cincinnati Egyetem egyik kutatója által fejlesztett mesterséges intelligenciáról, amely profi vadászpilótaként tud vezetni egy repülő. Egy másik kutatás eredménye a személyek bőrére ideiglenes tetoválásokhoz hasonlóan tapadó, grafénalapú egészségügyi szenzor, amely ugyanolyan pontosan mér élettani funkciókat, mint a hagyományos orvosi műszerek. A szerző szerint a katonai feladatokhoz kapcsolódóan egy másik fontos fejlesztési irány a viselhető eszközök vizsgálata. Ennek eredményeként születtek meg brit kutatók jóvoltából a városi

környezettel interakciókat folytató okosruhák. „A technológia lehetővé teszi, hogy maguk a felhasználók váljanak mobil szenzorokká, javítsanak a városok szennyezettségének és közlekedésének megfigyelésén, és segítsenek nagyobb balesetek, katasztrófák mentési műveleteinek koordinálásában” – olvasható a publikációban. A mesterséges intelligenciás alkalmazások fejlesztése tehát gőzerővel folyik mind a civil, mind a katonai területen. A gépek, eszközök „okosodása” már visszafordíthatatlan folyamatnak tűnik. A sok pozitív vonatkozás mellett azonban nem szabad elmennünk az etikai kérdések mellett sem, ha nem akarunk majd egyszer eljutni a „gépek háborújához”. ●

MEGKEZDTE MUNKÁJÁT A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA KOALÍCIÓ

A Nemzeti Közzolgálati Egyetemen tartotta első plenáris ülését az idén októberben alakult Mesterséges Intelligencia Koalíció. A több mint 120 tagot számláló szervezet elnökségi tagokat választott, és hamarosan megalakulhatnak majd a munkacsoportjai is. Idén októberben, Balatonfüreden alakult meg a tömörülés, amelynek egyik célja, hogy Magyarország fontos tagjává váljon a nemzetközi mesterséges intelligenciával foglalkozó közösségnek. A koalíciót alapítók szándéka az, hogy közösen határozzák meg a mesterséges intelligencia hazai fejlesztésének irányát és kereteit. A szervezetnek jelenleg 124 tagja van, de ez a szám folyamatosan bővül Palkovics László innovációs és technológiai miniszter szerint. A tárcavezető a koalíció első plenáris ülésén elmondta, hogy többek között 17 egyetemi kutatóhely is részt vesz a szervezet munkájában. Elhangzott, hogy az állam elsődleges szerepe a megfelelő jogszabályi környezet biztosítása a mesterséges intelligenciával kapcsolatos fejlesztőmunka számára. Ebben a kormányzat várja a szakma javaslatait, hogy a legmegfelelőbb törvények, jogszabályok születhessenek. Palkovics László szerint a mesterséges intelligenciával kapcsolatos fejlesztések Magyarország számára is jó esélyt kínálnak, hogy növeljük hazánk versenyképességét

Európában és a világban. „A mesterséges intelligencia nem maga a cél, hanem egy stratégia, egy eszköz a társadalmi-gazdasági céljaink megvalósításához. Az MI Koalíció feladata nem csak az európai szintű előrelépéshez szükséges versenyképes területek beazonosítása, hanem hogy mindenkit felkészítsen Magyarországon a mesterségesintelligencia-alapú megoldások elfogadására” – fogalmazott a miniszter. Elhangzott, hogy a világban és hazánkban is folyamatosan növekszik azon területek száma, ahol már alkalmazzák a mesterséges intelligenciát. Palkovics László példának hozta fel az autógyártást, az egészségügyet és a banki szférát.

A rendezvényen Jakab Roland, a koalíció elnöke elmondta, hogy a szervezet létrehozása jelzi a vállalati szektor, az állam és a tudomány közös gondolkodásában rejülő hatalmas képességet és lehetőséget. Elhangzott, hogy évtizedes előnyöket lehet szerezni ma egy országnak azzal, ha a mesterséges intelligenciával kapcsolatos kutatásokat, fejlesztéseket összehangoltan és jó irányban folytatja. „A koalíció célja ennek az esélynek a megragadása” – tette hozzá a szakember. Jakab Roland elmondta azt is, hogy munkájuk hátterét a Digitális Jólét Program adja, amelynek fő célja hazánk digitális átállásának biztosítása. Jakab Roland szolt arról is, hogy a következő

időszak feladata a szabályozással kapcsolatos igények megfogalmazása az állam felé, valamint a mesterséges intelligencia stratégia jövőbeni megalkotásához szükséges javaslatok összegyűjtése. A koalíció jövő év elejétől szakmai munkacsoportokat hoz létre, és tavaszra mesterségesintelligencia-térképet is szeretnének megalkotni a szakemberek.

A rendezvény résztvevői stílszerűen a mobiltelefonjuk segítségével választották meg az elnökség tagjait, akik egy-egy nagyobb szakterületet reprezentálnak a szervezet munkájában. A közigazgatási szakterületet Szigeti Ádám innovációért felelős helyettes államtitkár képviseli, aki a fejlesztő állam szerepét emelte ki hozzászólásában. A szakmai szervezeteket képviselő Laufer Tamás szerint számos ösztönzőelemet kell majd a törvényi szabályozásba beépíteni ahhoz, hogy a vállalati szektor valamennyi képviselője érdekelt legyen a fejlesztésekben és az együttműködésben.

A plenáris ülésen az MI stratégia kidolgozására hat szakmai munkacsoport létrehozásáról döntöttek a tagok: technológia és biztonság, adatipar és adatvagyon, szabályozási és etikai keretek, alkalmazások és piacfejlesztés, nemzetközi kapcsolatok, valamint az oktatás és tudatosítás.

A magyar diplomácia napja

SZÖVEG: JUHÁSZ KATALIN
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar november 21-én rendezte meg a Magyar diplomácia napja című rendezvényét, amelynek célja elsősorban az, hogy évente egy napon szakmai és tudományos vitákra adjon lehetőséget a diplomácia szerteágazó területét érintő témákban. Idén Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter tartott előadást a Szent László-kápolnában tartott eseményen.

A diplomáciai tevékenység az állam külpolitikai céljainak és stratégiájának békés eszközökkel történő megvalósítása. Úgy is mondják, a „lehetőségek művészete”. Minden állam érdeke, hogy jó kapcsolatot tartson fenn más országokkal. 2012-ben hozott a kormány döntést arról, hogy minden évben egy napot a diplomácia jelentőségének szenteljünk. Martonyi János korábbi külügyminiszter jelölte ki november 19-ét e jeles ünnep megtartására, amely a visegrádi három király 1335-ös találkozásának időpontjára reflektál. Az időpontválasztás mind a magyar külpolitika, mind a diplomácia szempontjából meghatározó jelentőségű. Ez az együttműködés, amelyet Károly Róbert magyar király, Luxemburgi János cseh uralkodó és Nagy

Kázmér lengyel király alapított, a 90-es években újjáéledt, így az Európai Unión belül ezek az országok, kiegészülve Szlovákiával, érdekeik összehangolását tűzték ki célul. Koltay András beszédében a diplomácia fontosságára hívta fel a figyelmet. Az NKE rektora elmondta, hogy Magyarország első külügyminiszterének, Andrassy Gyula grófnak az életútja jól tükrözi azokat a nehézségeket, amelyekkel akkor és napjainkban is szembesül egy diplomata. A rektor kiért az európai kultúrára, s három fő kiindulási pontot emelt ki: a Golgotát, amely a kereszténységet jelképezi, az athéni Akropoliszt, amely a demokráciát szimbolizálja, és végül a római Capitoliumot, amely a jog megtestesítőjeként szolgált. „Azzal kellett szembesülnie Európának, hogy egyik sem tudta kezelni a korszak nehézségeit” – mondta, utalva az Európát sújtó két világháború szörnyűségeire. „A rendszerváltás után, az új irány keresésekor mégsem fordulhattunk más értékekhez, hisz nem fordulhattunk szembe önmagunkkal. Nem tudunk mások lenni, mint amik vagyunk” – tette hozzá. Koltay András a tiszteletre méltó kifejezéssel jellemezte a diplomatahivatást, amelynek feladata a magyar államérdekek hatékony képviselése. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem, azon belül is a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar hivatása a haza szolgálatában a diplomaták és a nemzetközi kapcsolatok szakértőinek képzése. Koller Boglárka, a NETK dékánja kifejtette, hogy egyelőre még kevesek által ünnepelt esemény a diplomácia napja, ami nem jelenti azt, hogy nem jelentős esemény. „Az egyetem és a kar együttes felelősége a jövő diplomatáinak képzése” – hangsúlyozta. Ennek érdekében elindult már egy egységesített diplomáciai akadémia előkészítése, amely a jövőben szakmai utánpótlást fog nyújtani a Külgazdasági és Külügyminisztérium számára.

Az NKE és a NETK a minisztériummal együttműködve dolgoznak e cél elérése érdekében.

Az Európai Unió előtt álló kihívásokról és a magyar álláspontokról beszélt ünnepi előadásában Szijjártó Péter. A külgazdasági és külügyminiszter elmondta, hogy néhány évtizeddel korábban még a külpolitika volt az államélet legnyugodtabb területe, de a nemzetközi politika ma már rendkívül gyorsan változik, akár egy Twitter-üzenet elégséges a világpolitikai folyamatok felforgatásához, gondoljunk csak az Egyesült Államokra. Trump elnök retorikája és médiafelületeken közzétett bejegyzései pillanatok alatt képesek a feje tetejére állítani a világot. Ezek a kijelentések – köszönhetően az Egyesült Államok nemzetközi rendben betöltött szerepének – nemcsak az amerikai, hanem az európai kontinensre és minden más térségre is hatással vannak. Európáról szólva Szijjártó Péter kiemelte mindazokat a kihívásokat, amelyekből „egy is elég lenne”. A biztonságpolitikát tekintve a terrorizmus térnyerésével, az illegális bevándorlással és a szomszédságunkban zajló háborúkkal állunk szemben. Szijjártó Péter a brexitről szólva kiemelte, annak hatásait a mai napig nem lehet teljesen felmérni. Az Európai Unió a 2019-es évben a tagállamok számát tekintve nem gyarapodni, hanem csökkenni fog. Egy olyan országot veszít el a szervezet, amely a világ 5. legnagyobb gazdasága, az ENSZ Biztonsági Tanácsának állandó tagja, nukleáris hatalom, amely fejlett hírszerzési képességekkel rendelkezik. Mind a pénzügyi és politikai hiányát nehéz lesz pótolni.

„Számottevő kihívásnak bizonyul a keresztény identitás megkérdőjelezése” – hangsúlyozta. Az eddig természetesnek tekintett elvek ma megütözést keltő, régmúltba tekintő állításoknak tűnnek. Szijjártó Péter szerint természetes, hogy az EU jövője gyakran

képezi viták tárgyát, így kiderülnek azok a törésvonalak, amelyek mentén komolyabb nézeteltérések figyelhetők meg. Minden tagállam célja, hogy Európa erős és sikeres legyen, a nézeteltérések a „hogyan” kérdésben jelennek meg. „Európa akkor lehet sikeres, ha erős tagállamokkal vagy legyengített, kompetenciáikat átadó tagállamokkal rendelkezik?” – tette fel a kérdést. Magyarország kezdettől fogva elutasította az európai egyesült államok koncepcióját. A külgazdasági és külügyminiszter kifejtette, hogy az erős és sikeres Európa eléréséhez engedni kell a versenyt az EU-n belül is, tehát józan gazdaságpolitikákra van szükség. Magyarország ennek fényében minden olyan kezdeményezést elutasít, amely elveti a szabad versenyt. Szijjártó Péter szerint vissza kell adni az európai emberek biztonságát. Mára már kiderült, hogy az EU migrációs politikája eredménytelennek bizonyult, amely arra épült, hogy a migráció jó. Ezt az állítást megdöntötte az utóbbi harminc terrorcselekmény a kontinensen. A miniszter kiemelte, hogy a demográfiai helyzetre nem a migráció a megoldás, és minden országnak saját belátása szerint kell választ adni a csökkenő lélekszámra. Egységes, határozott fellépésre van szükség az állampolgárok biztonságának megóvása érdekében. Szijjártó Péter kifejtette, hogy meg kell őrizni a keresztény kultúrát és identitást. Az EU-ban vita tárgyát képezi az EU többéves pénzügyi kerete is. Az európai források eloszlásáról az európai szerződések rendelkeznek, ezért alaptalan a források „egyoldalú ajándék” megnevezésének hangoztatása. A forrásokért cserébe Magyarország megnyitotta piacait. Az európai demokráciák kérdése és a bővítés is a kihívások listáját erősíti. A külgazdasági és külügyminiszter elmondta, hogy a magyar álláspont a nyugat-balkáni országok minél korábbi csatlakozását sürgeti.

Az egész napos rendezvényen számos panelbeszélgetésen vitatták meg a diplomácia és a külpolitika több területének kihívásait. Szó volt Magyarország transzatlanti kapcsolatairól, amelynek során Balogh István, a KKM biztonságpolitikaiért felelős helyettes államtitkára, az NKE korábbi oktatója a NATO-ra koncentrálva fejtette ki véleményét az elmúlt évek főbb kihívásairól. Elsőként Ukrajnát és az illegális migrációt emelte ki. A 2014-es walesi csúcson jelentős döntések születtek az európai biztonságot illetően. A további csúcsok rövid ismertetése után a szakértő áttért Montenegró csatlakozására. Kifejtette, hogy az új tag akár lassíthatja is a szervezet politikai lendületét emellett, hogy erősíti a katonai szövetség európai védelmét. A bővítés azt jelzi, hogy a NATO nyitott az új tagok befogadására. A többi tagállamnak is akad tennivalója. A részt vevő előadók egyetértettek abban, hogy a Magyarország által elérni kívánt bővítés 2 százalékos meglesz 2024-ig, 20 százalékos a beszerzésekre és a modernizálásra fordítanak majd, valamint a háromdandáros koncepció is halad előre. Domján László vezérőrnagy, a Honvédelmi Minisztérium Védelempolitikai Főosztályának vezetője a 2001. szeptember

11-ei terrortámadások jelentőségére hívta fel a figyelmet. Innentől ugyanis a NATO áthelyezte a stratégiai irányvonalát. Bár politikailag gyengült a szervezet, egyértelműen megállapítható, hogy katonailag viszont erősödött. A súlypont visszahelyeződött a kollektív védelem rendszerére, valamint nagy hangsúly került a terrorizmus elleni küzdelemre is. „Magyarország irányában a követelések megnövekedtek” – emelte ki Szenes Zoltán, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar oktatója. A három dandár felállítása nagy lépés lesz az ország számára. A közel 70 éves NATO jövőre már 30 tagot fog számlálni, ellenben az Európai Unióval, ahol a 28 helyett már csak 27 ország lesz tagja a szervezetnek. A kulturális és sportdiplomácia, valamint az országimázs kérdéseit többek között Schöberl Márton helyettes államtitkár és Kulcsár Krisztián, a Magyar Olimpiai Bizottság elnöke vitatták meg, hazánk közép-európai helyzetéről és a viseigrádi együttműködésről Balogh Csaba államtitkár, Fülöp Mihály egyetemi tanár és Rada Péter tudományos és nemzetközi dékánhelyettes beszélgettek. A rendezvényen előadott Jason Emert, a Young Republicans National Federation elnöke is. ●

AFRIKA SZARVA

A Nemzetközi és Európai Szakkollégium Etiópiáról és Eritreáról szóló workshopkal kapcsolódott be a diplomácia napi rendezvénybe. Az esemény különlegességét a kontinensről érkező vendégek előadásai adták. Az Etiópiai Közszolgálati Egyetemről érkező Berhanu Beyene a digitális média világról tartott ismeretterjesztő előadást. A professzor hangsúlyozta, hogy a média a negyedik pillér a törvényhozói, bírói és végrehajtó hatalom ágai után, amely a kormányzásban is megjelenik. Ez náluk sincs másképp, ahol a reformok és az e-kormányzás fejlesztése több lépésben valósult meg. „A közigazgatás legyen átlátható, fogékony, elszámoltatható, hatékony és hatásos is egyben, valamint feleljen meg a joguralom követelményeinek is” – mondta. A professzor szerint a digitális média radikálisan megváltoztatta a kommunikáció és a média területét, főleg a kormányzás és az állampolgárok kapcsolatát.

A második előadáson Ali Abdi Sheikh, az NKE PhD-hallgatója a változásban lévő etiópiai politika rejtelmait tárta fel. Az előadó az *Afrika szarva* néven is emlegetett Északkelet-Afrika területével foglalkozott, amely Etiópiát, Eritreát, Szomáliát, Dzsibutit, Kenyát, Szudánt, Dél-Szudánt és Ugandát foglalja magában. A politikai szempontból dinamikus régió több kihívással is küzd: a terrorizmussal, a migrációval, a kalózkodással, a politikai instabilitással és a határokon átnyúló vitákkal. Geostratégiaiailag azért van jelentősége a térségnek, mert a két tengeri ellenőrző pontból az egyik e területen helyezkedik el, amely összeköti Európát Délkelet- és Kelet-Ázsiával. Az előadó a politikai hatalom nézőpontváltásait is bemutatta Etiópiában, kitért II. Menelik császár uralmára, a nemrégiben zajló politikai konfliktusokra és az öbölválságokra.

Getachew Zeru – szintén az Etiópiai Közszolgálati Egyetemről – az etióp-eritreai kapcsolatokat ismertette. Az előadó rövid történeti bevezetőjében elmondta, hogy Eritrea Etiópia része volt, sok életet követelő hosszas háború után sikerült csak a függetlenedés. „A határ oldalán lévő mindkét népet összefűzi a történelem, a nyelv, a vallás és az etnikum” – fejtette ki az előadó. Kulturális szinten a háború számos családot szakított szét. Az ellenségeskedés 1998-ban éledt újra Badme város hovatartozása miatt. A két ország közötti harcok az Algírban kötött egyezményvel zárultak le. Mióta lezárták a határháborút, Etiópia és Eritrea a szoros politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális és biztonsági együttműködést szorgalmazzák. A nagykövetségeket és a határt hivatalosan is újraindították, visszaállították a telefonvonalakat.

Takere Bekele az etiópiai föderalizmusról tartott előadást. Törésvonalként a demokratikus eljárásokkal kapcsolatos nézeteltéréseket jelölte meg az előadó, valamint a fékeket és egyensúlyokat a politikai hatalom koncentrációjának korlátozására. Részletesen kifejtette az erőszakos etnikai konfliktusokat Etiópiában, az ország sajátosságait, és javaslatokat is tett a helyzet javítására.

Műanyagok és fenntarthatóság

Paradigmaváltás Európában?

SZÖVEG: DR. NÉMETH ZSOLT
FOTÓ: MTI/EPA

Az Európai Parlament ez év októberi döntésével megkezdődött a hagyományos műanyagok használatának korlátozása az Európai Unióban is. Az új jogszabály igazi paradigmaváltást jelent az unióban, hiszen a gazdasági versenyképesség eddigi abszolút értelemben vett dominanciája mellett a környezetvédelem és a fenntarthatóság hasonló szintre emelését jelenti. Az új szabályozás messzemenő következményekkel bír majd életünk számos területén, az ipartól a kereskedelmen át a hulladékmenedzsmentig.

Ha egy varázsló pálcájának suhintásával hirtelen eltűnne életünkben minden műanyag, ugyancsak meglepődnénk! Nemcsak a színes gyerekjátékok, PET-palackok és zacskók, hanem ruháink, szőnyegek, tapétáink, parkettáink, épületszigeteléseink, sőt számítógépeink, autóink és telefonjaink jó része is olyan furcsán mutatna, hogy talán fel sem ismernénk őket.

Az elmúlt évszázadban a műanyagok életünk mindennapi részévé váltak. Alkalmazásuk sok helyütt valóban szükséges, például drága fémötvözetek kiváltásánál, orvosi implantátumokban, fogtömésekben, kontaktlencsékben. Azonban az ember – természetéből kifolyólag itt is, mint már jó néhányszor a történelem folyamán – túlzásokba esett. Műanyagból gyártunk szinte mindent, sokszor azt is, amit nem kellene. Műanyagból van az evőeszköz, a vágódeszka, a bevásárlószatyor, az italospalack, a művirág és egy sor más olyan eszköz, amely akár még húsz évvel ezelőtt is természetes anyagokból készült. Azért, mert egyszerű, stabil, olcsó, praktikus, divatos, kényelmes, mert sokan lettünk ezen a bolygón, és mindenki szeretné ezeket az eszközöket, de csak akkor tud hozzájutni, ha olcsó. Sajnos egyre többet használunk stabil, nem lebomló műanyagot, amely fokozatosan elszennyezi a bioszféránkat.

Ijesztő képek kóroznak az interneten az óceánokban úszó kontinensnyi szemétfoltokról, műanyag hálókba gabalyodott tengeri emlősökről, halakról, a tengerek és folyók partjait elborító PET-palackokról, és egyre többet hallunk a műanyagokból kioldódó adalékok egészségkárosító hatásairól is.

A világon eddig kb. 8,3 milliárd tonna műanyagot gyártottak, ez megfelel 822 ezer Eiffel-torony vagy 1 milliárd elefánt össztömegének, és a tendencia növekvő. 2016 folyamán nagyjából 335 millió tonna műanyagot állítottunk elő, amelynek mintegy 40 százaléka csomagolóanyagként szolgált. A termelés mennyisége az utóbbi tíz év átlagában minden évben közel 9 százalékkal növekedett. A hulladékká váló műanyagok tömege pedig 275-290 millió tonnára tehető évente, amelyből minden évben több tízmillió tonna kerül ki a természetbe, főleg az emberi gondatlanság következtében.

Különösen veszélyes vizeink műanyaggal való szennyezése, ugyanis a vízbe került műanyagdarabok a fizikai mozgás, egymással és a mederrel való súrlódás, illetve a fotodegradáció során folyamatosan aprózódnak, és bekerülnek a táplálékláncba. A mikroszkopikus méretű műanyagdarabkák pedig beépülnek mind az alacsonyabb, mind pedig a magasabb rendű vízi élőlények szöveteibe is. Itt a megváltozott kémiai környezet is felgyorsíthatja a sokszor hormonhatású adalékok kioldódását. Az 5 cm-nél kisebb, úgynevezett mikroműanyagok forrásai leginkább a műszálas anyagok, a csomagolások, a kozmetikumok és a gumi. Egy

mosógépből akár több százezer mikroszkopikus műanyag szál is a lefolyóba kerül egy 6 kg tömegű átlagos töltet mosása során, valamint egy átlagos kamion 100 km megtételekor kb. 20-22 g mikroszkopikus gumiport szór szét a levegőbe az abroncsok kopása miatt. A közlekedés során szétszóródott gumipor jó része leülepszik a városokban, az utak mentén, és a csapadékkal bemosódik a talajba, illetve a szennyvízcsatorna-hálózatba, és elérheti a mélyebben fekvő vízadó rétegeket is. Ugyancsak ide kerül a kozmetikumokban alkalmazott mikroműanyag-szemcsék nagy része, amelyek a fogkrémekben, bőrradírokban, krémekben és festékekben találhatók.

A probléma méretét jelzi, hogy csupán a szennyvízzel elfolyó mikroműanyag mennyiségét a világban éves szinten egymillió tonnára becsülik. Nem csoda, hogy egy nagy visszhangot kiváltott amerikai vizsgálat, a Föld öt lakott kontinensének ivóvízhálózataiból gyűjtött több mint száz minta elemzése 2017-ben sokkoló eredményt hozott. Az ivóvízminták 83 százalékában találtak mikroműanyag-darabokat, átlagosan 4,8-et.

A jelenleg nagy tömegben használt műanyagok stabil polimerek, amelyek lebomlása természetes környezetben több száz évig tart. Eközben az aktuális kémiai környezettől és vegyi összetételtől függően sokukból – például a PVC-ből és polikarbonátokból – lassan szivárognak mérgező adalékaik. A műanyag hulladék évente százmillió tonnás nagyságrendben termelődik újra, valamit tehát sürgősen tenni kell, ha gyermekeinkre, unokáinkra egy élhető bolygót szeretnénk hagyni. Ebbe az irányba tett első lépésként értékelhető tehát az EP októberi döntése, amely nemcsak a természetes anyagokkal könnyen helyettesíthető, többnyire egyszer használatos műanyagok forgalmazását tiltja 2021-től, hanem kötelezi a tagországokat azon egyszer használatos műanyag termékek mennyiségének 25 százalékkal való csökkentésére is, amelyek helyettesítésére jelenleg nincs egyszerű alternatíva.

Ilyenek például a szendvicsek, sütemények, gyümölcsök csomagolására használt dobozok. Első lépésként 2021-től az egyszer használatos eszközöknek, mint például a szívószálaknak, fűtisztító pálcikáknak, vékony műanyag zacskóknak és egyszer használatos evőeszközöknek kell eltűnniük az üzletek polcairól, a későbbiekben pedig további, ez idáig biológiai nem lebontható polimerekből gyártott csomagolóanyagok tekintetében várható változás.

Mindemellett az italosflakonok szelektív begyűjtése és 90 százalékos újrahasznosítása is kötelező lesz 2025-től, valamint a dohánytermékekből származó hulladék mennyiségét 2025-ig 50 százalékkal, 2030-ra pedig 80 százalékkal kell csökkenteni. A gyártóknak meg kell téríteniük gyártott termékek hulladékainak begyűjtési, szállítási és kezelési költségeit. Itt külön ki kell emelni a cigaretta, valamint a műanyag halászati eszközök jelentőségét.

A jelenlegi hulladékproblémához képest mindez kis lépésnek látszik, és az irány is erősen vitatható, ugyanis se nem bölcs, se nem igazságos dolog pusztán a gyártókra terhelni a teljes hulladékmenedzsment költségeit ahelyett, hogy a csomagolásként alkalmazható anyagok körének behatárolásával, vagy olyan konkrétabb technológiai irányok, mint az újrahasznosítás kijelölésével segítené a törvényhozó a helyes és kisebb ökológiai lábnyommal járó irányt.

Mégis messze ható gazdasági és társadalmi változásokat fog hozni ez a döntés, tekintve, hogy Európa igazi műanyagipari nagyhatalom. A világ 2017-es műanyagtermelésének 18,5 százalékát itt gyártották, cégek tízezrei, munkavállalók milliói foglalkoznak műanyaggyártással, -feldolgozással. A peremfeltételek hirtelen megváltozása viharos turbulenciákat gerjeszthet, a legnagyobb gyártók közül néhányan máris komoly lépéseket tettek versenyképességük megőrzéséért. Indiai tapasztalataik alapján, ahol az új szabályozásnak

megfelelően a gyártók műanyag hulladékká vált csomagolásait kötelesek visszavenni, a Tetrapack és a Coca-Cola máris több hulladékmenedzsment-céggel kötött szerződést csomagolásaik szelektív visszavételére, de nagyobb kereskedőcégek, mint például az élelmiszeripari láncot működtető németországi REWE GmbH is keresnek költséghatékony megoldásokat termékpalletájuk átalakítása révén. Például a REWE 500 üzletében tesztel egy új, kis német startup vállalkozás által előállított üdítőital-pezsztótablettát, amelyhez vizet adva bárhol előállíthatók a már ismert üdítőitalok. Így nemcsak az üdítőitalok PET-csomagolásával járó hulladékproblémákat, hanem jelentős szállítási és raktározási költséget is megtakarítanak. Az új tablettát bevinni a köz- tudatba pedig a marketing feladata.

Gombamód szaporodnak mindemellett a biológiailag lebontható műanyagokat gyártó cégek, amelyek keményítő, algák, tejsav vagy más, polimerizálható szerves anyagból könnyen fotodegradálódó és mikrobák által is lebontható zacskókat és más csomagolóanyagokat gyártanak.

A Coca-Cola már 2009-ben elkezdte bevezetni a Plant Bottle fantázianevű, jórészt biológiailag lebomló műanyagból álló palackját, az IKEA pedig néhány termékét már gombákból készített expandált műanyag lapokkal csomagolja. Az ezen műanyagok iránti kereslet az elemzők szerint 2021-ig mintegy 40 százalékkal fog nőni, azonban beillesztésük a hulladékkezelésbe még sok feladatot tartogat.

A műanyagok gombák általi lebontása is divatját kezdi élni. A pestalotiopsis microspora a műanyaggal foglalkozó laborok új sztárja, amely képes lebontani a poliuretánt, azt a műanyagot, amelyet az építőiparban is oly nagy tömegben használunk. Ráadásul úgy teszi ezt, hogy mellette a gombatest ehető lesz. Íze ugyan a szakácsok szerint nem sok van, ám kellemes fűszerezéssel sok éhező szájat tudna betömni a világ műanyag hulladékoktól borított részein.

Az ilyen és hasonló ötletek száma pedig gyorsan növekszik. Műanyag hulladékból már Magyarországon is készítenek útépitési elemeket, szabadtéri és beltéri bútorokat, zajvédő falakat, de szerte a világban láthatunk számtalan ötletet a régi műanyag hulladék újrahasznosítására és a biológiailag bontható műanyagok térnyerésére is. Egy német cég például méhviaszból készít folpakot, mások pálmalevélből csomagolópapírt vagy préselt lombból egyszer használatos tányérokat.

Találékonyak vagyunk. Reméljük, hogy sikerül épen átlavírozunk civilizációnk törékeny barkedővel a sok Szküllá és Kharrüdisz között, és utódaink is tudják majd élvezni az életet. ●

Alfonzzal könnyebb a személyleírás

SZÖVEG: SZŐR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Európában is egyedülálló az a személyleírási rendszer, amelyet tavaly szeptemberben vezetett be az Országos Rendőr-főkapitányság. Az Alfonz névre keresztelt módszer kidolgozói között van Anti Csaba László r. alezredes, az NKE Rendészettudományi Kar mesteroktatója, akinek nemrég megjelent, A személyleírás című könyve részletesen is tartalmazza a személyazonosítás legősibb módszere teljes újragondolásának eredményét. A kiadványt

a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen, az idei Kriminálexpón mutatták be az érdeklődőknek.

A köznapi értelemben vett személyleírás, azaz egy személy felismerését lehetővé tevő leírás már ósidők óta jelen van az emberek mindennapjaiban. A személyleírás azonban nemcsak a hétköznapi, hanem a hivatali életben is a legrégebben és legszélesebb körben alkalmazott személyazonosítási eszköz. Az egyik legkorábbi ezzel kapcsolatos írásos emlék egy i. e. 145-ből származó körözés, amelyet Khrüszipposz febdalai követ fiának, Arisztogenésznek egy fiatal rabszolgájára „adtak ki”, mert az megszökött a gazdájától Alexandriában. A középkori történetírásokban is találkozhatunk személyleírással kapcsolatos emlékekkel, például a büntetőügyekben eljáró hatóságok úgynevezett rabtabellái is tartalmazták az eljárás alá vont személy rövid személyleírását. Magyarországon az úgynevezett betyárvilág idején közzétett körözések is tartalmaznak leírásokat, többek között Rózsa Sándorról is. Hazánkban a 19. század végén a fegyház- vagy börtönbüntetésre ítélt fegyencek vagy rabok személyleírását már tartalmazta az intézet törzskönyve, de a halottkémi jelentésnek is része volt a külszemleleírás. 1885-ben a fővárosi rendőrség már alkalmazott bünyügyi nyilvántartást, amely tartalmazott személyleírási adatokat is. A nyilvántartásba vett rovott múltú személyek adataiból időről időre összeállítottak egy úgynevezett fekete könyvet, amelyben a személyek neve betűrendben, egyéb adataik pedig meghatározott sorrendben és rövidítésekkel szerepeltek. Az 1880-as évek közepéig hazánkban is a személyleírás volt az egyetlen, széles körben alkalmazott személyazonosítási eszköz. Az arcképanyilvántartást a rendőrség 1887-ben vezette be, amelyben

kezdetben csupán szemből ábrázolták a fényképezett személyeket, de később egy tükör segítségével már profilból is láthatók voltak. Ezt követően a fekete könyvek a személyleírás mellett a fényképeket is tartalmazták. Ezek az újítások már Alphonse Bertillon francia rendőrtisztviselő munkásságához köthetők, aki az 1880-as években dolgozott ki egy új személyazonosítási rendszert, amelyet a francia rendőrségnél és a büntetés-végrehajtási intézetekben is bevezettek. A *bertillonage* három önálló azonosítási eszközrendszer foglalta magában: az antropometriát (az emberi test leírásával és mérhető jellegeinek rendszerezésével foglalkozó tudomány), a bünyügyi személyfényképezést és a személyleírás-készítést. Az adott személyről összesen 11 mérést végeztek, például megmérték annak testmagasságát, ülőmagasságát, fejének hosszát és szélességét. Bertillonról nevezték el az úgynevezett kettős fényképet is, amely nemcsak szemből, hanem profilból, egyforma távolságból és fejtartással ábrázolta a személyt. A francia kutató megfogalmazta a személyleírás alapelveit (rendszeresség, sorrendiség, teljességre való törekvés), és megalkotta a személyleírás elemeinek és azok jellemzőinek, ismérveinek egységes nomenklatúráját, valamint megalkotta a személyleírás-készítés módszertanát. A személyleírás és a személyleírás-készítés az ő munkássága nyomán vált tudományosan megalapozott, egységes rendszerré. Sok európai és tengerentúli állam is átvette részben vagy egészben ezt a rendszert. Ez azonban nemzetközi szinten csak néhány évig töltötte be a szerepét, hiszen megjelent egy vele párhuzamosan fejlődő másik

módszer, a daktiloszkópia. Ez már nem alkalmazta az antropometria osztályozási rendszerét, de meghagyta a *bertillonage* másik két elemét, a személyfényképezést és a személyleírás-készítést. Ez utóbbi két elem ma is meghatározó alapja a bünyügyi nyilvántartásokhoz kötődő azonosítási rendszereknek.

Magyarországon az új módszerek tudományos alapjai az 1890-es években jelentek meg a szakirodalomban, míg az 1900-as évek elejétől terjedtek el a gyakorlatban. 1903-ban adták át Budapesten az első fényképezési műtermet, így a kettős fényképek készítése csak innentől kezdve vált lehetségessé. Fontos esemény volt még az is, hogy 1909-ben megalakult az Országos Bünyügyi Nyilvántartó Hivatal. A két világháború között a bünyügyi személyfényképezés területén jelentős változás történt, hiszen a kettős fényképezésről áttértek a hármas fényképezésre. Ez azt jelentette, hogy a szemből és profilból készült fényképek mellett volt egy félprofilból készült fotó is. A második világháború után újjá kellett építeni a háborúban megsemmisült bünyügyi nyilvántartási anyagot. 1949-ben jelent meg a *Személyazonosítás* című tankönyv, amely több mint 50 oldalon tárgyalta a személyleírást. 1961-ben mérőföldkőhöz ért a magyar kriminalisztika, amikor megjelent a Viski László szerkesztette *Kriminalisztika* című könyv, amely hosszú évtizedekig szakmai bibliája volt az elméleti és gyakorlati kriminalisztikának. 1971 újabb fontos állomás a személyazonosítás történetében, hiszen ekkor jelent meg a *Személyleírás* című könyv, amely 150 oldalon, hat fejezetben, rajzokkal és képekkel illusztrálva tárgyalja a személyleírás elméleti és gyakorlati kérdéseit. Elmondható, hogy a '70-es évek közepére megszülettek azok a normák, rendelkezésre álltak azok a technikák, és kialakult egy olyan ügyviteli módszer, amely megteremtette az alapját és a keretét a modern bünyűdözésnek és ezen belül a személyleírás hatékony alkalmazásának. A rendszerváltást követő 25 év többnyire az adatkezelés 21. századi igényeknek megfelelő normatív és technikai hátterének megteremtéséről szólt. Az 1971-es *Személyleírás* című könyv óta egészen napjainkig nem is született a témát feldolgozó monográfia. 2013-ban az Országos Rendőr-főkapitányság Bünyügyi Főigazgatósága elindította a Bertillonról elnevezett személyleírás-rendszer kidolgozását és bevezetését célzó kutatás-fejlesztési projektjét. Ebben a különböző területeken dolgozó szakemberekből egy munkacsoport alakult, amely arra vállalkozott,

hogy a 21. század igényeinek megfelelő személyleírási rendszert hoz létre. Ennek két kézzelfogható eredménye van: az egyik a most bemutatott *Személyleírás* című könyv, a másik a tavaly szeptember óta működő Alfonz személyleírási rendszer. A könyv szerzője Anti Csaba László rendőr alezredes, az NKE mesteroktatója, aki az Alfonz Személyleírási Rendszer Fejlesztési Munkacsoport vezetője is volt egyben. A szakember elmondta, hogy 2012-ig több mint harminc személyleírási rendszert használtak Magyarországon, így szükség volt egy tudományosan megalapozott, komplex és széles körű konszenzuson alapuló új módszer kidolgozására. „Elavultak voltak a használt kódszótárak, és az adatszolgáltatás minősége sem volt megfelelő” - tette hozzá Anti Csaba László. Az alezredes szerint a személyleírásnak a 21. században, a biometrikus azonosítási eszközök, módszerek és rendszerek világában is van létjogosultsága, és egy jól működő rendszer céltudatos használata esetén hatékonyan is alkalmazható. Anti Csaba László a könyv egyik fontos érdemének tartja azt is, hogy egységes és teljes, valamint egyértelmű és közérthető minden szakember számára. Emiatt azt reméli, hogy az Alphonse Bertillon francia kutatóról elnevezett személyleírási rendszert nemcsak a rendőrség, hanem más társszervek is használni fogják a jövőben.

A rendőrség munkájában mindenesetre már látszanak az egy éve használt módszer eredményei. Juhász Gyöngyike, az ORFK vezető főtanácsosa, a szerkesztő munkatársa elmondta, hogy ez alatt az idő alatt mintegy 140 ezer esetben használták az Alfonz a gyanúsítottak személyleírásának elkészítéséhez, de hasznos volt a módszer például az ismeretlen elkövetők vagy az eltűnt személyek megtalálásában és azonosításában is.

A *személyleírás* című könyv a Semmelweis Kiadó gondozásában jelent meg. Tancos László igazgató elmondta, hogy elsősorban orvosi témájú kiadványokat jelentetnek meg, de a személyleírással foglalkozó mű alapvetően illeszkedik a profiljukba. „Ez egy fajsúlyos és nagyon hasznos könyv, amelyben van tudománytörténet, kultúrtörténet, és tankönyvként is megállja a helyét” - fogalmazott a kiadóvezető.

A kiadvány megszületéséből a Magyar Képzőművészeti Egyetem munkatársai is kivették a részüket. Kónig Frigyes egyetemi tanár elmondta, hogy a munkacsoport tagjaként a könyvben található szabadkézi rajzok elkészítése volt a feladatuk. ●

Győztesek és vesztesek az amerikai időközi választásokon

SZÖVEG: JUHÁSZ KATALIN
FOTÓ: REUTERS, GETTY IMAGES, SZILÁGYI DÉNES

Soha nem látott várakozás előzte meg az amerikai félidei választásokat. Bár a félidei választások során nem változik meg az elnök személye, mégis jelentősen átrendeződhet a Kongresszus, átalakulhatnak az erőviszonyok, illetve gyengülhet az elnök helyzete. A tét tehát nagy volt: folytathatja-e Trump úgy, mint eddig, vagy a Kongresszus ezentúl megakadályozhatja az intézkedéseit?

November 6-án tartották az időközi választásokat, amelyeken a demokratáknak sikerült többséget szerezniük a Képviselőházban, a republikánusok viszont megtartották pozíciójukat a Szenátusban. Az Egyesült Államok törvényhozó testülete a Kongresszus, amely strukturáját tekintve bikamerális, tehát két házból, a Képviselőházból és a Szenátusból áll. Míg az alsóházban (Képviselőház) az államok lakosságuk száma szerint vannak reprezentálva (435 képviselő), addig a Szenátus összesen 100 tagból áll, amelybe az államok két-két szenátort

delegálhatnak. A 435 képviselőt két évente, míg a hat éves hivatali idejű szenátorok egyharmadát is két évente választják meg. Az elnöki ciklus közepén tartott 2018-as időközi választásokon az összes képviselő, a Szenátus egyharmadának mandátumáról, 36 állam és 3 terület kormányzói posztjáról döntött az amerikai nép. A 2016-os választás óta a Képviselőházban és a Szenátusban is republikánus többség uralkodott, a Demokrata Pártnak november 6-án viszont sikerült megszereznie a Képviselőház 231 helyét. Az NKE Amerika Tanulmányok Kutató

Központ *Amerika az időközi választások után* címmel rendezett kerekasztal-beszélgetést, amelyen az időközi választások eredményeiről és jövőbeni következményeiről vitáztak a szakértők. Fellegi Tamás, a kutatóközpont vezetője szerint társadalmilag még nehéz megítélni a választás eredményét, hiszen csak rövid idő telt el a voksolás óta. Ugyanakkor ez egy jó erőfelmérő is volt a pártok számára a 2020-as elnökválasztásra nézve.

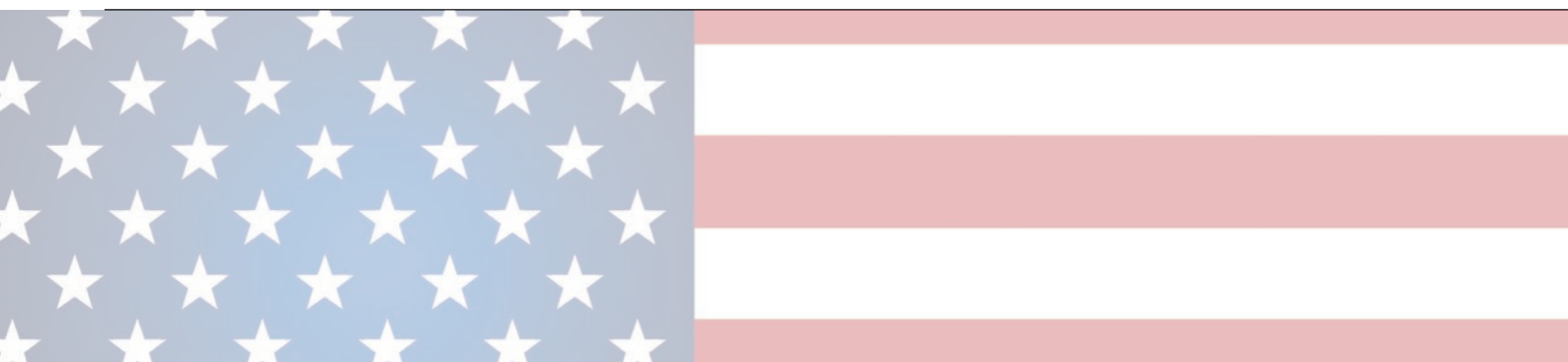
„Az Egyesült Államokat hihetetlen megosztottság jellemzi az utóbbi időben, ami tapasztalható volt az időközi választások esetében is” – emelte ki a szakember. Elmondta, hogy a Demokrata Párt fő szavazóbázisa a fehér, középosztálybeli nőkből állt. A jelenlegi választás olyan szempontból is számottevő, hogy soha ennyi női jelölt nem indult még képviselői, szenátori és kormányzói helyekért. Immár több mint száz nő ül majd a Képviselőházban. Bár a Szenátusban sikerült megtartani a republikánus többséget, a Képviselőház a demokratáké lett. A szakember némi ellentmondást lát abban, hogy bár a Trump-adminisztráció az utóbbi évekhez képest jobban kifejezte elköteleződését Izrael felé, a zsidó szavazók háromnegyede mégis a Demokrata Pártra adta voksát.

„Ez a választás egy emberöltőre meghatározza az Egyesült Államok sorsát” – hangoztatta Stumpf István. Az alkotmánybíró szerint a hihetetlenül megosztott társadalomban egyesek már úgy gondolták, hogy ideje temetni a demokráciát, és véget érhetett volna a fékek és egyensúlyok rendszere – ami eddig jellemezte az országot –, ha a Republikánus Párt megtartotta volna a többséget mindkét házban. „Emiatt felértékelődött a választás súlya, s ténylegesen előirányozta a 2020-as elnökválasztást” – jegyezte meg a szakember. Elhangzott az is, hogy négy évvel ezelőtt még mintegy 26 millió, idén viszont már 32 millió lakos adta le a szavazatát előre. Nyolc év után újra demokrata többség uralkodik

a Képviselőházban, ami mindenképpen siker a párt számára. Bár a kormányzás szempontjából nehezebb lesz Trump helyzete, mégis kényelmesebb pozícióban van, hisz a referendumként szolgáló időszaki választás eredményében nem jelent meg túlzottan a médiában őt övező gyűlölet. A kampányolásban intenzíven részt vett, ami sokat segíthetett a szavazás során. A Kongresszus alsóházának elvesztése a költségvetési terv elfogadása terén járhat következményekkel. Az alkotmánybíró szerint ezek után nem valószínű, hogy elindítják az impeachment (bírószágon kívüli) alkotmányos védeljéretet Trump ellen, sokkal inkább kisebb vizsgálatok várhatók. Trump eltávolítása az elnöki székből nehéz folyamat lenne. A Képviselőházban kialakult új, demokrata többség radikálisan nem rontott Trump elnök pozícióján, mivel a Szenátus jelentősebb mozgásteret biztosít a számára, kiváltképpen a külügyekben.

Magyarics Tamás tudományos főmunkatárs arról számolt be, hogy Trump elnök népszerűsége ugyan nem növekedett, de nem is csökkent jelentősen az utóbbi két évben. A szakember szerint a mostani eredmények alapján a következő elnökválasztás előtti két év mozgalmasan fog telni az amerikai politikában. A 2016-os elnökválasztáson a republikánusok mindkét házat megszerezték, most pedig rengeteg helyet kellett megvédeniük. Könnyítette a Demokrata Párt helyzetét, hogy kifejezetten sok republikánus vonult vissza, s hagyta üresen a helyét, amelyet könnyebb megszereznie a másik pártnak, mint azt, amelyet védenek. A választáson a legtöbb becslés szerinti szcenárió valósult meg, hisz várható volt, hogy a Képviselőházat megszerzik a demokraták. A szakértő úgy látja, hogy eredetileg is „inkább a Képviselőházat veszítették volna el Trumpék”, így számukra egy aránylag még mindig kedvező eredmény született, hiszen az megszokott, hogy a félidei választásokkor

a Fehér Házban éppen hatalmon lévő párt elveszíti a Képviselőházat. Magyarics Tamás szerint a Republikánus Párt egyre inkább a jobboldal politikai eszméi felé kezdett el húzni, míg a Demokrata Párt a baloldal irányába tolódott el. A Demokrata Párt győzelmét a mixed blessing kifejezéssel lehetne illetni, ugyanis a megszerzett többség kormányzati felelősséget jelent. A kormány elleni gyakori fellépés nem valószínű, hogy jó taktikát jelenthet majd, mivel ez visszaüthet a későbbiekben, főleg 2020-ban. Magyarics Tamás szerint azonban a túlzott együttműködési hajlandósággal sem érnének el pozitív hatást a demokraták. A törvényhozási eredményekre leginkább az újraválasztásra törekvő Trumpnak lesz szüksége. Eddig nem mutatott nagy érdeklődést a szakpolitikai törésvonalakat kijelölő ideológiák iránt, ezért lehetséges lenne az együttműködés a demokrata többségű Képviselőházzal. A probléma csak az, hogy eddig Trump semmiféle gesztust nem tett a pártok közötti szakadék áthidalására, így az elnök és a képviselőházi többség akár állandó politikai állóháborúba is keveredhet. A Szenátus tekintetében már az összes állam szavazatszámolásának véglegesítése előtt tudni lehetett, hogy republikánus többségű marad, mivel a párt megszerezte Indianát, Észak-Dakotát, Missourit és Floridát is a Demokrata Párttól.

„Melyik párt győzött az időközi választásokon?” – hangzott el a kérdés. Fellegi Tamás a helyzetet a félig üres és félig teli pohár hasonlatával jellemezte. Egyértelmű nyertest nem lehet hirdetni, hiszen a választások egyes államokra gyakorolt hatása sem látszik tisztán: győztesek és vesztesek is egyaránt akadnak. Eredményként felmutatható, hogy a Republikánus Párt megtartotta a Szenátust. Texasban Ted Cruz – Trump korábbi párton belüli kihívója az elnökválasztáson – az elnök támogatásával tudta csak megtartani az államot. Ez azért is meglepő, mert Texasban a Szenátusba delegálható két szenátor legalább egyike 1961 óta mindig republikánus. 30 éve nem tapasztalhattunk ilyen rossz republikánus eredményt, mint a 2018-as félidei választásokon. A szenátusi helyek egyharmadért ment a választás, és a szavazatok újraszámolásából kiderült, hogy nem sikerült a republikánusoknak megerősíteni a pozíciójukat. Bár a többséget megtartották, és visszaverték a „kék hullámot”, erősödni – a korábbi hírekkel ellentétben – nem sikerült. A demokraták az egészségügyre összpontosítva próbáltak minél több kongresszusi helyet szerezni, amely a különböző

felmérések szerint az egyik legnépszerűbb téma volt a félidei választásokon. Leginkább a külvárosi kompetitív körzetekben sikerült képviselői helyeket elvenni a Republikánus Párttól. Emellett kiemelt hangsúlyt kaptak a nők, ugyanis a szavazók 52 százaléka nő volt. Számukra is óriási tétje volt a választásnak, három kiemelt szenátusi helyre nagyon komoly erőket koncentráltak. Texas esetében például sikertelenül. A Demokrata Párt nem rendelkezett olyan közvetítendő üzenettel, amellyel több szavazatot kaphattak volna. Stratégiájuk egyedül Trump leváltására fókuszált, ami egyértelműen megbukott, és ez a választás fő üzenete. Az eredményt mindkét párt győzelemként könyvelte el.

Trump elnök a választást követően nem tartott beszédet, csak egy Twitter-üzenetben számolt be az elsőpró sikerről. A Fehér Ház sajtónyilatkozatában hangsúlyozták, hogy azokban az államokban, ahol Trump is tevékenyen részt vett a kampányolásban, republikánus győzelem született. Ennek ellenére több képviselői helyet veszthettek el, mert vele kapcsolták össze a republikánus jelöltet. Eddig az elnöknek csak a saját pártján belül kellett tárgyalnia a politikai döntésekről, most már a vele szemben álló alsóházzal is együtt kell dolgoznia. Meghatározó kérdésekben, mint például a költségvetés és az adópolitika, folyamatos egyezkedések következnek, együttműködésre lesz kényszerítve mindkét párt. Innentől pedig kezdődik a 2020-as elnökválasztási kampányra való készülés, Trumpnak bizonyítania kell az amerikai nép előtt, hogy alkalmas a következő ciklusra, míg egyre több demokrata elnökjelölt-esélyes áll elő, hogy részt vegyen majd a jelölógyűlésen. ●

Határtalan tudomány – határtalan könyvtár

SZÖVEG: FECSER ZSUZSANNA

„A határtalan tudomány maga a könyvtár, amely az egyetem egyik legfontosabb szervezeti egysége” – mondta Padányi József vezérőrnagy a Ludovika dísztermében az Egyetemi Központi Könyvtár és Levéltár szervezésében a magyar tudomány napja alkalmából rendezett konferencián. Az NKE tudományos rektorhelyettese szerint a konferencia gondolatvilága és célkitűzése csatlakozik a Magyar Tudományos Akadémia határtalan tudomány gondolatköréhez.

Padányi József elmondta, a könyvtár mind fizikai, mind pedig virtuális értelemben eddig is és ezután is a határtalanságot fogja képviselni. „A falak nélküli könyvtár az, amelyben a tudásbázis a nap huszonnégy órájában elérhető” – fogalmazott. Véleménye szerint ma már nincs olyan ismeret a virtuális térben, amely ne lenne elérhető a könyvtárban. „Az NKE egyik hívószava, hogy az együttműködés egyeteme szeretnénk lenni” – hangsúlyozta. Mint mondta, a kiemelt támogatásnak köszönhetően a művelt tudományágakat közkinccsé teheték. Az elmúlt évek eredményeként kiemelte, hogy az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel együttműködésben megtörtént a Magyar Zoltán-hagyaték jelentős részének digitalizálása. „Mind ezt a tudásportálon közkinccsé is tudtuk tenni” – jegyezte meg. Hozzátette, számos olyan adatbázist vásárolt és tett nyilvánossá az egyetem, amelyhez

eddig nem férhettek hozzá az egyetemi polgárok. „A 21. század a tudás és a kreativitás évszázada” – jelentette ki Sörény Edina. Az Emberi Erőforrások Minisztérium Kulturáért Felelős Államtitkárság Könyvtári és Levéltári Főosztály főosztályvezetője kiemelte, az információs forradalom megvalósult. „Az emberi tudás és az általa létrehozott érték szerepe felértékelődött, és a gazdaság növekedésének is a motorjává vált” – fogalmazott az Egyetemi Központi Könyvtár és Levéltár korábbi igazgatója. Meglátása szerint a könyvtár mint brand évezredekken keresztül tudást és információt nyújtott a társadalom számára, emellett megőrizte, feldolgozta és hozzáférhetővé is tette azt. Bognárné Lovász Katalin az Európai Dokumentációs Központoknak az európai állampolgárok információs ellátásában betöltött szerepéről tartott előadást. „Az Európai Dokumentációs Központok

hálózatát az Európai Bizottság hozta létre 1963-ban” – mondta az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet Szavaria Könyvtártudományi Csoportjának adjunktusa. Mindez olyan egyetemeken és főiskolákon valósult meg, ahol európai integrációs képzés folyt. Magyarországon jelenleg tizenkét intézmény van, köztük az egyik az NKE Víz tudományi Karán. Jelenleg 480 európai uniós információs központ, 400 dokumentációs központ és 400 szakértő előadó számít az EDK tagjának.

„Egy határtalan közösségről fogok ma beszélni” – mondta Karácsony Gyöngyi a 21. századi kutatásról és kommunikációról tartott előadásában. A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának főigazgatója kiemelte, a közösségnek nemcsak a könyvtárosok a résztvevői; a közösségben érintettek a kutatásfinanszírozók, a gazdasági szereplők, a kutatók, a kutatóintézetek, a kiadók,

– jegyezte meg. A Magyar Hidrológiai Társaság elnöke úgy fogalmazott, folyamatban van a rendszer átültetése az NKE Víz tudományi Karára. „2008-ban az Oktatási Minisztérium abbahagyta a doktori dolgozatok nyilván tartását, a felsőoktatási törvény viszont előírta azok nyilvánosságának biztosítását, így merült fel a repozitórium gondolata az egyetemünkön” – mondta Molnár Tamás a szegedi könyvtári repozitóriumokról tartott előadásában. A Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kuno Könyvtárának könyvtárosa felidézte, hogy két szoftver között kellett választaniuk. „A DSpace a könyvtárosok bevonásával könnyen kezel gyűjteményeket a rendszeren belül” – fejtette ki. A másik szoftverről, az EPrintsről elmondta, hogy egyszerű volt a telepítése és a működtetése. A DSpace szoftver hátrányának azt találta, hogy technikai tudás nélkül nehéz formálni, az EPrintsnek pedig a gyűjtemények elkülönítése okoz nehézséget. Elsőként a doktori repozitóriumot hozták létre, amely kezdetben az integrált Szegedi Tudományegyetem létrejötté után megvédett doktori értekezéseket tartalmazta, de ma már a jogelőd intézményekből származó és fellelhető doktori típusú dolgozatok is elérhetők. Véleménye szerint a repozitóriumok fejlesztésének kötelező lépése az új adatkapcsolati lehetőségek ismerete, a statisztikák nyomon követése és az új lehetőségek figyelése. „A digitalizálás helyszíne a Digitalizáló Központ” – mondta Gyórfy Szabolcs a könyvtári digitalizálás lehetőségeiről tartott előadásában. Az Országos Széchényi Könyvtár Digitalizáló Osztályának osztályvezetője elmondta, mire van szükség a digitalizáció során. A mintegy hetven munkatárs munkahelyénél szolgáló intézmény gyűjteményeinek gondozása és digitalizálása megkezdhető. Ezt a feladatot szolgálja az állományvédelem. Ennek nagyon fontos eleme a Digitalizálási Támogató

a könyvtárak és maga a társadalom is. „Aktív párbeszéd és közös gondolkodás zajlik” – hangsúlyozta. Ahhoz, hogy a célok megvalósuljanak, szükséges mindazok csatlakozása, akik a tudományos kommunikáció és kutatás folyamatában érintettek. Az előadó elmondta, hogy a tudományos kutatásban paradigmaváltás történik, amely a szerepek azonosítását és tisztázását is magában foglalja. Szlávik Lajos a Vízügyi Digitális Tudástár létrejöttének és működésének részleteire tért ki előadásában. „A Vízügyi Digitális Tudástár digitális tananyagokat, szakfolyóiratokat, szakkönyveket és vízügyi anyagokat tartalmaz” – fejtette ki az NKE VTK professzor emeritusa. Mint mondta, az utóbbiba tartoznak a vízügyi értelmező szótárak, a vízügyi szakmai filmtár és fotótár, valamint a jeles vízügyi szakemberekkel készített interjúk. Mindez a mérnökhallgatók, az oktatók és a gyakorlati szakemberek számára a szakmai információk példátlan tárházát jelenti. „Ez a tudástár elérhető egyedül azonosítóval és jelszóval”

Keretrendszer, amelynek legfontosabb funkciója a folyamatkövetés és folyamatszervezés a digitalizálásra, az állományvédelemre, a logisztikára és a könyvészetre vonatkozóan. Emellett meghatározó szerep jut a képfeldolgozást támogató megoldásoknak és a központi OCR-szolgáltatásoknak is. Az előadó elmondta, hogy a könyvtári digitalizáláshoz szükséges ismeretek és kompetenciák közé tartozik a készség szintű számítógép-kezelés, a képfeldolgozási alapismeretek, az állományvédelmi alapismeretek, a kiváló motorikus képességek, a nagy fokú monotonitástűrés, valamint a kreativitás. Jövőbeni célokként a szolgáltatás, a digitális gyűjtemény és az aggregáció fejlesztéseit határozta meg Gyórfy Szabolcs. Véleménye szerint a dokumentumok helyén kell digitalizálni az egységes szemlélet jegyében, egységes gépparkkal és eszközkészlettel. Ugyanígy a megőrzést is egy helyen központilag kell biztosítani. Winkler Bea a világ bármely sarkából elérhető könyvtárról és a könyvtár sarkából is elérhető világról értekezett előadásában. Az Állatorvostudományi Egyetem Hutýra Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum könyvtárigazgatója meglátása szerint a határtalan könyvtár egyszerre foglalja magában a távolról is elérhető könyvtári szolgáltatásokat, valamint a könyvtárból elérhető távoli szolgáltatásokat is. „Az elmúlt évtizedek technológiai fejlődése felgyorsult” – állapította meg. Ma a lakosság közel kétharmada használ már okos telefont. Mint mondta, a könyvtárak számára a chat lehetne a helyszín, mert azt használják a legtöbben. A könyvtárossal való chat előnyei között emelte ki, hogy azonnali kommunikációt jelent. Ez igen nagy változás a korábbiakhoz képest, még úgy is, hogy ezt munkaidőben lehet csak biztosítani, amikor a könyvtárosok dolgoznak. ●

Akit a kihívások éltetnek

SZÖVEG: **FECSEK ZSUZSANNA**
FOTÓ: **SZILÁGYI DÉNES**

Azzal a céllal vágott neki az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnöki teendőinek Kosztrihán Dávid, hogy lerombolja a HÖK-ről kialakult negatív sztereotípiákat. Az Államtudományi és Közigazgatási Kar hallgatója két és fél év után távozik az EHÖK éléről. A motiváció és a hitelenség szerepéről, az elért eredményekről és jövőbeni feladatairól beszélgettünk vele.

Kosztrihán Dávid két és fél éve az EHÖK elnöke, és már ötödik tanévét kezdte meg a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. 2017-ben elvégezte a közigazgatás-szervező alapszakot, majd sikeresen felvételizett az államtudományi osztatlan mesterképzésre, amelyet jelenleg is hallgat. Ez idő alatt számos közéleti tisztséget töltött be, és kimagasló tudományos munkákkal

adott tanúbizonyságot szakmai tudásáról. Dávid 2019 januárjától a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája ügyekért felelős elnökségi tagjaként tevékenykedik tovább. Lapunknak az NKE-hez fűződő tapasztalatairól mesélt.

○ **Miért döntöttél úgy, hogy az NKE-re kerülve csatlakozol a hallgatói önkormányzathoz?**

Kosztrihán Dávid: Mikor jelentkeztem az NKE-re, felvettem a kapcsolatot volt gimnáziumi társammal, Simon Balázssal, aki akkor már az NKE Egyetemi Hallgatói Önkormányzatának az elnöke volt, csak éppen én erről nem tudtam. Ő sok hasznos tanáccsal látott el azzal kapcsolatban, hogyan érdemes belekezdeni az egyetemi életbe. Bár talán klisének számít, de a középiskolában tagja voltam a diákönkormányzatnak: a fejlett igazságérzetem miatt én voltam az, aki folyamatosan ágált az oktatókkal, próbáltam jobbra tenni a tanulók hétköznapijait. Volt – és szerencsére a mai napig is van – bennem egyfajta mozgalmiság. Úgy jöttem az NKE-re, hogy az EHÖK elnöke akarok lenni. Elsőként elindultam a kari HÖK-választásokon, és én is azok között voltam, akik bekerültek a kari hallgatói önkormányzatba 2014 októberében.

○ **Hogy tudtad pozicionálni magad a szervezetben belül?**

K. D. A mai napig sem lehet túltelítettségéről beszélni a szervezetben, így nagyjából be lehet határolni, ki előtt milyen „pályáiv” áll kari szinten. Amikor a kari hallgatói önkormányzatban belül választmányi taggá választottak, azzal párhuzamosan felvettek a HÖK Diákjóléti Bizottságába is. Akkor már tisztázott volt, hogy a bizottság akkori elnöke, Papp Gergő a következő évben már nem lesz az egyetem hallgatója, vagyis a hallgatói önkormányzatban sem fog tovább tevékenykedni, így kevesebb mint egy éven belül, 2015. május 27-én megválasztottak a kari hallgatói önkormányzat gazdasági alelnökének.

○ **Milyen feladatokat kellett ellátnod az ÁKK HÖK kari gazdasági ügyekért felelős alelnökésként?**

K. D. Elsősorban a kari HÖK gazdasági ügyeit, költségvetését kellett menedzselnem, ami a különböző hallgatói programok adminisztrációjában, az EHÖK-kel és a Gazdasági Hivatallal való kapcsolattartásban, valamint közös munkában merült ki. Emellett a Diákjóléti Bizottság elnökeként a rendszeres szociális, valamint tanulmányi ösztöndíjakkal, kollégiumi szociális pontokkal és egyéb ösztöndíjakkal kapcsolatos munkát kellett elvégeznünk a csapattal.

○ **Az EHÖK Alapszabálya szerint a szervezet elnökét a Küldöttgyűlés tagjai választják meg. Mennyire volt tudatos lépés ez részedről az EHÖK-elnöki tisztség felé?**

K. D. Elrugaszkodott volna azt mondani, hogy az utolsó lépésig minden teljesen tudatos volt, de természetesen a végcélt kijelöltem. Úgy végigjárni a számlátrát viszonylag rövid idő alatt, ahogy nekem összejött, ahhoz szerencse, támogatás és sajátos szervezeti klíma kellett, aminek az ilyen egyvelege azért ritka. Azzal, hogy alelnök lettem, bekerültem a Küldöttgyűlésbe. Miután megszoktam az ottani légkört és a munkarendet, egyre jobban tudtam mozogni, a kart képviselve nagyobb vehemenciával tudtam fellépni. Tehát a dolgok dominójelleggel követték egymást. A kari gazdasági alelnöki

pozícióban relatíve kevés időt töltöttem, mert 2016. május 3-án már EHÖK-elnöknek választottak.

○ **Mi az, ami a legnagyobb büszkeséggel tölt el?**

K. D. Ezt érdemes volna kettébontani személyes és szervezeti szintre. Személyes szinten mindenképpen az, hogy az elnöki munkát össze tudtam hangolni a tanulmányaimmal és minden egyéb tevékenységgel. Be tudtam illeszteni a hallgatói önkormányzatot úgy az életembe, hogy mellette legyen időm sportolni, mindig legyen 4,5 fölött az átlagom, és legyen időm tudományos munkával is próbálkozni. A célom az volt, hogy olyan személyes háttérrel tudjam végezni ezt az egészet, hogy az hiteles legyen, és rombolja a HÖK-ről kialakult negatív sztereotípiákat. Ez nehéz, de úgy gondolom, jó üzenete van. Nem mindegy, hogy ki az, aki a hallgatói önkormányzatot egy egyetemi vezető előtt vagy a Szenátusban képviseli. Jóval hitelesebb, hogyha van mögöttes tartalom. Ez személyes szinten mindenképpen sikernek élhető meg, hiszen felsőoktatási ösztöndíjat, valamint ITDK első és második helyezést is sikerült elérnem az OTDK-n való részvételi joggal egyetemben.

○ **Akkor most halljuk a másodikat! Milyen sikereket éltél meg tehát szervezeti szinten?**

K. D. A legfontosabb, hogy konszolidálni tudtuk a szervezetet. A korábbi körülmények nem feltétlenül voltak elegendők a megfelelő működéshez, belső aspektusból legalábbis semmiképp. A cél az volt, hogy a külső szemlélők is egy működő, reagálni képes és a kari HÖK-öket megfelelően összefogó szervezetet lássanak. Az elnöki ciklusaim alatt kialakult az ülésezés rendje, megfelelő a szervezet gazdálkodása, teljesen szabályszerű a működés. Időben érkeznek az ösztöndíjak a hallgatók számára, az adminisztratív háttérünket teljesen rendbe tettük, a funkcionális háttérünk is nagyon szépen letisztult, így megfelelő minőségű a külső kommunikációnk, amely kapcsán új platformokat alakítottunk ki. A rendezvényeink sikeresek, tudtunk olyan irányok felé menni, amelyekre korábban nem volt kapacitás. Sikerral teljesítettünk közérdekű adatigénylést, az Állami Számvevőszék adatigénylését, belső ellenőrzését, úgyhogy át tudtuk világítani az egész szervezetet. Megfelelő képviselőt tudunk nyújtani a különböző bizottságokba a kari szinttől a Szenátusig, valamint sikerült elérni, hogy egy irányba húz a Küldöttgyűlés is. Összefoglalva sikerült olyan irányba terelni a szervezetet, hogy valóban jól funkcionáljon, így adottak a feltételek a további építkezéshez.

○ **Mit gondolsz, mi lehet ennek az oka?**

K. D. Tekintettel arra, hogy két és fél évig töltöttem be a tisztségemet, keletkezett a működésben egyfajta „állandóság”, így meg tudtuk teremteni azokat az együttműködési kereteket, amelyekben a szervezet szintetizált egyetemi érdekekben gondolkodik, olyan keretrendszerben, amely mindenki érdekét szolgálja. Azt gondolom, ha nem is deklaráltam, de bújtatottan mégis

mindig jelen volt egy olyan szándék a szervezet működtetésében a részemről, amely egységes, integrált képviselőt akar megteremteni, hogy súlya legyen a tevékenységünknek, felszólalásainknak. E tekintetben egy teljes arculatváltás következett be a komplett hallgatói önkormányzatban, nem tudunk belső konfliktusokat kiemelni, hiszen eljutottunk abba az állapotba, amelyben nincs megosztottság. Nagyon szeretném azt hinni, hogy ez többek között a közös munka eredményeképpen alakult ki.

○ **Milyennek tartod az évek során változó integrációt a különböző jogelődí örökséggel bíró karok között?**

K. D. Amióta nem kezeljük „slágertémaként” az integrációt, azóta működik. Amióta a munkánkban is egyetemben gondolkodunk és dolgozunk, azóta teljesen evidenssé és organikussá vált az egységesség. A legkézenfekvőbb példa erre a HÖK-tagok egymás rendezvényei közötti egyre jellemzőbb átjárása. De ha bővíttem a kört, az Orczy-kertben is hasonló folyamatokat látok, amiben hatalmas súlya van a közös campusnak.

○ **Hogyan járult hozzá az EHÖK a karok összekovácsolásához?**

K. D. A gólyatábori összerázó ötletének megvalósítása talán az egyik legjobb és legeredményesebb döntés volt az egységes működés kapcsán. Egy kis horderejűnek tűnő dologról van szó, gyakorlatilag egy egynapos rendezvényről, ahol csak lehetőséget biztosítunk a gólyatábor szervezőinek az ismerkedésre. Az ötletünk azonban bevált, hiszen ez a plusz alkalom lehetőséget adott arra, hogy az EHÖK részéről ismertethessük a tábor keretrendszerét, céljait, amit szándékosan kötöttünk egybe egy lazább hangvételű ismerkedéssel. A tábor menedzsmentjében meglátásom szerint mérhetetlenül sokat segített az összerázó, ugyanakkor azzal, hogy 2-3 év alatt ennyiben segíti megváltoztatni a hallgatói közhangulatot, mi sem számoltunk. Emellett minden évben több egyetemi rendezvényen biztosítunk lehetőséget a közös szórakozásra, amely talán a legjobb formája a korábbi gátlások feloldásának.

○ **Mit szerettél a leginkább a hallgatói önkormányzatban?**

K. D. Azt, hogy próbára tett. Hogyha tudok foglalkozni valamivel, ami engem próbára tesz vagy fejleszt, akkor annak örülök. Éppen emiatt volt kézenfekvő maga a hallgatói önkormányzat is, hiszen mindig új távlatokat nyitott. A legnagyobb kihívás talán az volt, hogy generációs különbségeket kellett áthidalnom. Többnyire mindig idősebb és tapasztaltabb vezetőkkel kellett tárgyalnom, egyeztetnem, közreműködni a tevékenységükben

Kosztrihán Dávid

Kedvenc könyv • Szolzsenyicin: A pokol tornáca

Kedvenc zene • Bonobo

Kedvenc film • Az ötödik pecsét

Hobby • sport, olvasás

vagy érdeket érvényesítenem a hallgatók támogatásához, ami mindig nagy felkészültséget igényelt. Lehet, hogy ez nem minden esetben volt meg, de a vízen így is fent kellett maradni, szóval más képességeimet is tudtam fejleszteni. Fontos ugyanakkor az is, hogy széles körű tapasztalatot adott nekem, amiért nem lehetek elég hálás.

○ **Ha a hallgatói önkormányzat itt az NKE-n próbára tett, ezt jelenti számodra a HÖÖK is?**

K. D. Szükségesnek tartom a változást, hiszen két és fél év ilyen fiatalon sok idő, 21 éves korom óta jelentős részét sajátítja ki a mindennapjaimnak a hallgatói képviselő. Ha visszatekintünk az egyetem megalakulásáig, talán nem is volt olyan elnöke az EHÖK-nek, aki másfél évnél tovább töltötte volna be a tisztséget. Ami viszont ennél is fontosabb, hogy a céljaimat elértem, így felállhatok az asztaltól, és olyan szervezetet adhatok át, amely problémáktól mentes. Számomra a HÖÖK új kihívás, új perspektíva. Kifejezetten egy szakterületről, a külügyi képviselőről van szó, nem pedig szervezetirányításról.

○ **Milyen feladataid lesznek itt? Mik voltak már eddig is?**

K. D. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciáján belül szeretnénk régiós és európai szinten is erősíteni reprezentációnkat, ami azt jelenti, hogy komolyabb munkálatokat kell elvégeznünk a V4+ hallgatói frakció erősítése, formalizálása érdekében. Ezáltal nagyobb súllyal tudunk megjelenni a European Student's Unionban is. A „belföldi külügyes” tevékenység mellett eseti feladatok, kapcsolattartási és felvételi feladatok biztosan várnak ránk. Sok teendő lesz például a mobilitási számok javításával, támogatásával, hiszen a statisztikák azt mutatják, hogy egyre kevesebben élnek ezekkel a lehetőségekkel, holott a források és a támogatások folyamatosan növekednek. A mobilitás támogatásához nyelvtanulással egybefüggő fejlesztést, projekt munkát is érdemes lenne kialakítani a szervezeten belül. Amit most el tudok mondani, hogy az Angliában tanuló magyar hallgatókat valamilyen úton-módon szeretnénk bevonni a HÖÖK

Közgyűlésébe mint tiszteletbeli tagokat, a külföldi régiók mintájára. Biztos vagyok benne, hogy a határon túli magyarok érdekképviselőiben is lesz tennivaló. Úgyhogy szerteágazó a portfólió.

○ **Kiváló tanulmányi eredményed miatt köztársasági ösztöndíjban is**

részesültél, egy alkalommal részt vettél az Új Nemzeti Kiválóság Programban, míg egy másik TDK-dolgozatot is készítettél. Hogyan foglalnád össze a tudományos tevékenységed?

K. D. Az első dolgozatomat a Miniszterelnökségről írtam. Arról volt benne szó, hogy a 2016–2018-as kabinetkormányzás idején mekkora politikai és alkotmányjogi esély lehetett volna Magyarország jelenlegi kormányformájáról áttérni a félprezidenciális rendszerre. Ez a dolgozat 2018 tavaszán az Intézményi Tudományos Diákköri Konferencia Jogi Tagozatában második helyezést ért el, és delegálták a 2019-es Országos Tudományos Diákköri Konferenciára is. A másik dolgozatom egy nemzetközi kitekintés az államtudományi és a közigazgatási képzések tantárgyi terhééről, tantárgyainak összetételéről, valamint az NKE nemzetközi beágyazottságáról. Ezzel a dolgozattal az őszi ITDK Társadalomtudományi Tagozatában első helyezést sikerült elérnem, és továbbjutottam az OTDK-ra.

○ **Mi a dolgozatod konklúziója?**

K. D. A hipotézisemben három állítást fogalmaztam meg. Az első, hogy nemzetközi és régiós palettán is aránytalanul magas az itthoni képzések tantárgyi terhe, a második, hogy ezen képzések tantárgyi palettáján a jog van túlsúlyban, a harmadik pedig az NKE nemzetközi láthatóságáról szól.

○ **Miért ezt a témát választottad?**

K. D. Barabási Albert-László egyik előadása inspirált abban, hogy hálózatelméleti bigdata-kutatást kellene készítenem. Ötletelni kezdtem erről a konzulensem, Sasvári Péterrel. A témaválasztás kapcsán az volt a kritériumom, hogy a dolgozatnak legyen gyakorlati haszna. Olyan téma felé akartam elmenni, amely gyakorol némi hatást a kiadását követően, így egyre inkább kézenfekvővé vált ennek a kérdésnek a vizsgálata. Már csak azért is, mert az adatmennyiség rendelkezésre áll, valamint, mert ezt a képzést hallgatom, illetve elképzelhető, hogy lesz haszna is, mert úgy gondolom, hogy az intézmény nyitott a kellő megalapozottságú vizsgálatokra, észrevételekre.

○ **Ennyi minden mellett van egyáltalán szabadidőd?**

K. D. Igen, heti három-négyszer sportolok, emellett nagyon szeretek olvasni, moziba járni, de szeretnék még nyelvet tanulni, valamint nagyon szívesen kipróbálnék más sportágakat is. ●

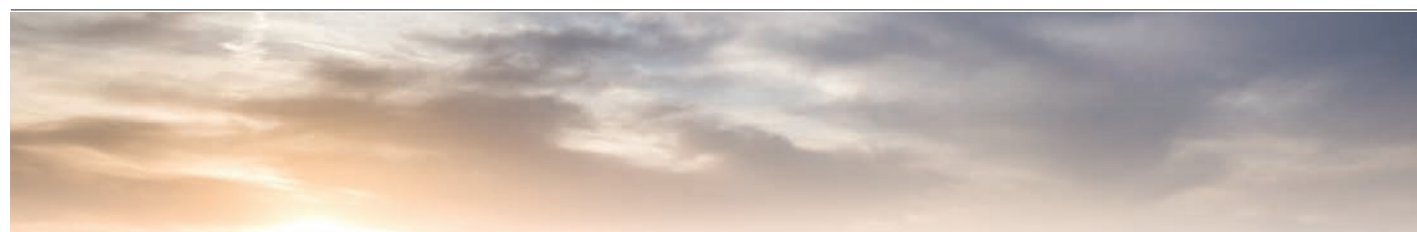
Nívódíjat kapott a Ludovika Campus

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, PALKÓ GYÖRGY

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Ludovika Campusa több kategóriában is elnyerte az idei Magyar Ingatlanfejlesztési Nívódíjat. A FIABCI magyar tagozata által idén már 20. alkalommal meghirdetett pályázaton az NKE a közönségdíjat is megkapta.

A Magyar Ingatlanfejlesztési Nívódíj Pályázatot először 1997-ben szervezte meg a Nemzeti Ingatlanszövetség (FIABCI) magyar tagozata és a Magyar Ingatlanszövetség. Az 1951-ben alakult párizsi székhelyű FIABCI több mint 60 országban működik, és a világ több tízezer neves ingatlanszakértője a tagja. A magyar tagozat 1992-ben alakult meg, és azóta aktívan részt vesz a szervezet munkájában. Azzal a céllal indították útjára a Magyar Ingatlanfejlesztési Nívódíj Pályázatot, hogy elősegítsék a magyarországi ingatlanfejlesztők részvételét a FIABCI World Prix d'Excellence nemzetközi ingatlanfejlesztési pályázaton. Ez azt is jelenti, hogy a magyar pályázat zsűrije a nemzetközi pályázat kritériumainak megfelelően értékeli a projekteket. Vizsgálja a koncepciót, az építészeti és műszaki színvonalat, a kivitelezés minőségét, a gazdaságosságát és eredményességét, a környezettudatosságot és a projekt társadalmi hasznosságát, vagyis azt, hogy a projekt hogyan szolgálja a szűkebb és tágabb környezet lakosainak érdekeit, életkörülményeinek javítását. „Alapvető elv, hogy nem a létesítmény nagysága, hanem minősége a döntő. Ez az a verseny, ahol Dávid legyőzheti Góliátot” - hangsúlyozta Gönczi László, a magyar tagozat elnöke. Húsz év alatt mintegy 400 pályamű érkezett a felhívásra, ami jól mutatja az ingatlanfejlesztési szakma magyarországi

fejlődését is. A pályaművek között a magánberuházások mellett megtalálhatók a kiemelt állami beruházások és a helyi önkormányzatok által kezdeményezett fejlesztések is. „Figyelemre méltó az építészeti örökségünk gondos védelmét reprezentáló fejlesztések sikere” - hangsúlyozta Gönczi László a budapesti díjátadón. Az elmúlt időszakban olyan nagyszabású ingatlanfejlesztések érdemelték ki a nívódíjat, mint például a WestEnd City Center, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, a Corvin-negyed vagy a Várkert Bazár. Ebbe a sorba remekül illeszkedik az NKE Ludovika Campusa is, amely idén elhozta az első díjat az oktatási és a környezettudatos kategóriában, valamint megkapta a Magyar Környezettudatos Építés Egyesület különdíját és a legjobb projekt díját a pályázók szavazatai alapján. „Ez a projekt nemcsak egy épület-, hanem egy teljes ingatlanfejlesztés, de mondhatjuk, hogy egy összetett rehabilitációs program is egyben, ezért is pályáztunk a nívódíjra” - mondta el a Bonum Publicumnak Horváth József. Az NKE főtitkára hangsúlyozta, hogy a nívódíj történetében most először fordult elő, hogy egy pályázónak ilyen sok kategóriában sikerült győzedelmeskednie. Az egyetemi vezető szerint ez egy nagyon komoly szakmai elismerése a beruházást támogató kormányzati szándéknak, az egyetemnek, a Kiemelt Kormányzati Beruházási Központnak,

valamint a tervező és kivitelező cégeknek egyaránt. A Magyar Ingatlanfejlesztési Nívódíj Pályázat nyertesei jogot szereznek arra, hogy a Wall Street Journal által támogatott FIABCI World Prix d'Excellence nemzetközi pályázaton hazánkat képviseljék, így a Ludovika Campus-beruházást külföldön is megismerhetik majd. A magyarországi ingatlanfejlesztők 1998 óta 21 első és 28 második díjat nyertek a FIABCI World Prix d'Excellence pályázaton, ezzel Malajzia és Szingapúr után a harmadikak, és egyben Európában a legsikeresebbek.

A Ludovika Egyetemi Campus gondolata már az NKE 2011-es létrehozásakor megfogalmazódott. A projekt helyszínének az egyik jogelőd intézmény, a Magyar Királyi Ludovika Akadémia egykori épületeit és az ezt körülvevő 33 hektáros két parkot (Orczykertet és Ludovika tér) jelölték ki. Az ingatlanfejlesztés építészeti és városfejlesztési koncepciót is tartalmazott, hiszen célja volt a környék életminőségének javítása, a zöldfelületek életre keltése, valamint az, hogy a projekt a kerületi és fővárosi fejlesztésekhez is illeszkedjen. A kizárólag hazai forrásból, kiemelt kormányzati projektként megvalósuló beruházás 2013 áprilisában az egyetem központi épülete, a Ludovika Főépület műemléki rekonstrukciójával vette kezdetét. Ebben az egyetemi oktatók és dolgozók számára kialakított irodák mellett előadóterem is helyet kaptak, és újjászületett többek között az egykori díszterem, a kápolna és a Hősök folyosója is. Az egyetemi központ a főépületen belül 12 ezer négyzetméteren kapott elhelyezést, és több tanszék, valamint a központi könyvtár is ideköltözött. Az egyetem 2014 márciusában vehette birtokba a műemlékileg teljeskörűen felújított épületet. A Ludovika Főépület rekonstrukcióját az Orczy úti, 600 fős kollégium felépítése követte. A design and build szerkezetben zajló kivitelezés 2014 augusztusában kezdődött el, és 2015. szeptember elején fejeződött be, amikor birtokba vehették az épületet az intézmény hallgatói és vendégoktatói. 2017 nyár elejére készült el teljes egészében az Oktatási Központ, amely a Ludovika műemléki épülete mellett az Orczy-kertre szerveződő campus legfontosabb eleme lett. Itt kapott helyet az Államtudományi és Közigazgatási Kar, valamint a Rendészettudományi Kar, így 2017 szeptemberében megindulhatott az oktatás is az épületben. A beruházás fontos része a Diószeghy utcában található Rendészeti Oktatási Épület és Kollégium, amelyben húsz speciális oktatóhelyiséget alakítottak ki. A kollégium

az Orczy úti intézménnyel azonos színvonalú, összkomfortos elhelyezést biztosít 612 fő részére.

A projekt részeként létrejövő sportlétesítmények elsősorban a hallgatók képzését és szabadidős tevékenységét szolgálják. A sportkomplexum, amelynek a központja a Ludovika Aréna, egy sportcsarnokból, uszodából és kültéri sportpályákból áll, valamint kapcsolódik hozzá egy idén tavasszal átadott, a környékbeli lakosokat is kiszolgáló rekreációs célú sportpark, továbbá a lövészklub, valamint a Tóparti Épület is. A Ludovika Aréna épülete nagyobb sportesemények megrendezésére is alkalmas, hiszen mintegy 1400 nézőt tud befogadni. A sportolni vágyók és a versenyzők a létesítményben nyolc úszópályát, két fedett kézilabdapályát vagy hat kosárlabdapályát vehetnek igénybe. A Ludovika Lövészklub épületében, a lőtérén 2 x 10 lóállásban 25 méteren gyakorolhatnak a lövészek. A lőtér statikus pontlövészetre és dinamikus lögyakorlatok tartására is alkalmas. A sportlétesítményekben 80 fő egyetemi dolgozó elhelyezésére és egyidejűleg 15-18 tanulócsoporthoz (kb. 300-360 fő) sportolására van lehetőség. A campus területén lévő régebbi épületek átalakításával újjáépült a fedeles lovarda és az istállóépület, amelyhez lovas út és díjugrató pálya is kapcsolódik. A beruházás keretében megújult az Orczy-kert is, amely az egyetemi funkciója mellett a főváros egyik legnagyobb közparkja is egyben, amelyet a lakosság is aktívan használhat. A parkban játszótérek, kosár- és focipályák, futókör, gyalogossétányok és csónakázótó várja az érdeklődőket.

A Ludovika Campus fejlesztése azonban nem áll meg. Pár hónapon belül megkezdődik a Szárnyépület teljes körű felújítása, amely lehetővé teszi majd a Ménesi úti telephely végleges elhagyását. Folytatódnak az előkészületek a vívóterem (volt Bárka Színház) és a Korányi utcai volt rendelőintézet épületeinek szintén teljes körű megújításához. Egy 2016-os kormánydöntés alapján a közeljövőben elkezdődhet a Katasztrófavédelmi Speciális Képzési Központ beruházása is. Az idén nyáron kiírt építészeti tervpályázatra 12 érvényes pályamű érkezett, amelyeket egy szakmai bírálóbizottság véleményezett. A képzési központnak a kormányrendelet szerint a speciális termek mellett tartalmaznia kell egy gyakorlóórsöt és egy 220 fős kollégiumot is. A bírálóbizottság az első díjat az Óbuda Építész Stúdió alkotásának ítélte, így már nincs akadálya annak, hogy megkezdődjenek az építési engedélyezéshez szükséges tervezési munkák. ●

Budapest 145

SZÖVEG: FECSER ZSUZSANNA

A Fővárosi Közgyűlés 1991. március 21-ei döntése értelmében a főváros ünnepnapja november 17., annak emlékére, hogy 1873-ban ezen a napon egyesült Pest, Buda és Óbuda. Az egyesítés után a város méltó párja lett Bécsnek, 1900-ban már Európa nyolcadik legnagyobb városa volt.

Az évforduló persze csak az egyesített városnak szól, hiszen a mai főváros területén, elsősorban a Duna keskenyebb folyószakaszának köszönhetően már a paleolitikus korban voltak települések, nem beszélve a rómaiak által alapított Aquincumról. Az egyesített városrészek évszázadokon keresztül farkasszemet nézve egymással dacoltak a történelem viharai. Az 1830-as években Széchenyi István fejből pattant ki Buda és Pest egyesítésének gondolata. Ezen elgondolásból szorgalmazta, hogy a Duna által kettéválasztott területet híddal egyesítsék. Ő találta ki a Budapest megnevezést is, azonban ez ügyben már nem tudott semmit sem tenni: a szabadságharc utáni ostromállapot 1854 után szűnt meg, ekkor pedig ő már Döblingben tartózkodott. Ezt az évet tekintik a gazdasági fellendülés kezdetének is, fejlődésnek indultak a közintézmények, növekedett az ipar és a kereskedelem. A Pestet érintő fejlődés gazdasági természetű volt, s bár mindez Budán lassabban haladt, mégis a jobb oldali városrész súlya kezdett növekedni,

mégpedig az ezen az oldalon elhelyezkedő kormányzati épületek miatt.

Magyarország és a Habsburg Birodalom 1867-es kiegyezését követően az Osztrák-Magyar Monarchia gyors fejlődésnek indult. Ez szemmel látható formákat öltött Budapesten is. Számos, ma már emblematikusnak tartott és turisták ezrei által látogatott épülettel gazdagodott a város, amelyek meghatározták a főváros arculatát.

1872-ben döntött az Országgyűlés arról, hogy az 54 ezer lakosú Buda, a 200 ezer lakosú Pest, valamint a Pest megyéhez tartozó, 16 ezer lakosú Óbuda egyesüljön. Az egyesülést elrendelő törvénytervezet benyújtása Wármann Mór, Pest-Lipótváros országgyűlési képviselője és Házmán Ferenc, Buda országgyűlési képviselője, az utolsó budai polgár-

mester nevéhez köthető. Az elfogadását követően az egyesített három város képviselőiből 34 tagú bizottságot szerveztek Széher Mihály vezetésével, amely feladatul azt kapta, hogy dolgozzák ki a budapesti kerületek beosztását, alakítsák ki a választókerületeket, állapítsák meg a közgyűlés bizottsági szervezetét, a városi jelképeket és a tanácsi választások módját is. A 1872. évi XXXVI. törvénycikk szentesítésére 1872. december 22-én kerítették sort, másnap pedig a kihirdetése is megtörtént az Országgyűlés mindkét házában.

Az új városi választások után, 1873. november 17-én, az ünnepi közgyűlést követően az új testületek átvették a város irányítását. A város első főpolgármestere Ráth Károly lett, polgármesterré pedig Kammermayer Károlyt választották. Ebben az időben került a város fejlesztését irányító Fővárosi Közmunkák Tanácsának élére báró Podmaniczky Frigyes. Vezetése alatt a tanács olyan programot hozott létre, amely felölelte a Duna budapesti szakaszának szabályozását, rakpartok,

közraktárak, hidak, bulvárok, egy központi pályaudvar és egy vasúti híd építését, valamint a főbb útvo-nalak szabályozását. A városrende-zésre 1870-ben írtak ki pályázatot, amelyet Lechner Lajos építész nyert meg. Őt a főváros középítési igazga-tójának nevezték ki.

A kiegyezés után indult meg a tömegközlekedés kiépítése is. A Kálvin tér és Újpest, valamint a Lánchíd és Óbuda között sínen közlekedő kocsik szállították az uta-sokat. 1887-ben pedig forgalom-ba állították a mai villamos ósét a Nagykörúton. 1870-ben megindult

a Várhegyre a Sikló, négy évvel később pedig a Szabadság-hegyre a fogaskerekű. Az 1880-as évek második felében kiépült a Cinkota és Soroksár közötti, valamint a szentendrei HÉV. Kiépítették a csatorna- és vízvezeték-hálózatot is. Sorra nyíltak a polgári lét fontos helyszínei, a kávéházak és mulatók: a New York kávéház, a Centrál, a Japán kávéház vagy a Somossy Or-feum. 1884-ben pedig elkészült az Ybl Miklós tervezte Operaház is az Andrásy úton, így már a kulturális élet is virágzásnak indulhatott. Mindezek eredményeként a főváros teljesen új megjelenést kapott. Konkrét városrészek emelkedtek ki a sem-miből az évek során, bérpaloták, üzletek és forgalmas utcák alkották már Budapestet. Ez a gyors fejlődés annyira látványos volt, hogy Erzsébetváros bizonyos részét emiatt nevezték el „Csikágónak”, az amerikai Chicagóra utalva, ahol szabályos háztömbök és saktáblaszerű utcahálózat, valamint szintén a dinamikus fejlődés volt jellemző.

A város fejlődése magával hozta a nemzeti polgárosodás mozgalmát is a 19. század végére. A fővárosba nagy számban érkeztek svábok és zsidók új lakosként, akik szintén hozzá-járultak a budapesti gazdasági-kulturális fejlődéshez. Ekkor-tájt jellemzően németül beszélt a város régi iparos és munkás lakossága. Az 1880-as években a német ajkú városlakók nagy részének esetében egy nemzedék alatt megtörtént a nyelvvál-tás, így már az utcák és a kerületek nevei is magyarul voltak kiírva. A századforduló környékén Budapest 700 ezer ember otthonául szolgált, így válva igazán világvárossá Európa szí-vében. A magyar főváros hírnevét pezsgő kulturális életének, kávéházainak, gyógyfürdőinek, szórakozóhelyeinek és éjszakai életének köszönhette.

A honfoglalás jubileuma alkalmából 1896-ban rendezték meg az ország ezeréves szellemi és gazdasági fejlődését ünneplő Ezredévi Kiállítást, amelyre a történelmi Magyarország terüle-téről milliók látogattak el. Az impozáns kiállítás megtekintése

mellett az ideutazóknak lehetősé-gük nyílt megcsodálni a főváros felépült vagy még épülőben lévő szépségeit: a kontinens első föld alatti vasútját, a Sugárutat, amely napjainkban az Andrásy útnak felel meg, az új Ferenc József hidat, ami ma a Szabadság híd, a Mű-csarnokot, az épülő Halászbástyát. Ekkor már zajlott az Országház építése is, így az ünnepi ülését már az új kupolacsarnokban tarthatta meg a Tisztelt Ház. Az épület fel-avatására 1902-ben került sor. A vá-ros belterülete ekkor már egészen a mai Szent István körülig terjedt,

ott épült fel a pesti polgárság színháza, a Vigszínház. A körút másik végéhez közel pedig elkészült az Iparművészeti Múzeum szecessziós épülete.

A két világháború többféle módon is megkárosította hazánkat. Ami a fővárost illeti, a legtöbb műemlék megsérült, részben vagy teljesen el is pusztult. A ma látható lakótelepek és gyárak többsé-gét a világháborúkat követő újjáépítés során alakították ki. 1870-ben az európai nagyvárosok sorrendjében Pest-Buda csak a tizenhetedik volt, 1900-ra már a nyolcadik helyet sike-rült elérnie fővárosunknak. 2012-ben 1 millió 752 ezer lakosa volt Budapestnek, és Európa 12. legnagyobb városa volt, az uni-ós listán pedig a 10. helyet foglalta el.

A város fejlődése az utóbbi években újabb lendületet vett, ennek köszönhető többek között az is, hogy a turizmus soha nem lá-tott tempóban nő: Budapest turisták százezeireinek vált kedvenc úti céljává. A fejlődés további garanciáját jelenti az a megállá-podás, amelyet Orbán Viktor miniszterelnök és Tarlós István a jubileumi ünnepség keretében írt alá idén novemberben. A 15 pontból álló megállapodás egyik legfontosabb eleme a Fővárosi Közfejlesztések Tanácsának létrehozása, amely elsősorban javaslattevő, kezdeményező, döntés-előkészítő, koordináló fel-adatokat lát el a budapesti fejlesztéspolitika, valamint a kiemelt budapesti közösségi fejlesztések tervezésének és megvalósítá-sának összehangolásával kapcsolatban.

A tanács tíz tagból áll, akik közül öt tag a kormányt, öt tag a Fővárosi Önkormányzatot képviseli. Döntéseit egyhangúlag hozza, a döntéshozatal során a kormányoldalnak és a fővárosi önkormányzati oldalnak egy-egy szavazata van, amely sza-vazati jogot a kormány nevében a miniszterelnök vagy az öt helyettesítő miniszter, a Fővárosi Önkormányzat nevében a fő-polgármester gyakorolja. Tarlós István szerint a megállapodás minden lehetőséget megad arra, hogy „akár az Andrásy-Pod-maniczky-korszakhoz hasonló fejlődés elé nézhet a főváros”. ●

A Ludovika egykor és most

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, ARCHÍV

A Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia történetéről és a ludovikás hagyományok ápo-lásáról szól Siposné Kecskeméthy Klára és B. Kalavszky Györgyi szerzők könyve, amelyet az NKE Hungária körúti campusán mutattak be az érdeklődőknek. A rendezvényen az egy-kori ludovikás tiszteket és családtagjaikat Benkő Tibor honvédelmi miniszter is köszöntötte.

A szerzőpáros *A Ludovika* című könyve 2011-ben jelent meg először, majd ezt követte két évre rá a kiadvány javított után-nyomása. A most bemutatott bővített kiadás jelentős pluszta-ralommal gazdagodott, hiszen megtalálhatók benne a Nemzeti Közzolgálati Egyetem 2012-es megalakulását követő időszak eseményei is, napjainkig bezárólag.

Az első fejezet az akadémia 1808 és 1945 közötti történetét te-kinti át. Szól az intézmény nevelési értékrendjéről, felvételi és képzési rendszeréről, kulturális és sportéletéről, valamint az ünnepekről is. Külön fejezet mutatja be a tisztavatás moz-zanatait: ezt az ünnepséget a monarchia idején augusztus 18-án, I. Ferenc József király születésnapján, míg 1920-tól au-gusztus 20-án, Szent István napján tartották az akadémia parkjában. Az eseményen 1920-tól 1932-ig mindig megjelent a kormányzó is, később viszont a honvédség főparancsnokával képviseltette magát a tisztavatáson. A könyvből megtudhatjuk azt is, hogy Horthy Miklósról utoljára 1944. augusztus 20-án tették le az esküt az új hadnagyk. A Ludovika Akadémia utolsó

tisztavatására 1944. november 15-én Kőrmenden, a Batthyány-kastély várkertjében és Hajmáskéren került sor, majd az intéz-mény Németországba települt. Ezt követően, 1945. április 25-én megszűnt a működése.

A könyv második fejezete az 1990 utáni ludovikás hagyomá-nyokat eleveníti fel. Ezek közül az egyik legérdekesebb történet a Ludovika-zászló hazatérése, amelyre 1992. augusztus 16-án került sor. Siposné Kecskeméthy Klára emlékeztet rá, hogy a második világháborút követően nemcsak az akadémia szün-tette be működését, de az iskola zászlaját is menekíteni kellett az országból. 1945 januárjában a Németországba kitelepített akadémiával együtt Drezdába került, majd nem sokkal később egy Passau melletti raktárban helyezték el. 1951-ben vitéz Almay Béla néhány hónapra Brazíliába vitte a zászlót, amely utána visszakerült Németországba. 1970-75 között újra Brazíli-ában, majd Argentínában lehetett fellelni a ludovikások jelképét, míg 1975 után Kanada, Argentína és az Egyesült Államok között vándorolt a zászló. Magyarországi visszatérése alkalmából

ünnepélyes zászlóátadási ünnepséget tartottak, majd ludovikás világtalálkozóra is sor került az akadémia nagyrétjén. A könyvben a zászló története mellett megelevenedik többek között a díszkardok és a száznapos ünnepség hagyománya, a díszoklevél-adományozás története is. A kiadvány külön fejezetet szentel a Magyar Honvédség Ludovika Zászlóalj történetének, valamint a Ludovika Fesztivál hagyományának is. Utóbbi a Magyar Honvédség és 2012 óta az NKE közösen rendezi az Orczy-kertben, 2017 óta pedig a Ludovika téren. Az újkori ludovikás hagyományok között tartják számon a Ludovika kávézót is, amely a hajdani Ludovikán és a testvérakadémián, a hadapródiskolában végzetekkel való kapcsolattartást erősíti. 2012 márciusa óta havonta egy alkalommal biztosít helyszínt a zászlóalj az egykori bajtársak és a honvédtisztjelöltek eszmecseréjéhez.

A kiadvány harmadik része a 2012-től működő NKE létrehozásáról és fejlődéséről szól, középpontba állítva a ludovikás hagyományok ápolását. Olvashatunk a könyvben az egykori akadémia épületének megújulásáról: a vármegyecímerekről, a Hősök folyosójáról, a kápolnáról és a díszteremről is.

A kötet a Zrínyi Kiadó gondozásában jelent meg. Isaszegi János ny. mk. vezérőrnagy, a kiadó vezetője elmondta, hogy számára minden könyv kiadása egy ünnep, de a mostani megjelenésére ez fokozottan igaz, hiszen a hozzá is közel álló ludovikás hagyományokról van szó a műben. A könyv egyik szerzője Siposné Kecskeméthy Klára professzor, az NKE oktatója, aki pályafutása kezdetétől élénken érdeklődik a Ludovika Akadémia története, a ludovikás hagyományok iránt. Már akkor példaképként tekintett vitéz Somogyi Endre altábornagra, egykori ludovikás növendékre, akinek sorsa keltette fel az érdeklődését az első világháború előtti és a két világháború közötti tisztképzés rendszere, színvonala és erkölcsi hatása iránt. Később egyetemi vezetőként személyesen is találkozhatott egykori ludovikás tisztekkel, akik fegyelmességét, tartását, szakmai tudását és általános műveltségét megtanulta tisztelni. *„Találkozásaink során megismertem határtalan szeretetüket és rajongásukat a haza iránt, amelyért a legsúlyosabb áldozatokat hozták”* – fogalmazott Siposné Kecskeméthy Klára. A társszerző hozzátette, hogy a ludovikásoknak a második világháborút követő évtizedekben megaláztatások sorát kellett elviselniük, ennek ellenére büszkén vállalták tiszti múltjukat. A könyv egyik célja éppen az, hogy ezek az emberek – érezve a társadalmi megbecsülést – a sors megkésett igazságszolgáltatásának tekintsék a művet. A professzor asszony szerint emellett fontos az is, hogy a jelenlegi honvédtisztjelöltek és a fiatal tisztek elé olyan, emberileg, szakmailag és erkölcsileg követendő példaképeket állítsanak, akik hazaszeretéből, hűségéből, becsületből, kötelességtudatból és szakmai tudásból is „jelesre vizsgáztak”. *„A múlt és a jelen összeér, kéz a kézben halad”* – fogalmazott a szerző, aki szerint

a könyv azt az utat is bemutatja, amelyet a Zrínyi Nemzeti Védelmi Egyetem, az NKE és a Ludovika Zászlóalj megtett a katonai hagyományok megőrzésében, ápolásában és kialakításában. Ilyen mérföldkő volt többek között a Ludovika-szobor-avatás, a száznapos ünnepség megtartása az Orczy-kertben, a hallgatói díszöltözet kiállítása vagy a Ludovika Zászlóalj megalakulása. Siposné Kecskeméthy Klára köszönetet mondott mindazoknak, akik munkájukkal is segítettek a könyv megszületését. Külön kiemelte Szilágyi Dénes, az egyetem fotósának jelentős közreműködését a könyv fotóillusztrációinak elkészítésében.

A könyvbemutató ünnepségen Schmittné Makray Katalin méltatta a könyvet. A Ludovika Zászlóalj zászlóanyája személyesen is kötődik a Ludovika Akadémia történetéhez, hiszen édesapja és nagyapja is ebben az intézményben végzett. Kegyetlen sorsú katonanemzedék tagjai voltak ők, hiszen ahogy a könyv egyik szerzője is említette, a második világháborút követően sok megaláztatásban volt részük a ludovikásoknak. *„Mégis hálás vagyok a sorsnak, hiszen hozzáállásukkal erőt adtak a következő generációk számára”* – tette hozzá Makray Katalin. A bemutatott könyv

kapcsán elmondta, hogy az egy fajsúlyos kiadvány, már csak azért is, mert több évszázad történetét foglalja magában. A zászlóanya mindenki számára ajánlja a könyvet, amely izgalmas és tanulságos olvasmány is egyben. Nagy terjedelemben foglalkozik a mű például a Ludovika Akadémia eszmeiségével, amely azóta sem változott: hazaszerető és szakmailag felkészült honvédtiszteket képezni a jövő számára. *„Ne csak olvassák, hanem birtokolják is a könyvet”* – fogalmazott Makray Katalin, aki szeretné, ha minden honvédtisztjelölt megkaphatná a kiadványt. Az ünnepség résztvevői a Ludovika Zászlóalj életébe is bepillantást nyerhettek Sári Szabolcs ezredes segítségével. A zászlóalj parancsnoka elmondta, hogy elsődleges feladatuk a katonai szocializáció biztosítása a honvédtisztjelöltek számára, ebben a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karral napi szinten működnek együtt. A rendezvényen nem tudott jelen lenni, de videófelvételen köszöntötte a résztvevőket a 103 éves vitéz békei Koós Ottó m. kir. százados. A jelenleg élő legidősebb egykori ludovikás tiszt elmondta, hogy számára egyfajta bocsánatkéréssel ér fel a könyv mindazért a megaláztatásért, amelyet ő is elszenvedett évtizedeken keresztül. A kiadvány

köszöntőjében Koós Ottó azt írta, hogy a Ludovika Akadémián az oktatás és a nevelés olyan erős bajtársi szellemet alakított ki, amely máshol nem volt tapasztalható. *„A Ludovika Akadémia nemes eszményeket képviselt, magas szintű szaktudással vértette fel hallgatóit, hazaszerető, erkölcsös, becsületes, bajtársias, jó modorú, sokirányúan művelt tiszteket bocsátott ki”* – fogalmazott az egykori ludovikás tiszt.

„Nagyon megtisztelő és felemelő érzés volt részt venni ezen az ünnepségen” – mondta Benkő Tibor honvédelmi miniszter. A tárca vezetője szerint a ludovikás tisztek olyan értékekkel rendelkeznek, amelyekre méltán lehet büszke az egész ország. *„Fontos, hogy a mai fiataloknak legyenek példaképeik, akiktől tanulhatnak. Egy katona akkor lehet eredményes a pályán, ha mindig van előtte kitűzött cél, és azt olyan lelkesedéssel, elszántsággal, áldozatvállalással próbálja elérni, mint ahogy azt az egykori ludovikások tették”* – fogalmazott Benkő Tibor.

A rendezvényen külön is köszöntötték a Ludovika Akadémiát és testvérakadémiáját végzett bajtársakat és családtagjaikat, akik egy-egy tiszteletpéldányt is kaptak a most bemutatott könyvből. ●

Újévi fogadalmak

Elérkezett az idő, hogy számot vessünk az elmúlt esztendő történéseiről. Az újévi fogadalmaink nagy részét nem tudjuk betartani, de ha mindenképpen szeretnénk a következő esztendőnek valamilyen nagy céllal nekivágni, akkor fogadjuk meg azt, hogy több időt szánunk a szeretteinkre, a kikapcsolódásra és nem utolsósorban önmagunkra. Ilyenkor amellet, hogy felidéz-zük, mi mindenben sikerült részt vennünk, megtervezhetjük azt is, mire szeretnénk időt szakítani a jövőben. Az újév számos izgalmas eseménnyel kecsegtet bennünket, és csak rajtunk múlik, mit választunk. Nincs is annál jobb, mint amikor az ember a szeretteivel töltheti az idejét és kikapcsolódhat. 2019-ben is ez álljon a központban. Olyan lehetőségekre irányítjuk rá a figyelmet, amelyek során jól lehet enni, inni és sportolni, hiszen ismerjük a mondást: ép testben ép lélek. Legyen ez így az új esztendőben is!

Winterfest Budapest – A téli sörfesztivál

Budapest, 2019. január 18.

2019 januárjában a budapesti Duna Palota ad otthont az év legnagyobb téli sörünnepének. Az érdeklődők több mint harminc hazai és nemzetközi söröződére, valamint kiváló éttermek sörételeire számíthatnak. A vendégeknek olyan söritalok fogyasztására lesz lehetőségük, amelyek kiváló párrául szolgálnak egy-egy neves étteremnek erre az eseményre elkészített ételleivel. A kényelmes és számos vendég befogadására alkalmas vendégteret koncertek és a sörfőzéssel kapcsolatos szakmai előadások, workshopok töltik majd meg.

Családi sínapok és a hó ünnepe a Mátrában

Mátrászentistván, 2019. január 24–26.

A hó és a téli sportok ünneplése kerül előtérbe az ország legnagyobb sípályáján lévő havas fesztiválján. Az idén nyolcadik alkalommal megrendezett mátrászentistváni Hófesztiválon színes sportprogramok és koncertek várják a kikapcsolódásra vágyókat. Ha itt a tél és a hó, akkor természetesen a karácsonyról sem szabad megfeledkeznünk. Az ünnepi hangulatot a Téli Varázs sétány fogja felidézni. Az esemény lezárásaként látványos tűzijátékkal és az úgynevezett Vidróczki tűzével készülnek

a szervezők. Kicsik és nagyok, akik oda és vissza vannak a hóért és a tél adta sportolási lehetőségeikért, már nagyon várhatják ezt a programot.

Fonyódi Kolbászfesztivál

Fonyód, 2019. február 8–10.

Hogy a téli gasztronómiai programok se maradjanak ki, íme a Fonyódi Kolbászfesztivál. A Balaton egyik legnagyobb rendezvénye az évnek ebben a szakában is kulináris élményeket biztosít idén immár tizedik alkalommal a program résztvevőinek.

NKE Könyvesboltunk
2018. december 17. – 2019. január 1. között
ZÁRVA tart.

NYITÁS: 2019. január 2. (szerda) 7:30

NKE Könyvesbolt

Nemzeti Köszolgálati Egyetem
Oktatási Épület
1083 Budapest, Üllői út 82.
Tel.: 06-1-432-90-00/20-444
E-mail: vasarlas@dialogcampus.hu
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig: 7.30 – 17.30-ig

Dialóg Campus Kiadó
www.dialogcampus.hu

IMPRESSZUM ● A Nemzeti Köszolgálati Egyetem megbízásából kiadja: NORDEX Nonprofit Kft. – Dialóg Campus Kiadó ● **Felelős kiadó:** Petró Ildikó ügyvezető ● **A szerkesztőség címe:** 1083 Budapest, Ludovika tér 2. ● **Tel.:** (30) 426 6116 ● **Felelős szerkesztő:** Horváth Orsolya ● **Újságírók:** Fecser Zsuzsanna, Juhász Katalin, Dr. Németh Zsolt, Dr. Suba László, Szóór Ádám ● **Fotó:** Szilágyi Dénes ● **Tördelés és grafikai munkák:** Karácsony Fanni ● **Hirdetések:** Albert Máté Tibor, Gyapjas Anikó ● **Nyomdai munka:** Mondat Kft. ● **Felelős vezető:** Nagy László

*Kellemes ünnepeket
és boldog új évet kívánunk!*